

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Mevlana
Kalkınma Ajansı
Development Agency
www.mevka.org.tr

Konya İli

Lisanslı Depoculuk Yatırımı

Ön Fizibilite Raporu

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Mevlana
Kalkınma Ajansı
Development Agency
www.mevka.org.tr

Konya İli Lisanslı Depoculuk Yatırımı Ön Fizibilite Raporu

2020

E K İ M

RAPORUN KAPSAMI

Bu ön fizibilite raporu, yatırımcıları bilgilendirme amacıyla Konya ilinde hububat odaklı lisanslı depo kurulmasının uygunluğunu tespit etmek, yatırımcılarda yatırım fikri oluşturmak ve detaylı fizibilite çalışmalarına altlık oluşturmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren Mevlana Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır.

HAKLAR BEYANI

Bu rapor, yalnızca ilgililere genel rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmıştır. Raporda yer alan bilgi ve analizler raporun hazırlandığı zaman diliminde doğru ve güvenilir olduğuna inanılan kaynaklar ve bilgiler kullanılarak, yatırımcıları yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı olarak yazılmıştır. Rapordaki bilgilerin değerlendirilmesi ve kullanılması sorumluluğu, doğrudan veya dolaylı olarak, bu rapora dayanarak yatırım kararı veren ya da finansman sağlayan şahıs ve kurumlara aittir. Bu rapordaki bilgilere dayanarak bir eylemde bulunan, eylemde bulunmayan veya karar alan kimselere karşı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Mevlana Kalkınma Ajansı sorumlu tutulamaz.

Bu raporun tüm hakları Mevlana Kalkınma Ajansına aittir. Raporda yer alan görseller ile bilgiler telif hakkına tabi olabileceğinden, her ne koşulda olursa olsun, bu rapor hizmet gördüğü çerçevenin dışında kullanılamaz. Bu nedenle; Mevlana Kalkınma Ajansının yazılı onayı olmadan raporun içeriği kısmen veya tamamen kopyalanamaz, elektronik, mekanik veya benzeri bir araçla herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopi veya teksir edilemez, dağıtılamaz, kaynak gösterilmeden iktibas edilemez.

İÇİNDEKİLER

1. YATIRIMIN KÜNYESİ	6
2. EKONOMİK ANALİZ.....	9
2.1 Sektörün Tanımı	9
2.2 Sektöre Yönelik Sağlanan Destekler	9
2.2.1 Yatırım Teşvik Sistemi	9
2.2.2 Diğer Destekler	11
Vergi İstisnaları	11
Elektronik Ürün Senedi (ELÜS) Karşılığı Kredi Faizi Desteği.....	11
Lisanslı Depolarda Ürün Muhafazası için Kira Desteği	11
Nakliye Desteği	12
Analiz Desteği	12
Lisanslı Depo Yatırım Kredisi	13
2.3.Sektörün Profili	13
Lisanslı Depoculuk Nedir?	13
İlgili Mevzuat:	13
Lisanslı Depoculuk ile İlgili Tanımlar	14
Lisanslı Depoculuğun Avantajları Nelerdir?	15
Lisanslı Depo İşletmeleri	16
Ürün İhtisas Borsası	17
Yetkili Sınıflandırıcılar	18
Referans Yetkili Sınıflandırıcı	20
Ticaret Borsaları	21
Lisanslı Depoculuk Tazmin Fonu.....	21
Ürün Senedi	21
Lisanslı Depo Şirketi Kuruluşu.....	22
Lisanslı Depo İşletmesinin Faaliyete Geçmesi.....	23
Sistemin İşleyişi.....	25
Mevcut Durum.....	29
Hangi Ürünler Depolanır, Depolama Dönemleri Nedir?	29
Kalite Sınıflandırması	29
İleri Geri Bağlantılar.....	30
Türkiye Lisanslı Depoculuk Kapasitesi	30
Kuruluş Kapasitesine Göre Sektörde Öne Çıkan İller	31
Lisans Kapasitesine Göre Sektörde Öne Çıkan İller	32
Kuruluş Kapasitesine Göre Sektörde Öne Çıkan Firmalar	33
Lisans Kapasitesine Göre Sektörde Öne Çıkan Firmalar	34
Yıllar İtibari İle Ülke Kapasitesi	35
Kapasite Projeksiyonu	35

Ülke Genelinde Sektörde Faaliyet Gösteren Firma Sayısı	35
İl Genelinde Sektörde Faaliyet Gösteren Firmalar ve Kapasiteleri	35
Yıllar İtibari İle İl Kapasitesi	36
Konya İlçe Verileri	36
Konya İlçe Bazlı Çiftçi Kayıt Sistemi Verileri	36
2. 4. Dış Ticaret ve Yurt İçi Talep	37
6'lı Kod Türkiye İthalat-İhracat Verileri	37
2'li Kod Türkiye ve Konya İthalat-İhracat Verileri	38
İl Bazlı Üretim Verileri	39
İlçe Bazlı Üretim Verileri.....	39
2. 5. Üretim, Kapasite ve Talep Tahmini.....	55
Dış Ticaret	55
Üretim.....	57
Lisans Kapasitesi.....	67
2.6. Girdi Piyasası	69
2.7. Pazar ve Satış Analizi.....	69
3. TEKNİK ANALİZ.....	71
3.1 Kuruluş Yeri Seçimi.....	71
Cihanbeyli Bölgesi	74
Seydişehir Bölgesi	75
İlgın Bölgesi	75
3.2 Üretim Teknolojisi	76
Lisanslı Depolarda Bulunması Gereken Asgari Nitelikler	76
Silolarda Aynı Anda Yapılacak İşlemler.....	78
Tesis Özellikleri.....	78
3.3 İnsan Kaynakları	78
Nüfus Verileri.....	78
Personel.....	79
4. FİNANSAL ANALİZ	79
4.1 Sabit Yatırım Tutarı	79
4.2 Yatırımın Geri Dönüş Süresi	80
5. ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİ ANALİZİ.....	83

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Sabit Yatırım Harcamaları.....	10
Tablo 2. Teşvik Belgesi Kapsamında Yararlanılacak Teşvikler	11
Tablo 3. Kira Desteği Kapsamındaki Ürünler Tablosu	12
Tablo 4. İlave Kira Desteği Tablosu	12
Tablo 5. Kredi Destek Miktarları	13
Tablo 6. Yetkili Sınıflandırıcılar Listesi	18
Tablo 7. Laboratuvar Techizat Listesi	19
Tablo 8. Referans Yetkili Sınıflandırıcı Listesi.....	20
Tablo 9. Depolamaya Konu Ürün Listesi.....	29
Tablo 10. Türkiye Depo Kapasitesi	30
Tablo 11. Kuruluş Kapasitesine Göre İller Listesi.....	31
Tablo 12. Lisans Kapasitesine Göre İller Tablosu	32
Tablo 13. Kuruluş Kapasitesine Göre Firmalar	33
Tablo 14. Lisans Kapasitesine Göre Firmalar	34
Tablo 15. Yıllar İtibari İle Ülke Kapasitesi.....	35
Tablo 16. Kapasite Projeksiyonu	35
Tablo 17. Faaliyet Gösteren Firma Sayısı.....	35
Tablo 18. İlde Faaliyet Gösteren Firma Sayısı	35
Tablo 19. Yıllar İtibari İle İl Kapasitesi.....	36
Tablo 20. Konya İlçe Kapasite Verileri	36
Tablo 21. Çiftçi Dağılımı	36
Tablo 22. Türkiye Ürün Dış Ticaret Miktarları	38
Tablo 23. Türkiye ve Konya Hububat Dış Ticaret Miktarları	38
Tablo 24. Konya 5 Yıllık Üretim Verileri	39
Tablo 25. Altınekin İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	40
Tablo 26. Beyşehir İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	40
Tablo 27. Cihanbeyli İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	41

Tablo 28. Çeltik İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	41
Tablo 29. Çumra İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	42
Tablo 30. Ereğli İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	42
Tablo 31. Kadınhanı İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	43
Tablo 32. Karapınar İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	43
Tablo 33. Karatay İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	44
Tablo 34. Kulu İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	44
Tablo 35. Sarayönü İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	45
Tablo 36. Selçuklu İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	45
Tablo 37. Yunak İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	46
Tablo 38. Ahırılı İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	46
Tablo 39. Akören İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	47
Tablo 40. Akşehir İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	47
Tablo 41. Bozkır İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	48
Tablo 42. Derbent İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	48
Tablo 43. Derebucak İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	49
Tablo 44. Doğanhisar İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	49
Tablo 45. Emirgazi İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	50
Tablo 46. Güneysınır İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	50
Tablo 47. Hadim İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	51
Tablo 48. Halkapınar İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	51
Tablo 49. Hüyük İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	52
Tablo 50. Ilgın İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	52
Tablo 51. Meram İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	53
Tablo 52. Seydişehir İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	53
Tablo 53. Taşkent İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	54
Tablo 54. Tuzlukçu İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton).....	54
Tablo 55. Yalıhüyük İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)	55

Tablo 56. 2019 Yılı Depolama Bedelleri	70
Tablo 57. Aylık Kapasite Kullanım Oranları	71
Tablo 58. Detaylı İlçe Analizi	72
Tablo 59. Öne Çıkan İlçeler	73
Tablo 60. Yıllara Göre Nüfus Verileri	78
Tablo 61. Personel Listesi	79
Tablo 62. Sabit Yatırım Harcamaları.....	80
Tablo 63. Aylık Kapasite Kullanım Oranları	81
Tablo 64. Gelir-Gider Projeksiyonu.....	82

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Laboratuvar İşlem Akışı	20
Şekil 2. Depo Ürün Teslim Şeması	26
Şekil 3. Ürün Çıkış Şeması.....	28
Şekil 4. Türkiye Lisanslı Depoculuk Kapasitesi	31
Şekil 5. Kuruluş Kapasitesine Göre İller.....	32
Şekil 6. Lisans Kapasitesine Göre İller	33
Şekil 7. Türkiye 5 Yıllık Hububat Dış Ticareti (Ton).....	56
Şekil 8. Konya 5 Yıllık Hububat Dış Ticareti (Ton)	56
Şekil 9. Ahırılı İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	57
Şekil 10. Akören İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	57
Şekil 11. Akşehir İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	58
Şekil 12. Altınekin İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	58
Şekil 13. Beyşehir İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	58
Şekil 14. Bozkır İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	59
Şekil 15. Cihanbeyli İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	59
Şekil 16. Çeltik İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	59
Şekil 17. Çumra İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	60

Şekil 18. Derbent İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	60
Şekil 19. Derebucak İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	60
Şekil 20. Doğanhisar İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	61
Şekil 21. Emirgazi İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	61
Şekil 22. Ereğli İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	61
Şekil 23. Güneysınır İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	61
Şekil 24. Hadim İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	62
Şekil 25. Halkapınar İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı.....	62
Şekil 26. Hüyük İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	62
Şekil 27. Ilgın İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	63
Şekil 28. Kadınhanı İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	63
Şekil 29. Karapınar İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	63
Şekil 30. Karatay İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	64
Şekil 31. Kulu İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	64
Şekil 32. Meram İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	64
Şekil 33. Sarayönü İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	65
Şekil 34. Selçuklu İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	65
Şekil 35. Seydişehir İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	65
Şekil 36. Taşkent İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	66
Şekil 37. Tuzlukçu İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	66
Şekil 38. Yalıhüyük İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton).....	66
Şekil 39. Yunak İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)	67
Şekil 40. Türkiye 5 Yıllık Lisans Kapasitesi (Ton)	68
Şekil 41. Konya 5 Yıllık Lisans Kapasitesi	68
Şekil 42. Konya Haritası	74

KONYA İLİ LİSANSLI DEPOCULUK YATIRIMI ÖN FİZİBİLİTE RAPORU

1. YATIRIMIN KÜNYESİ

Yatırım Konusu	Lisanslı depoculuk yatırımı	
Üretilcek Ürün/Hizmet	Depolama hizmeti	
Yatırım Yeri (İl – İlçe)	Konya, Cihanbeyli Konya, Seydişehir Konya, Ilgın	
Tesisin Teknik Kapasitesi	20.000 ton	
Sabit Yatırım Tutarı	Düz tabanlı yatırım için 1.919.000 \$ Koni tabanlı yatırım için 2.121.000 \$	
Yatırım Süresi	2 yıl	
Sektörün Kapasite Kullanım Oranı	Paylaşılmamaktadır.	
İstihdam Kapasitesi	14	
Yatırımın Geri Dönüş Süresi	12 yıl (tahmini)	
İlgili NACE Kodu (Rev. 3)	52.10.03 - Hububat depolama ve antrepoculuk faaliyetleri	
İlgili GTİP Numarası	Dış ticarete konu bir hizmet değildir.	
Yatırımın Hedef Ülkesi	İç pazara yönelik bir yatırımdır.	
Yatırımın Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Etkisi	Doğrudan Etki	Dolaylı Etki
	Amaç 12: Sorumlu Üretim ve Tüketim	Amaç 11: Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar
Diğer İlgili Hususlar	Yatırımın uluslararası boyutu yoktur.	

Rapor tarihi: 28/08/2020

Subject of the Project	Licensed Warehouse	
Information about the Product/Service	Storage service	
Investment Location (Province-District)	Konya, Cihanbeyli Konya, Seydişehir Konya, Ilgın	
Technical Capacity of the Facility	20.000 ton	
Fixed Investment Cost (USD)	Flat bottom investment 1.919.000 \$ Cone base investment 2.121.000 \$	
Investment Period	2 years	
Economic Capacity Utilization Rate of the Sector	N/A	
Employment Capacity	14	
Payback Period of Investment	12 years (est.)	
NACE Code of the Product/Service (Rev.3)	52.10.03 - Grain Storage and Warehousing Activities	
Harmonized Code (HS) of the Product/Service	Irrelevant	
Target Country of Investment	Domestic market	
Impact of the Investment on Sustainable Development Goals	Direct Effect	Indirect Effect
	Goal 12: Responsible Consumption and Production, Goal	Goal 11: Sustainable Cities and Communities, Goal
Other Related Issues	There is no international aspect of the investment.	

Report date: 28/08/2020

2. EKONOMİK ANALİZ

2.1 Sektörün Tanımı

Depolamaya uygun nitelikteki hububat, baklagiller, yağlı tohumlar, pamuk, fındık, zeytin, zeytinyağı ve kuru kayısı gibi standardize edilebilen temel ve işlenmiş tarım ürünlerinin standartları belirlenerek emniyetli ve sağlıklı koşullarda lisanslı depo işletmelerine ait depolarda depolanmasını ve bu ürünlerin ticaretinin yine bu işletmeler tarafından düzenlenen ürün senetleri vasıtasıyla yapılmasını amaçlayan depolama işlemidir. Lisanslı depoculuk 52.10.03 NACE Kodu ile ifade edilmektedir.

2.2 Sektöre Yönelik Sağlanan Destekler

2.2.1 Yatırım Teşvik Sistemi

Yatırım teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin tüm müracaatlar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından yönetilen E-TUYS (Elektronik Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Bilgi Sistemi) adlı web tabanlı uygulama aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

Yalnızca nitelikli elektronik sertifika sahibi olan ve yetkilendirme başvurusu talebi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca onaylanmış kişiler E-TUYS aracılığıyla yatırım teşvik işlemlerini yürütmek üzere sisteme erişebilmektedir. Bu nedenle, yatırımcıların ilk etapta yetkilendirme işlemini gerçekleştirmek üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı müracaat etmeleri gerekmektedir.

Yetkilendirme talebinin Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne sonuçlandırılmasının akabinde E-TUYS üzerinden işlem yapmaya yetkili kişiler tarafından sisteme giriş yapıp, işlemler başlatılabilir.

Lisanslı depoculuk yatırımları yatırım teşvik sisteminde “öncelikli” olarak tanımlanmış ve söz konusu yatırımlar için istisnai bir uygulama getirilmiştir. “Öncelikli Yatırımlar”, yatırım yerine bakılmaksızın “Bölgesel Teşvik Uygulamaları” kapsamında 5.bölgeye sağlanan bölgesel desteklerden yararlanabilecektir. Öncelikli Yatırımlar, altıncı bölgede gerçekleştirilir ise bu bölgede geçerli olan desteklerden yararlandırılacaklardır.

Bu bağlamda lisanslı depoculuk yatırımı aşağıda yer alan konu başlıklarında belirtilen detaylarda teşviklerden yararlanabilecektir:

Teşvik Unsurları

- **Gümrük Vergisi Muafiyeti**
Teşvik belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.
- **Katma Değer Vergisi İstisnası**
Teşvik belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

- **Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği**

Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının 7 yıl boyunca sabit yatırım tutarının maksimum % 35'ine kadar Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Komple yeni yatırımlarda sağlanan istihdamın tamamının ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı yapılan sabit yatırım tutarının %35'ine kadar 7 yıl boyunca Bakanlıkça karşılanır. İlave/tevsii/modernizasyon yatırımlarda ise yeni yapılan yatırım dolayısıyla yatırım öncesine göre artış sağlanan istihdam kadarlık kısım için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı Bakanlıkça karşılanır.

- **Vergi İndirimi**

Gelir veya kurumlar vergisinin, sabit yatırım tutarının %40'ına ulaşınca kadar, %80 indirimli olarak uygulanmasıdır.

- **Yatırım Yeri Tahsisi**

Teşvik Belgesi düzenlenmiş yatırımlar için Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilmesidir.

- **Faiz-Kâr Payı Desteği**

Faiz veya kar payı desteği, teşvik belgesi kapsamında kullanılan en az bir yıl vadeli yatırım kredileri için sağlanan bir finansman desteğidir. Teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan krediye ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının TL için 5 puan, döviz için 2 puan indirimli olarak uygulanmasıdır. Bu destek toplamda 1 milyon 400 bin TL'yi geçemez.

20.000 ton kapasiteli bir tesis yapılması durumunda 2 farklı yatırım seçeneğine göre yararlanılacak destek miktarları aşağıda yer almaktadır:

Tablo 1. Sabit Yatırım Harcamaları

Sabit Yatırım Harcamaları	Konik Tabanlı	Düz Tabanlı
Arsa	100.000	100.000
Bina İnşaat	960.000	756.000
Makine Teçhizat	920.000	936.000
Montaj	120.000	108.000
Diğer	21.000	19.000
Toplam Sabit Yatırım (\$)	2.121.000	1.919.000

Tablo 2. Teşvik Belgesi Kapsamında Yararlanılacak Teşvikler

Yararlanılacak Teşvikler	Konik Tabanlı	Düz Tabanlı
KDV İstisnası:	165.600,00	168.480,00
Vergi İndirimi:	808.400,00	727.600,00
SGK İşveren Prim Hissesi Desteği:	383.182,80	383.182,80
Toplam (\$)	1.357.182,80	1.279.262,80
Yatırım Toplamına Oranı	64,0%	66,7%

2.2.2 Diğer Destekler

Vergi İstisnaları

5904 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun düzenlemesiyle, lisanslı depolara stoklanarak Elektronik Ürün Senedi (ELÜS) aracılığı ile alımı ve satımı yapılan depolamaya konu ürünler 31/12/2023 tarihine kadar depoya teslimde uygulanan %2'lik zirai stopaj vergisinden, kazançlardan doğan %20'lik gelir/kurumlar vergisinden ve ürün depodan çekilirken uygulanan %1'lik katma değer vergisinden (KDV) muaftır.

Elektronik Ürün Senedi (ELÜS) Karşılığı Kredi Faizi Desteği

T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullandırılmasına İlişkin Karar kapsamında; Elektronik Ürün Senedi (ELÜS) karşılığında, üretimini yaptığı ürünü lisanslı depoya teslim eden üreticilere, üretim kapasiteleriyle uyumlu olacak şekilde senet tutarının %75'ine kadar azami 9 ay vadeli olarak kullanılacak kredi faizlerinde %100 indirim uygulanmaktadır.

Lisanslı Depolarda Ürün Muhafazası İçin Kira Desteği

Bu destek, üreticilerin sağlıklı ve sigortalı depo imkânına kavuşmasını, ürünlerini fiyatların düşük olduğu hasat dönemlerinde ellerinden çıkarmak zorunda kalmamasını, piyasada arz ve talep dengesi ile fiyat istikrarının sağlanmasını, tarıma dayalı ticaret ve sanayi sektöründeki işletmelerin ihtiyaç duydukları ürünler için depo inşa etmeksizin talep edilen miktar, tür ve kalitedeki ürüne istenen zamanda kolaylıkla ve güvenilir bir şekilde ulaşabilmelerini amaçlar. Lisanslı depo işletmeleri, üretici ve üretici örgütleri bu destekten faydalanabilir.

Üretici ve üretici örgütleri dışındaki kesimler için, ilgili tablolardaki ürünler belirtilen miktarlarda desteklenir. Bu desteğe ilişkin ödemeler lisanslı depo işletmelerine yapılır.

Tablo 3. Kira Desteği Kapsamındaki Ürünler Tablosu

Ürünler	Destek Miktarı (TL/Ton/Ay)
Buğday, Arpa, Çavdar, Yulaf, Mısır, Çeltik, Pirinç, Mercimek, Nohut, Fasulye, Bezelye, Ayçiçeği	3
Pamuk	7

Ürünler	Açıklama
Fındık, Zeytin, Zeytinyağı, Kuru Kayısı, Antepfıstığı, Kuru Üzüm, Kuru İncir	Aylık ton başına 10 TL'yi geçmemek üzere Ticaret Bakanlığınca onaylanacak kira ücretlerinin %50'si oranında kira desteği verilir.

Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS)'ne kayıtlı üreticiler ile ürünlerini ÇKS'ye kayıtlı üreticilerden alan Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulmuş üretici birliklerine, tarım kredi kooperatifleri ve birlikleri ve/veya Kooperatifler Kanununa göre kurulmuş üretici örgütlerine, ÇKS'ye kayıtlı üreticilerden aldıkları veya kendi adlarına ürettikleri ürünlerini, lisanslı depo işletmelerine depolanmak üzere teslim etmeleri halinde, tablodaki üst sınırları geçmemek üzere her üretim yılına ait ürün için kira ücretlerinin tamamını karşılayacak şekilde en fazla 6 ay süre ile ilave kira desteği verilir.

Tablo 4. İlave Kira Desteği Tablosu

Ürünler	Destek Miktarı (TL/Ton/Ay)
Hububat, bakliyat, yağlı tohumlar	6
Pamuk	14
Fındık, Zeytin, Zeytinyağı, Kuru Kayısı, Antepfıstığı, Kuru Üzüm	20

Nakliye Desteği

İlave kira desteğinden yararlanan üreticiler ile üretici örgütlerine, ürünlerini lisans alarak faaliyet gösteren depolarda muhafaza etmeleri durumunda, belgelendirmeleri şartıyla, depoya teslim edilen ürünler için ton başına 25 TL'yi geçmemek üzere her ürün çeşidi için en fazla 750 TL tutarında nakliye desteği verilir.

Analiz Desteği

İlave kira desteğinden yararlanan üreticiler ile üretici örgütlerine, ürünlerini lisanslı depolarda muhafaza etmeleri halinde, depolanacak ürünlerin lisanslı depoya tesliminden önce yetkili sınıflandırıcılara yapılacak analizler için parti başına 25 TL'yi geçmemek üzere, Ticaret Bakanlığınca onaylanacak yetkili sınıflandırıcı ücret tarifesine göre analiz ücreti desteği verilir.

Lisanslı Depo Yatırım Kredisi

T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığıyla ilgili tabloda belirtilen oranda kredide indirim yapılabilir ve kredi üst limitleri aşılmamak suretiyle tarımsal kredi kullanılabilir. Başvurular, bankaya ve Tarım Kredi Kooperatiflerine 1 Ocak 2020-31 Aralık 2022 tarihleri arasında yapılır.

Tablo 5. Kredi Destek Miktarları

ÜRETİM KONUSU	İNDİRİM ORANI (%)		KREDİ ÜST LİMİTİ (TL)
	Yatırım Kredisi	İşletme Kredisi	
Lisanslı Depoculuk Yatırımları	50	-	50.000.000

2. 3. Sektörün Profili

Lisanslı Depoculuk Nedir?

Depolamaya uygun nitelikteki hububat, baklagiller, yağlı tohumlar, pamuk, fındık, zeytin, zeytinyağı ve kuru kayısı gibi standardize edilebilen temel ve işlenmiş tarım ürünlerinin standartları belirlenerek emniyetli ve sağlıklı koşullarda lisanslı depo işletmelerine ait depolarda depolanmasını ve bu ürünlerin ticaretinin yine bu işletmeler tarafından düzenlenen ürün senetleri vasıtasıyla yapılmasını amaçlayan depolama işlemidir.

İlgili Mevzuat:

5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu 17/02/2005 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Kanuna istinaden, uygulamaya yönelik olarak bugüne kadar 4 yönetmelik, 8 tebliğ çıkarılmıştır. Bunlar:

- Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliği
- Lisanslı Depoculuk Tazmin Fonu Yönetmeliği,
- Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliği,
- Yetkili Sınıflandırıcıların Lisans Alma, Faaliyet ve Denetimi Hakkında Yönetmelik
- Hububat, Baklagiller ve Yağlı Tohumlar Lisanslı Depo Tebliği
- Pamuk Lisanslı Depo Tebliği
- Fındık Lisanslı Depo Tebliği
- Zeytin Lisanslı Depo Tebliği
- Zeytinyağı Lisanslı Depo Tebliği
- Kuru Kayısı Lisanslı Depo Tebliği
- Antepfıstığı Lisanslı Depo Tebliği
- Kuru Üzüm Lisanslı Depo Tebliği

Öte yandan, depolamaya uygun nitelikteki ürünlerin gerek fiziki ve gerekse bu ürünleri temsil eden ürün senetleri vasıtasıyla “anonim şirket şeklinde faaliyet gösteren ürün ihtisas borsalarında” veya böyle bir borsa faaliyette bulunmuyorsa “teknik, kurumsal ve mali alt yapısı yeterli olan ve Ticaret Bakanlığından izin alan ticaret borsalarında” ticaretinin yürütülmesini düzenleyen 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 53 üncü maddesi 1/6/2004 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Bu Kanuna istinaden, uygulamaya yönelik olarak bu güne kadar 2 yönetmelik çıkarılmıştır. Bunlar:

- Ürün İhtisas Borsalarının Kuruluş, İşleyiş ve Denetim Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- Ticaret Borsaları ile Ürün İhtisas Borsalarında Alivire ve Vadeli Alım Satım Yönetmeliği

Lisanslı Depoculuk ile İlgili Tanımlar

Lisanslı Depoculuk ile ilgili düzenlemelerden Ticaret Bakanlığı sorumludur. Lisanslı depoculuk sisteminde kullanılan tanımlar şöyledir:

Lisanslı depo: Tarım ürünlerinin sağlıklı koşullarda muhafazası ve ticarî amaçla depolanması hizmetlerini sağlayan tesislerdir.

Depolama hizmetleri: Lisanslı depoya kabul edilen ürünlerin tartılması, boşaltılması, yüklenmesi, taşınması, nakliyesi, depolamaya ve şartlara uygun hale getirilmesi, depolanması, ürün ambalajlarının onarılması, ürünün depodan çıkarılması gibi hizmetlerdir.

Lisanslı depo işletmesi veya lisanslı depo işleticisi: Tarım ürünlerinin depolanmasıyla iştigal eden ve 5300 sayılı Kanun kapsamında geçerli bir lisans belgesine sahip olan anonim şirketi ifade etmektedir.

Lisans: Ticaret Bakanlığı tarafından verilen faaliyet iznini gösterir belgedir.

Mudi: Depolama hizmetleri için ürününü lisanslı depoya teslim eden veya lisanslı depo işletmesince düzenlenen ürün senedini mevzuata uygun olarak elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişidir. Mudi, üreticinin bizzat kendisi olabileceği gibi, ürün senedini başka bir şahıs ya da şirkete devretmesi halinde, mudi; ürün senedini elinde bulunduran gerçek ya da tüzel kişi olmaktadır.

Ürün senedi: Ürünlerin mülkiyetini temsil ve rehnini temin eden, lisanslı depo işleticisince nama veya emre düzenlenmiş, teminat olarak verilebilen, ciro edilebilen veya edilemeyen ve 5300 sayılı Kanun’da öngörülmeven durumlarda Türk Ticaret Kanunu’nda düzenlenen makbuz senedi hükümlerine tâbi, basılı veya elektronik ortamda bulunan kıymetli evraklardır.

Yetkili sınıflandırıcı: 5300 sayılı Kanun kapsamında lisans almış olan ve tarım ürünlerini analiz eden, ürünün nitelik ve özelliklerini belirleyen, standartlara uygun olarak sınıflandıran ve bu durumu belgelendiren laboratuvarları işleten gerçek ve tüzel kişilerdir.

Borsa: Aralarındaki sözleşme çerçevesinde lisanslı depo işletmesince düzenlenen ürün senetlerinin kote ettirildiği, alım satımının yapıldığı ve hareketlerinin kontrol ve takip edildiği ürün ihtisas borsasını veya Ticaret Bakanlığı'ndan ürün senedi alım satımı konusunda izin alan ticaret borsasını ifade etmektedir.

Lisanslı depo teminatı: Ticaret Bakanlığı tarafından kabul edilen nakit, banka teminat mektubu, Devlet tahvili, hisse senedi, gayrimenkul rehni, sigorta teminatı ve nakde çevrilebilir diğer güvenceleri ifade etmektedir.

Lisanslı Depoculuk Tazmin Fonu: Lisanslı depo işletmesinin, 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu ve mudilerle yapacağı sözleşmede öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmemesinden dolayı ortaya çıkan mudi zararlarını tazmin etmek amacıyla kurulan fondur.

Elektronik ürün senedi: Lisanslı depo işletmesince, Elektronik Kayıt Kurallarına uygun olarak Sistem üzerinde oluşturulan elektronik kaydı ifade etmektedir.

Elektronik Kayıt Kuralları: Elektronik ürün senetlerinin oluşturulmasına, bu senetlere bağlı tüm hak ve yükümlülükler ile işlemlerin ilgili taraflar itibariyle kayden izlenmesine ilişkin Elektronik Kayıt Kurulu'nun önerisi üzerine Ticaret Bakanlığı'nca belirlenen usul ve esaslardır.

Elektronik Kayıt Kuruluşu (EKK): İlgili Yönetmelik hükümleri çerçevesinde elektronik ürün senetlerinin Sistem üzerinden oluşturulmasını sağlamak, bu senetlere bağlı tüm hak ve yükümlülükler ile işlemleri ilgili taraflar itibariyle kayden izlemek amacıyla Ticaret Bakanlığı'ndan lisans almış anonim şirkettir.

Sistem: Elektronik ürün senetlerine ilişkin işlemlerin elektronik ortamda yapılmasını sağlamak üzere elektronik kayıt kuruluşu tarafından kurulan ve işletilen veri tabanını ifade etmektedir.

Aynen: Ürünün ayrı depolanması, diğer ürünlerle karıştırılmasının istenmemesi durumudur. Nadiren uygulanır. Deponun toplam kapasitesinden daha az ürün konulacak olursa, ürün sahibi (Mudi) tüm deponun kirasını ödemekle yükümlüdür.

Mislen: Mudi'ye ait ürünün, benzer sınıftaki ürünlerle karıştırılarak, bir arada depolanması durumudur. Burada aynı kalite sınıfındaki ürünler karıştırılarak aynı depolara konulur. En sık uygulanan yöntemdir.

Lisanslı Depoculuğun Avantajları Nelerdir?

Lisanslı depoculuk ile elde edilebilecek faydaları 13 Maddede toplayabiliriz. Bunlar:

1. Hasat dönemlerinde tarım ürünlerindeki arz yığılması nedeniyle oluşan fiyat düşüşlerinin önlenmesi ve piyasanın dengelenmesi,

2. Özellikle finansman sıkıntısı çeken küçük çiftçiler ile ürün sahiplerinin, lisanslı depolara verdikleri ürünleri karşılığında aldıkları ürün senetleri aracılığıyla bankalardan kredi ve finansman sağlamaları,
3. Tarım ürünleri ticaretinin herkesçe kabul gören standartları belirlenmiş ürünler üzerinden yapılması, kaliteli üretimin teşvik edilmesi, güvenli bir piyasanın oluşturulması,
4. Tarım ürünleri ticaretinin kayıt altına alınması,
5. Ülkemizde hâlihazırda uygulanmakta olan tarım reformunun başarılmaması ve tarım ürünleri ticaretinde özel sektör katılımının artırılması,
6. Üretimde ve fiyatlandırmada Devlet müdahalelerinin asgariye indirilmesi, bu alana yönelik yapılan yüksek harcamalardan önemli tasarruf sağlanması, serbest piyasa ve fiyat oluşumunu bozan müdahalelerden uzaklaşılması,
7. Tarım ürünleri üreticileri açısından kolay pazarlanabilen, iyi muhafaza edilen ve nakliye masrafları en aza indirilmiş bir sistemle istikrarlı ve daha yüksek bir gelir seviyesi elde edilmesi,
8. Yatırımcılar için döviz, altına, hisse senedine, faize ve benzerlerine alternatif yeni bir yatırım aracı sağlanması,
9. Ürün ticareti ile uğraşan tacir ve sanayicilerimizce, kalitesi bilimsel kriterlere göre belirlenmiş ve fiyat istikrarı sağlanmış ürünlerin kolayca temini,
10. Tarım ürünlerinin, fizikî mal ve numune gösterilmesine ve teslimine gerek olmaksızın ürün senetleri veya elektronik ürün senetleri aracılığıyla ticaretinin yapılması,
11. Standardı belirlenmiş ürün ve lisanslı depo sistemiyle tarım ürünlerinde vadeli işlem ve opsiyon piyasalarına geçilmesi,
12. Ürün depolanması, bankacılık ve sigorta sektörü açısından yeni iş alanlarının oluşturulması,
13. Ülkemizin yakınında bulunduğu Orta Doğu, Balkanlar, Türkî Cumhuriyetler ve Asya coğrafyasındaki tarım ürünleri ticaretinde de önemli rol üstlenmesi ve pay sahibi olunması hedeflenmiştir.

Lisanslı Depo İşletmeleri

Tarım ürünleri lisanslı depo işletmeleri, ekonomik ihtiyaç ve etkinlik şartları göz önünde bulundurularak Ticaret Bakanlığınca verilecek izinle anonim şirket şeklinde kurulur. Şirketin kuruluşunda, bir milyon liradan az olmamak üzere depolama kapasitesine göre ilgili tebliğde belirlenen tutarda ödenmiş sermayeye sahip olunması ve yönetmelikte gösterilen belgelerin ibraz edilmesi koşulları aranır.

Kuruluş izni alan şirkete ancak Kanunun öngördüğü şartları taşıdığının tespiti halinde faaliyet izni (lisans) verilir. Şirket faaliyet izni almadan depoculuk faaliyetinde bulunamaz, ürün kabul edemez, ürün senedi düzenleyemez. Lisans alınmadan lisanslı depo veya lisanslı depo işletmesi iznini verecek hiçbir isim, unvan, işaret ve benzerleri kullanılamaz.

Lisanslı depo işletmek üzere lisans almak için müracaat edenler, depo kapasitesinin ürün rayiç bedelinin %15'inden az olmamak üzere belirlenen tutarda lisanslı depo teminatı vermek zorundadır. Yine, Lisanslı depo işletmeleri, lisans koşulu olarak işletme tesisleri ve lisanslı depoculuk faaliyeti kapsamında depoladığı ürünler için sigorta yaptırmak zorundadır.

Lisanslı depoya tevdi edilen tarım ürünleri, geçerli lisansa sahip yetkili sınıflandırıcılar tarafından analiz edilir ve sınıflandırılır.

Bir ürünün lisanslı depo işletmesine teslim ve kabul edilmesi halinde, söz konusu ürün için ürün senedi düzenlenir. Teslimat sırasında ürün senedi dışında düzenlenen tartım makbuzu ve delil niteliğini haiz benzer belgeler de ürünün mülkiyetinin ispatında kullanılabilir.

Ürün senedi veya delil niteliğini haiz diğer belgeler; ürünün aynı miktar, cins, sınıf ve kalitede mudîye geri verilmesini garanti eder ve bu teslim satış değil vedia (emanet) anlamındadır. Basılı ürün senetleri hükmünde olmak üzere elektronik ortamda da ürün senetleri oluşturulabilir.

Lisanslı depo işletmesi, mudînin talebi üzerine, hukuken geçerli bir mazereti olmadıkça gecikmeksizin ürünü teslim eder. Ürünün tesliminde bu ürüne ait ürün senedini geri alır ve iptal eder.

Ürün depodan geri alınmamışsa azamî depolama süresi dolmadan en az kırk beş gün öncesinden lisanslı depo işletmesi mudîye mudînin eline geçecek şekilde yazılı olarak haber verir. Bu süre sonunda da geri alınmayan ürünün bir kısmı veya tamamı, ürünün niteliğine ve piyasa koşullarına uygun olarak lisanslı depo işletmesince satılabilir. Bu durumda lisanslı depo işletmesi ücretler ve masrafları düşerek geri kalan tutarı yedi iş günü içerisinde ilgiliye öder.

Ürün İhtisas Borsası

Ürün İhtisas Borsası,

- Lisanslı depoculuk sistemi kapsamındaki tarım ürünlerinin fiziki veya elektronik ortamlarda alım satımına aracılık eden,
- Gerek ürünlerin fiziki olarak, gerekse ürünü temsilen lisanslı depo işletmelerince çıkarılan ürün senetlerinin ve alivre sözleşmelerin ticaretine aracılık eden,
- Yeterli alt yapı ve elektronik donanım ile mali alt yapıya sahip olan,
- Faaliyet alanı bölgesel, ulusal veya uluslararası olabilen,

Bakanlar Kurulunca kuruluş izni ve Bakanlığımızca faaliyet izni verilen, anonim şirket şeklinde faaliyette bulunacak kuruluşlardır.

Ürün ihtisas borsası, Ticaret Bakanlığı'nın ve Sermaye Piyasası Kurulunun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla anonim şirket şeklinde kurulur. Şirketin kuruluşunda, bölge düzeyinde faaliyet gösterecekler için beş, ulusal düzeyde faaliyet gösterecekler için on, uluslararası düzeyde faaliyet gösterecekler için on beş milyon TL' den az olmamak üzere sermayeye sahip olunması gerekir.

Kuruluş izni alan şirkete ancak Kanunun öngördüğü şartları taşıdığının tespiti halinde faaliyet izni (lisans) verilir. Şirket faaliyet izni almadan ürün ihtisas borsacılığı faaliyetinde bulunamaz.

Alivre sözleşmeler ile lisanslı depolarca düzenlenen kıymetli evrak hükmündeki ürün senetleri ve ürünü temsil eden benzer senetlerin alım satımı ve rehni gibi işlemlerin ürün ihtisas borsalarında kontrolü ve tescili zorunludur. Borsada tescil gerçekleşmedikçe ürün mülkiyeti başkasına devredilemez.

Kota edilerek ilgili ürün senedinin ve alivre sözleşmelerin alınıp satıldığı bir ürün ihtisas borsası faaliyette bulunmuyorsa bunlar teknik, kurumsal ve malî alt yapısının yeterliliği tespit edilen ve Ticaret Bakanlığından izin alan ticaret borsalarında işlem görür.

Ürün senetlerine ilişkin; alım satımın tescili, devir ile bedelinin ödenmesi, alıcı ve satıcı ile üçüncü şahısların haklarının korunması, yükümlülüklerinin yerine getirilmesi ve alım satıma ilişkin diğer

hususlar, borsanın sorumluluğunda olup, bu işlemlerden dolayı doğan zararlar borsa tarafından tazmin edilir. Ürün İhtisas Borsa'ları ile

- Mudiler ürünlerini, yakın çevrelerindeki sınırlı sayıdaki tüccara satmak zorunda kalmayacak, çok sayıda alıcının oluşturacağı rekabetten yararlanabilecektir.
- Çok sayıda alıcı ve satıcının bulunduğu, fiyatın objektif olarak oluşabildiği bir piyasa oluşacaktır.
- Ürünler, elektronik ürün senetleri vasıtasıyla elektronik ortamda el değiştirebilecektir.
- Sanayiciler işletmelerinin ihtiyacı olan ürünleri kısa zamanda kolayca tedarik edebilecektir.
- Ülkemiz, bölgede tarım ürünleri ticaretinin merkezi konumuna gelebilecektir.
- Ürün senetleri; altın, döviz, hisse senedi gibi alternatif bir yatırım aracı haline gelecektir.
- Ürün senetleri, faizsiz yatırım araçları olmaları nedeniyle, özellikle Ortadoğu sermayesi tarafından talep görebilecektir.
- Mevcut ticaret borsaları, ürün ihtisas borsasının acentesi olmalarına imkân tanınmış olması itibarıyla, bu borsanın bölgelerdeki temsilcilikleri olarak faaliyet gösterebilecektir.
- Gelişmiş ülkelerde tarım ürünleri ticaretinde yaygın biçimde kullanılan vadeli işlem araçları, ülkemizde de yaygınlaşabilecektir.

Yetkili Sınıflandırıcılar

5300 sayılı Kanun kapsamında lisans alarak, tarım ürünlerini analiz eden, ürünün nitelik ve özelliklerini belirleyen, standartlara uygun olarak sınıflandıran ve bu hususları belgelendiren, gerçek ve tüzel kişilerce işletilen laboratuvarlardır.

28/02/2020 tarihinde güncellenen listeye göre faaliyet izni alan yetkili sınıflandırıcılar şunlardır:

Tablo 6. Yetkili Sınıflandırıcılar Listesi

Sıra	Yetkili Sınıflandırıcı	Faaliyet Konusu	Lisans Tarihi
1	Ankara Ticaret Borsası (Hububat Laboratuvarı)	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	05/07/2012
2	Lüleburgaz Ticaret Borsası (Hububat Laboratuvarı)	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	05/07/2012
3	Çorum Ticaret Borsası (Hububat Laboratuvarı)	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	31/07/2012
4	Gaziantep Ticaret Borsası Laboratuvar ve Depoculuk A.Ş.	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	04/07/2014
5	İzmir Ticaret Borsası Laboratuvar Ar-Ge Ve Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.	Pamuk	27/09/2016
6	KLD A.Ş.	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	13/03/2014
7	Edirne Ticaret Borsası (Ürün Laboratuvarı)	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	18/08/2014
8	Nanolab Laboratuvar Hizmetleri Kimya Gıda Danışmanlık Çevre Eğitim Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi	Zeytin	03/11/2015
9	Nanolab Gıda Üretim Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi	Zeytin	16/11/2017
10	Adana Ticaret Borsası	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	15/07/2016

11	Bastak Laboratuvar Hizmetleri Limited Şirketi	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	17/04/2018
12	Giresun Ticaret Borsası Laboratuvarı İktisadi İşletmesi	Fındık	10/04/2017
13	Borsa Polatlı Laboratuvar Hizmetleri Anonim Şirketi	Hububat	14/06/2018
14	Bandırma Ticaret Borsası İktisadi İşletmesi Hububat Laboratuvarı	Hububat	02/07/2018
15	Diyarbakır Ticaret Borsası Yetkili Sınıflandırıcı Laboratuvarı	Hububat	19/06/2019
16	Sivas Ticaret Borsası Laboratuvar ve Depoculuk Anonim Şirketi	Hububat	03/07/2019
17	Gönen Ticaret Borsası	Hububat	14/10/2019
18	Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi İktisadi İşletmesi Sargem Laboratuvarı	Hububat	13/01/2020
19	Eskişehir Ticaret Borsası Laboratuvarı	Hububat	10/02/2020

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Lisanslı depo işletmeleri, tesisler içerisinde aşağıda belirtildiği şekilde laboratuvar tesis ederek ve gerekli cihazlar ile donatarak, Ticaret Bakanlığınca yetkilendirilmiş ve raporun ilgili bölümünde tablo olarak verilmiş yetkili sınıflandırıcılardan herhangi biri ile sözleşme imzalayarak hizmet almak zorundadırlar.

Hizmet alınacak yetkili sınıflandırıcının şube olarak faaliyet gösterebilmesi için en az bir laboratuvar sorumlusu ve analiz ve sınıflandırma için bir personel olmak üzere iki personel bulundurması zorunludur.

Yetkili sınıflandırıcının teknik personeli ile diğer idari ve yardımcı personelinin,

- ✓ Ziraat mühendisi, gıda mühendisi, kimya mühendisi, kimyager, biyolog olması
- ✓ Veya ihtiyaca göre konusunda iki yıllık ön lisans yapmış ya da gıda, laboratuvar ve kimya konularındaki liselerden diploma almış
- ✓ Veya Ticaret Bakanlığınca kabul edilen ilgili bakanlık ya da diğer kamu veya özel kuruluşlarca düzenlenen kursa, belli bir sertifika programına veya eğitime tabi tutularak yetkili sınıflandırıcının iş ve faaliyetlerine ilişkin bir sertifikaya hak kazanmış bulunması gerekir.

Hububat, Baklagiller ve Yağlı Tohumlar alanında faaliyet gösterecek yetkili sınıflandırıcı laboratuvarı için gerekli cihazlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

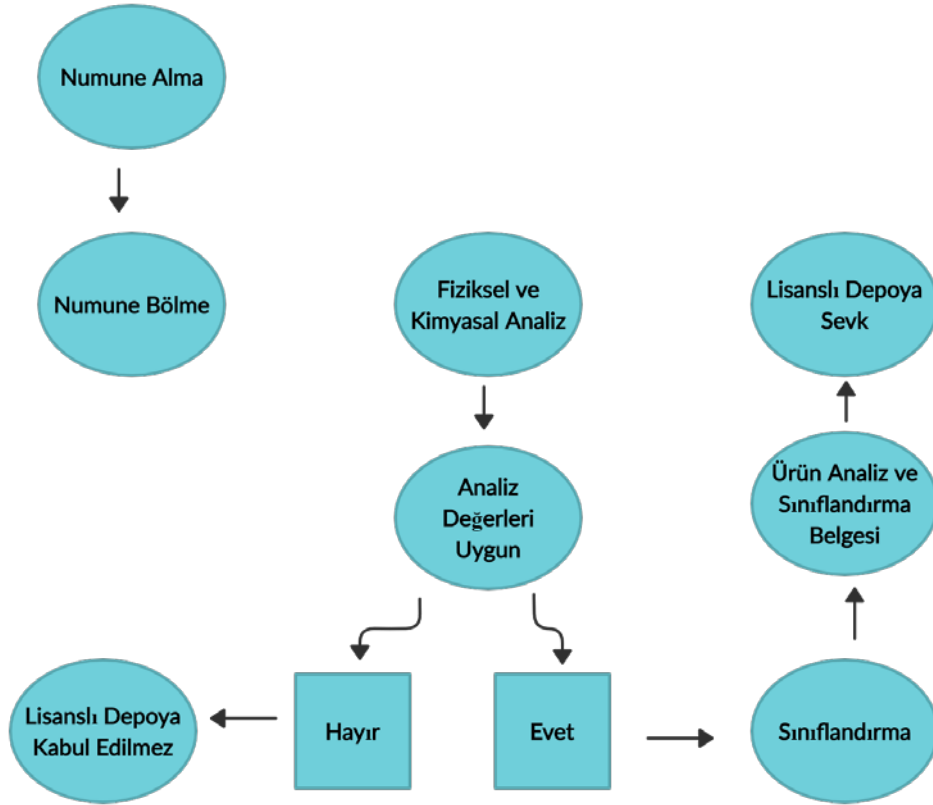
Tablo 7. Laboratuvar Teçhizat Listesi

Malzeme Adı	Adet
Protein Tayin Cihazı (NIT/NIR)	1
Numune Bölücü	1
Dogaj Elek Takımı	2
ISO Analiz Elek Takımı	2
Hassas Terazı (+- 0,01 Gr Hassasiyetli, Min.2 Kg.)	1
Terazi (+- 0,1 Hassasiyetli 5-10 Kg.)	2
Terazi İçin Cam Kabin	1
Kalibrasyon Sertifikalı Termohigrometre	2
Hektolitre Cihazı (Nilametre)	1
Rutubet Tayin Cihazı	1
Masa Üstü Numune Bölücü	1
Makta Kesit Aleti	1
Numune Sondası (Farklı Boylarda)	5

Analiz Pensi	5
Numune El Küreği	5
Numune Torbası 1 Kg'lık	2.000
Numaratörlü Plastik Mühür	2.000
Sertifikalı Kütüphane Seti	1

Yetkili sınıflandırıcı laboratuvarındaki işlemler ise şu şekilde gösterilebilir:

Şekil 1. Laboratuvar İşlem Akışı

Referans Yetkili Sınıflandırıcı

Ticaret Bakanlığının talebi üzerine yetkili sınıflandırıcı lisansı almak üzere başvuruda bulunanların tesis ve laboratuvarlarını inceleyen, sonrasında ise görev alanındaki yetkili sınıflandırıcıları periyodik olarak denetleyen ve bu denetim sonuçlarını Bakanlığa raporlayan, ayrıca itiraz üzerine ürünleri analiz eden, görev alanındaki yetkili sınıflandırıcıların kalibrasyon, uygunluk, kontrol ve denetimini yürüten, Ticaret Bakanlığından lisans alan gerçek ve tüzel kişilerdir.

Tablo 8. Referans Yetkili Sınıflandırıcı Listesi

Unvan	Faaliyet Konusu	Yer	Lisans Tarihi
Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Merkez Laboratuvarı	Hububat, Baklagiller, Yağlı Tohumlar	Ankara	16/05/2011
Türk Standardları Enstitüsü (TSE)	Fındık	Ankara	20/09/2012

Zeytincilik Araştırma İstasyonu Müdürlüğü	Zeytin-Zeytinyağı	Bornova	23/07/2014
Ticaret Bakanlığı İzmir Laboratuvar Müdürlüğü	Pamuk	İzmir	03/11/2014

Ticaret Borsaları

Ticaret borsaları, 2004 tarih ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 28. maddesinde belirtildiği üzere borsaya dâhil maddelerin alım satımı ve borsada oluşan fiyatlarının tespit, tescil ve ilânı işleriyle meşgul olmak üzere kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip kurumlardır.

Lisanslı depoculuk sisteminin işleyebilmesi için basılı veya elektronik ürün senetlerinin kote ettirildiği, alım satımının yapıldığı, hareketlerinin kontrol ve takip edildiği ürün ihtisas borsalarına veya ticaret borsalarına ihtiyaç bulunmaktadır.

Lisanslı Depoculuk Tazmin Fonu

Lisanslı depoculuk tanzim fonu, lisanslı depo işletmesini, mevzuatta öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmemesinden dolayı ortaya çıkan zararların tazmin edilebilmesi amacıyla oluşturulan ve lisanslı depoculuk sisteminin temel ayaklarından birini teşkil eden kuruluştur.

Ürün Senedi

Lisanslı depo işletmesince, teslim ve kabul edilen ürün için kıymetli evrak niteliğindeki belge ürün senedir. Ürün senedi;

1. Ürün senedi, nama veya emre yazılı olarak ciro edilebilir veya edilemez şeklinde düzenlenir, teminat olarak verilebilir.
2. Bütün basılı ürün senetlerinin bir adet sureti olur ve suretler açık ve belirgin bir şekilde basılı veya damgalı olarak "Surettir-Ciro Edilemez" ibaresini taşır.
3. Aynı ürüne ait veya aynı seri numaralı birden çok ürün senedi ile düzenlenip iptal edilmemiş ürün senedinin temsil ettiği ürünün bir bölümü veya tamamı için başka bir ürün senedi düzenlenemez.
4. İlgili mevzuatına göre analiz ve sınıflandırılması yapılmayan veya analiz ve sınıflandırmaya ilişkin itiraz süreci sonuçlanmayan ürüne ilişkin ürün senedi düzenlenemez.
5. Ürün senedi, tartım makbuzu, analiz ve sınıflandırma belgesi ile delil niteliğini haiz diğer belgeler ürünün mülkiyetinin ispatında kullanılabilir ve bu belgeler mevzuatla aksi öngörülmedikçe ürünün aynı miktar, tür, sınıf ve kalitede mudiye geri verilmesini garanti eder.
6. Ürün senedine ilişkin, Kanun ve bu Yönetmelikte öngörülmeleyen durumlarda Türk Ticaret Kanununda düzenlenen makbuz senedine ilişkin hükümler uygulanır.
7. Elektronik ürün senedine ilişkin, 12/11/2011 tarihli ve 28110 sayılı Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliği hükümleri saklıdır.

Ayrıca, ürün senedinin şunları içermesi zorunludur:

- “Ürün Senedi” başlığı,
- Lisanslı depo işletmesinin unvanı, lisans numarası ve adresi,
- Ürünün depolandığı deponun numarası ve yeri,
- Tarih ve seri numarası,
- “Nama/Emre Yazılı” ve “Ciro Edilebilir/Ciro Edilemez” ibareleri,
- “Kredi/Avans Karşılığı Teminat Alınmıştır” ibaresi ile ürün senedi karşılığında kredi kullanılmışsa veya avans alınmışsa teminatı alan kuruluşun unvanı,
- Mudinin ismi,
- Ürünün, gün, ay ve yıl olarak depolama tarihi ile depolanabileceği son tarih,
- Lisanslı depo işletmesinin, lisanslı depo ücret tarifesi çerçevesinde ücretlerini talep etme hakkına sahip olduğuna ve ürün senedinin alım satım ve depodan teslim alınması aşamasında ücretlerin tahsil edilerek lisanslı depo işletmesine ödeneceğine dair açıklama,
- Unvanı yazılı lisanslı depo işletmesinde depolanan ürün için çıkarıldığı; ürünün, analiz ve sınıflandırma işleminin ürün standardına göre yetkili sınıflandırıcılar tarafından yapıldığı, 15 inci maddede belirtilen rizikolara karşı sigortalandığı ve azamî depolama süresini geçmemek, depolama ücretini ödemek ve orijinal veya doğru olarak ciro edilmiş senedi ibraz etmek şartıyla depodan geri alınabileceği ibareleri,
- Analiz ve sınıflandırma belgesinin tarihi ve numarası ile ürünün ağırlığı,
- Ciro işlemi için boş alan,
- Ürün senedini imzalamaya yetkili kişi ya da kişilerin imzası,
- Ürünün çeşidine göre Bakanlıkça belirlenen diğer bilgiler.

Lisanslı Depo Şirketi Kuruluşu

Tarım ürünleri lisanslı depo işletmeleri, ekonomik ihtiyaç ve etkinlik şartları göz önünde bulundurularak Ticaret Bakanlığından alınan izinle anonim şirket şeklinde kurulur. Şirketin kuruluşunda, bir milyon liradan az olmamak üzere depolama kapasitesine göre yönetmelikle belirlenen tutarda ödenmiş sermayeye sahip olunması ve ilgili yönetmelikte gösterilen belgelerin ibraz edilmesi koşulları aranır. Bu belgeler şunlar:

- 1- Başvuru dilekçesi,
- 2- Kuruluş başvuru formu,
- 3- Depolanacak ürüne ilişkin piyasa yapısının, mevcut bir lisanslı depodan ayrı olarak depo kurulmasını gerektirecek nitelik ve düzeyde bulunduğu, ekonomik ihtiyaç ve etkinlik şartlarının uygun olduğuna dair gerekçeli rapor,
- 4- 3 adet noter onaylı veya ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı huzurunda imzalanmış şirket ana sözleşmesi,
- 5- Şirket sermayesinin en az 1 milyon TL’sinin ödendiğine dair banka dekontu,
- 6- Lisanslı depo işletmesinin gerçek kişi ortaklarının ve yönetim kurulu üyelerinin 5300 sayılı Kanunun yedinci maddesinde aranılan şartları taşıdıklarına ve kendileri veya sınırsız sorumlu

oldukları kuruluşlar hakkında iflas kararı verilmemiş ve konkordato ilan edilmemiş olduğuna, mali ve ticari itibar bakımından engel bir durumlarının bulunmadığına dair beyan,

- 7- Lisanslı depo işletmesinin tüzel kişi ortaklarının kendileri veya sınırsız sorumlu oldukları kuruluşlar hakkında iflas kararı verilmemiş ve konkordato ilan edilmemiş olduğuna, mali ve ticari itibar bakımından engel bir durumun bulunmadığına dair beyan,
- 8- Tüzel kişi ortakların serbest muhasebeci mali müşavirlerce veya Ticaret Bakanlığınca gerekli görülmesi durumunda yeminli mali müşavir ya da bağımsız denetim kuruluşlarınca düzenlenen veya onaylanan son bir yıla ait bilanço, gelir gider tablosu ile istenilen ek mali tabloları,
- 9- Yabancı uyruklu kurucu ve ortakların, Türk gerçek ve tüzel kişiler için aranan şartları taşıdığına dair bulundukları ülke yetkili makamlarınca onanmış bilgi ve belgelerin noterce tasdikli çevirileri,
- 10- Ticaret Bakanlığı tarafından gerekli görülen diğer belgeler

12/04/2013 tarihli 28616 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliği’ne göre kuruluş izni verilmesinde aranılan şartlar şunlardır:

- i. Depolanacak ürüne ilişkin piyasa yapısının, lisanslı depo kurulmasını gerektirecek nitelik ve düzeyde bulunması, ekonomik ihtiyaç ve etkinlik şartlarının uygun olması,
- ii. Bir milyon TL’den az olmamak üzere depolama kapasitesine göre ilgili Tebliğle belirlenen tutarda ödenmiş sermayeye sahip olunması,
- iii. Pay senetlerinin tamamının nama yazılı olması,
- iv. Kurucu, ortak ve yönetim kurulu üyelerin üçüncü fıkrafta belirtilen şartları haiz olması,
- v. İlgili mevzuatla aranılan diğer şartlara sahip olunması,
- vi. Lisanslı depo işletmesi kurucu, ortak ve yönetim kurulu üyelerinin Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen nedenlerden dolayı yasaklı olmaması,
- vii. Lisanslı depo işletmesi kurucu, ortak ve yönetim kurulu üyelerinin Kanunun kendileri veya sınırsız sorumlu oldukları kuruluşlar hakkında iflas kararı verilmemiş ve konkordato ilan edilmemiş olması,
- viii. Gerçek ve tüzel kişi ortakların, ortaklık payları dikkate alınarak, mali ve ticari itibar bakımından lisanslı depo işletmesinin itibarına zarar verebilecek nitelikte engel bir durumlarının bulunmaması zorunludur.

Lisanslı Depo İşletmesinin Faaliyete Geçmesi

Kuruluş izni alan şirkete ancak Kanunun öngördüğü şartları taşıdığıının tespiti halinde faaliyet izni (lisans) verilir. Şirket faaliyet izni almadan depoculuk faaliyetinde bulunamaz, ürün kabul edemez, ürün senedi düzenleyemez. Lisans alınmadan lisanslı depo veya lisanslı depo işletmesi izlenimini verecek hiçbir isim, unvan, işaret ve benzerleri kullanılamaz.

12/04/2013 tarihli 28616 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliği’ne göre faaliyet izni verilmesinde aranılan şartlar şunlardır:

- i. 7 nci maddede öngörülen süre içinde başvuruda bulunulması,
- ii. Kuruluştaki aranılan şartların kaybedilmemiş olması,
- iii. Depoların Bakanlıkça belirlenen şartları taşıması,

- iv. 18 inci maddeye uygun yeterli tartım, alet, cihaz ve kantarların bulunması,
- v. Borsa ve yetkili sınıflandırıcı ile sözleşme yükümlülüğünün yerine getirilmesi,
- vi. Gerekli bilgi işlem altyapısının oluşturulması ve bu bilgi işlem altyapısına ilgili borsa ve talep halinde Bakanlığın ve Fonun erişiminin sağlanması,
- vii. Bu Yönetmelikte öngörülen defter ve kayıtlara ilişkin yükümlülüğün yerine getirilmesi,
- viii. Lisanslı depo teminatının verilmesi,
- ix. 15 inci maddede belirtilen sigorta yükümlülüğünün yerine getirilmesi,
- x. Depolama kapasitesine göre Bakanlıkça belirlenen sermayenin tamamının ödenmiş olması,
- xi. Kayıt, bilgi ve belge sistemi ile düzenli iş akışı ve haberleşmeyi sağlayacak yeterli bir altyapı kurulması ve teknik donanım ile iç kontrol sisteminin oluşturulması,
- xii. Lisanslı depoculuk faaliyetlerine uygun gerekli sayıda ve nitelikteki idari ve yardımcı personel ile tartıcı ve diğer teknik personelin istihdamının sağlanması.

Lisanslı depo işletmek üzere lisans almak için müracaat edenler, depo kapasitesinin ürün rayiç bedelinin %15'inden az olmamak üzere belirlenen tutarda lisanslı depo teminatı vermek zorundadır. Yine, Lisanslı depo işleticileri, lisans koşulu olarak işletme tesisleri ve lisanslı depoculuk faaliyeti kapsamında depoladığı ürünler için sigorta yaptırmak zorundadır. Ayrıca, belgelerin tam ve yeterli olduğunun tespiti halinde, Ticaret Bakanlığı tarafından oluşturulan bir komisyonca depo ve tesisler yerinde incelenir ve inceleme sonucu gerekçeleriyle birlikte bir rapora bağlanarak Ticaret Bakanlığına sunulur. Yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda öngörülen şartları taşıdığı anlaşılanlara ve belirtilen belgeleri ibraz edenlere lisans verilir. Bu belgeler şunlardır:

- 1- Başvuru dilekçesi,
- 2- Lisans başvuru formu
- 3- İşletmenin tesisleri ile lisanslı depoculuk faaliyeti kapsamında depolayacağı ürünler için düzenlenmiş sigorta poliçelerinin onaylı suretleri,
- 4- Yetkili sınıflandırıcı ile akdedilen ve Ticaret Bakanlığınca onaylanan sözleşme,
- 5- Borsa ile akdedilen ve Ticaret Bakanlığınca onaylanan sözleşme,
- 6- Teminat yükümlülüğünün yerine getirildiğini gösterir tutanak,
- 7- Depolama kapasitesine göre Ticaret Bakanlığınca belirlenen sermayenin tamamının ödendiğine dair yeminli veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu,
- 8- Şirketin, serbest muhasebeci mali müşavirlerce veya Ticaret Bakanlığınca gerekli görülmesi durumunda yeminli mali müşavir ya da bağımsız denetim kuruluşlarınca düzenlenen veya onaylanan son bir yıla ait bilanço, gelir gider tablosu ile istenilen ek mali tabloları,
- 9- Yöneticiler ile varsa şube sorumlularının ismi, T.C. kimlik numarası, ikamet adresi ve eğitim durumunu gösterir beyanname,
- 10- Personelin isim, unvan, görev ve sorumlulukları ile iş tanımlarını gösterir personel ve organizasyon şeması,
- 11- İşletmenin bina ve tesislerinin mülk sahibi veya kiracısı olduğuna dair yazılı beyan,
- 12- İşletme ve depolar ile varsa şubelerin yerleşim planı,
- 13- Ürün senetlerinin Ticaret Bakanlığınca bastırılmasını ihtiva eden dilekçe,

- 14- Şirket yönetim kurulunca belirlenen lisanslı depo ücret tarifesi ile Ticaret Bakanlığınca öngörülmüş ise prim ve indirim tarifesinin Ticaret Bakanlığınca onaylanmasına ilişkin dilekçe,
- 15- Ürün senetlerini imzalamaya yetkili kişilerin isimleri ile orijinal imzalarının tescil ve ilan edildiğini gösterir Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi sureti,
- 16- Ticaret Bakanlığınca belirlenen lisans bedelinin ilgili hesaba yatırıldığını gösterir dekont.

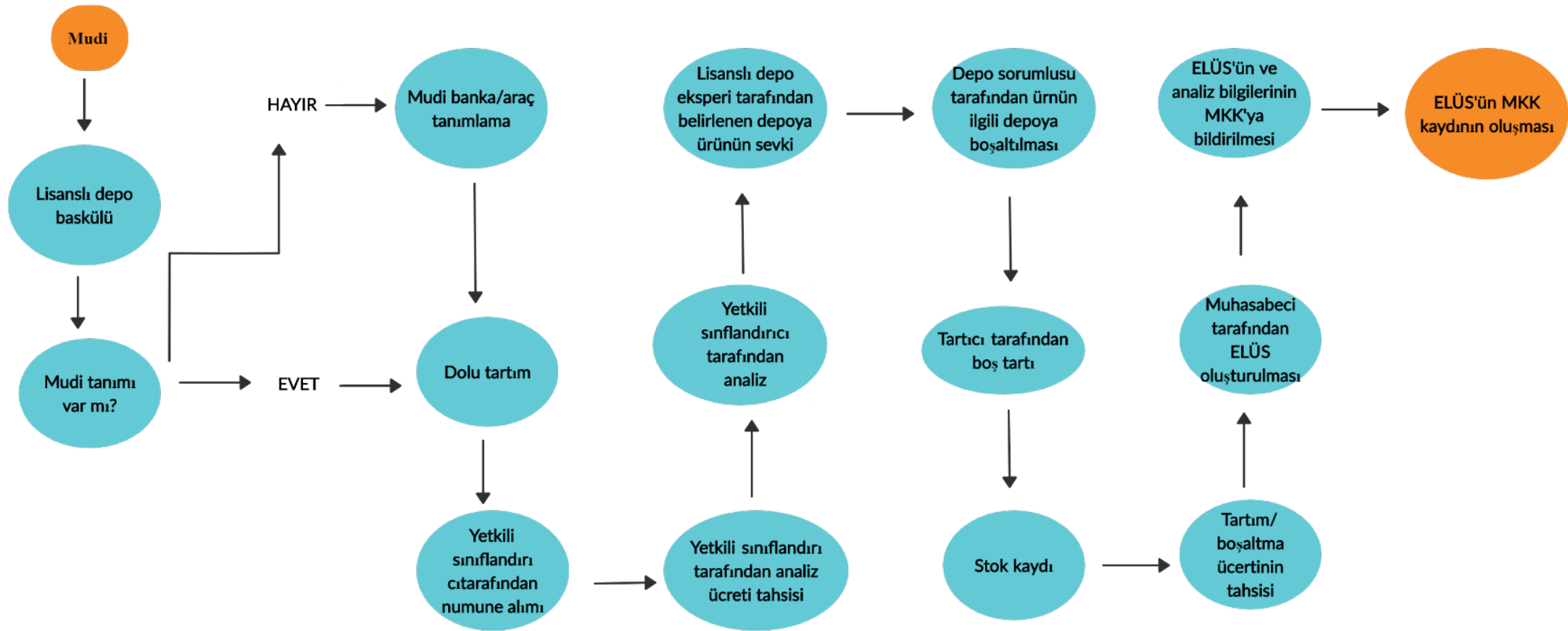
Sistemin İşleyişi

En basit haliyle lisanslı depoların çalışma prensibi, ürünlerin kalitelerine göre sınıflandırılması ve ürün fiyatlarının her bir kalite sınıfına göre serbest rekabet piyasası koşullarında belirlenmesi, ürün alım-satım işlemlerinin de ürün senetleri aracılığıyla yapılmasıdır. Bu bağlamda lisanslı deponun yanı sıra, ürünlerin objektif kriterlere göre ve güvenilir bir şekilde sınıflandırılmasını ve fiyat oluşumunun da şahsi ilişki ve çıkarlardan bağımsız bir şekilde ürün kalitesine ve günün arz ve talep koşullarına göre oluşmasını garanti edecek iki birime daha ihtiyaç vardır. Bunlardan biri yetkili sınıflandırıcılar diğeri ise ticaret borsalarıdır. Lisanslı depoların, yetkili sınıflandırıcı ve ticaret borsası ile aralarında sözleşme yapma zorunluluğu vardır. Söz konusu sözleşmeler Ticaret Bakanlığı'nın onayından geçmelidir. Gerekğinde Ticaret Bakanlığı tarafından matbu sözleşme düzenlenebilmektedir.

Sistemin 3 ana bileşenin yanı sıra mudiler, referans yetkili sınıflandırıcılar ve tazmin fonu da sistemin önemli unsurlarıdır. Lisanslı depolara ürünün teslim ediliş aşamaları şunlardır:

1. Üretici veya Şirket, ürünü ile lisanslı depo işletmesine gelir. Girişte "tartım" bölümünde bulunan yerde kimlik bilgileri bilgisayar sistemine girilmektedir.
2. Üretici ve/veya Şirket ürününün "aynen" ya da "mislen" depolanmasını istediğini beyan etmektedir.
3. Ürünle dolu olan kamyon kantara alınarak tartılmaktadır. Tartım işlemini yapan tartıcıların sertifikalı olması gerekmektedir.
4. Otomatik Sonda (pnömatik sistem) yardımıyla kamyonun ürünü alınmaktadır.
5. Sonda ile alınan numune yer altındaki boru sistemi ile laboratuvara gitmektedir. Bu esnada kantarcı, sonda görevlisi ve laboratuvar arasında üçlü telekonferans yapılarak bilgi akışı sağlanmaktadır.
6. Ürünün analizi yapılmaktadır. Analiz sonuçları bilgisayar sistemine girmektedir.
7. Analiz sonuç belgesi üretici/şirkete gösterilmektedir. Söz konusu belge ürünün kalite sınıfını da belirtmektedir. Üretici/şirketin onayı istenmektedir.
8. Ürün analiz belgesine onay verilince mudiye depo teslim fişi verilmektedir. Depo teslim fişi ürünün kalite sınıfına göre hangi depoya gideceğini göstermektedir.
9. Kamyon kendisine belirtilen siloya giderek ürünü boşaltmaktadır.
10. Boşalan kamyon boş olarak tekrar kantara çıkartılmakta ve darası alınmaktadır.
11. Kamyonun darası alındıktan sonra, dolu tartımı ile arasındaki fark alınarak teslim edilen net ürün miktarı belirlenmektedir.
12. Net ürün miktarı belirlenince bu değer, analiz sonuçları ile birlikte, lisanslı deponun muhasebe bölümünün bilgisayar kayıtlarında görülmektedir.
13. Muhasebe bölümü "ürün senedini" düzenlemektedir.
14. Ürün senedi mudiye teslim edilmektedir.

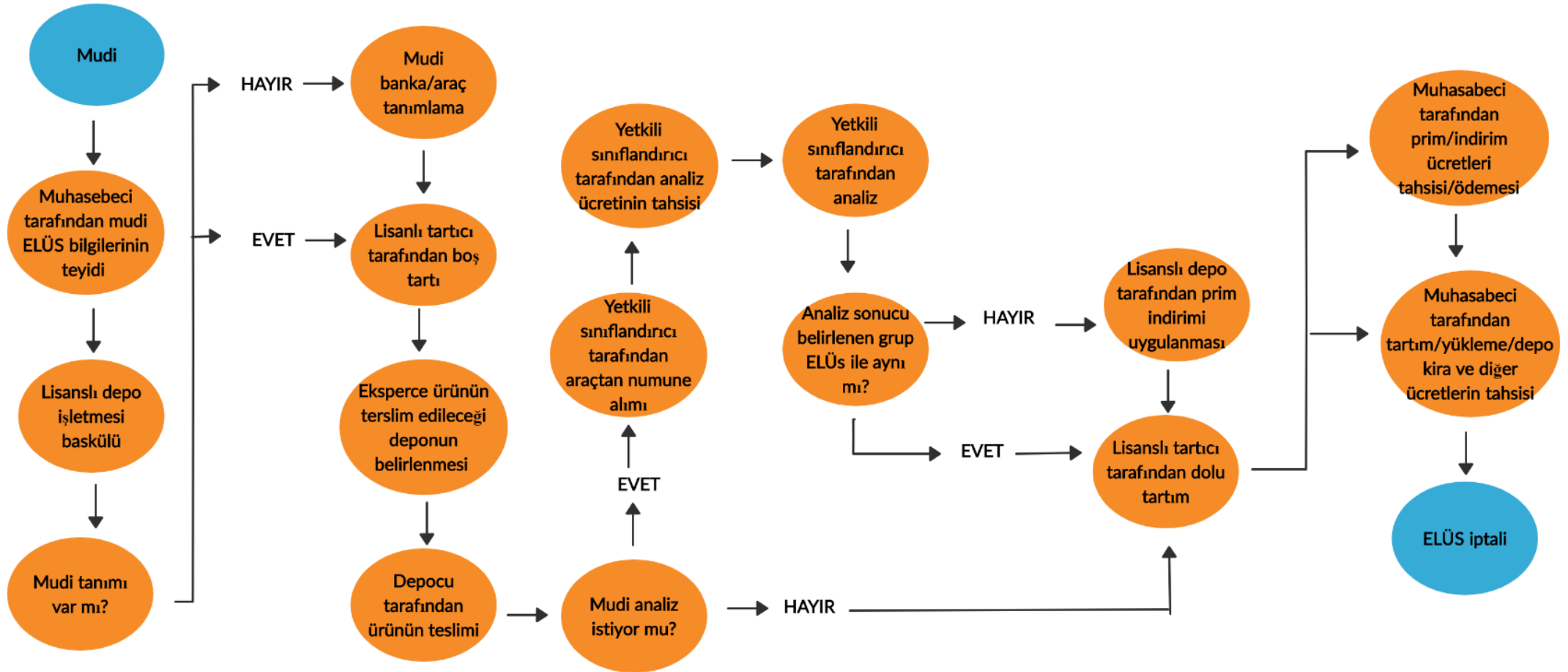
Şekil 2. Depo Ürün Teslim Şeması

Depodan ürün teslim alma aşamaları ise şunlardır:

1. Mudi ürünü sattığında (ürün senedi her ciro edildiğinde) bu durum lisanslı depoya bildirilmektedir. Ürünün Ticaret Borsasında satılması durumunda Borsa, lisanslı depoya online bildirimde bulunmaktadır.
2. Mal sahibi, ürünü almak için boş kamyon ile lisanslı depoya gelmektedir.
3. Muhasebeye ürün senedi verilmektedir. Muhasebe bölümü ürünü teslim almaya gelen kişinin kimlik bilgilerini kontrol etmektedir.
4. Mal sahibi ekspere yönlendirilmektedir. Ekspere tarafından “depo çıkış belgesi” düzenlenmektedir.
5. Boş kamyon kantarda tartılmaktadır.
6. Depo görevlisi, kamyonu dolum yapmaktadır.
7. Kamyon dolu olarak tekrar tartılmaktadır.
8. Kamyondan otomatik sonda ile numune alınmaktadır.
9. Alınan numune yer altı boru sistemi ile laboratuvara iletilmektedir. Bu esnada kantarcı, sonda görevlisi ve laboratuvar arasında üçlü telekonferans yapılarak bilgi akışı sağlanmaktadır.
10. Ürünün analizi yapılmaktadır. Analiz sonuçları bilgisayar sistemine girilmektedir.
11. Bu arada ürün ile ilgili herhangi bir kalite farkı ortaya çıkarsa bu farkın bedeli, o gün için Borsa’da oluşan ürün bedeli baz alınarak mal sahibine ödenmektedir.
12. Ekspere analiz sonuçlarını onaylamaktadır.
13. Muhasebe depolama ve hamaliye ücretlerini alıcıdan tahsil etmektedir.
14. Ürün senedi iptal edilmektedir.
15. Ürün çıkışı gerçekleştirilmektedir.

Şekil 3. Ürün Çıkış Şeması

Mevcut Durum

Ağustos 2020 verilerine göre ülkemizde 204 adet kuruluş izni verilen lisanslı depo vardır. Bunların 35'i Konya'dadır. Lisans kapasitesine göre Konya, Türkiye genelinde lisanslı depoculuk kapasitesinin yaklaşık %21'lik kısmını karşılamaktadır.

Hangi Ürünler Depolanır, Depolama Dönemleri Nedir?

Lisanslı depolarda hububat, baklagiller, yağlı tohumlar, pamuk, fındık, zeytin, zeytinyağı, kuru kayısı, antepfıstığı depolanabilmektedir.

Konya bölgesinde ise daha çok buğday, arpa ve mısırın depolandığı görülmektedir. Bu ürünlerin depolanma dönemleri ise şu şekildedir:

Tablo 9. Depolamaya Konu Ürün Listesi

Ürün	Türü	Depolama Dönemi Başlangıç Tarihi	Depolama Dönemi Bitiş Tarihi
Hububat, Baklagiller ve Yağlı Tohumlar	Buğday	15 Mayıs	14 Mayıs
	Arpa	1 Haziran	31 Mayıs
	Çavdar	1 Haziran	31 Mayıs
	Yulaf	1 Haziran	31 Mayıs
	Mısır	1 Ağustos	31 Temmuz
	Çeltik	1 Eylül	31 Ağustos
	Pirinç	1 Eylül	31 Ağustos
	Triticale	15 Haziran	14 Haziran
	Mercimek	1 Mayıs	30 Nisan
	Nohut	15 Haziran	14 Haziran
	Fasulye	1 Ağustos	31 Temmuz
	Bakla	15 Temmuz	14 Temmuz
	Ayçiçeği	15 Temmuz	14 Temmuz
	Keten Tohumu	15 Temmuz	14 Temmuz
	Soya Faulsyesi	15 Temmuz	14 Temmuz
	Kolza	1 Temmuz	30 Haziran
Pamuk	Pamuk	1 Eylül	31 Ağustos
Fındık	Fındık	1 Ağustos	14 Ağustos
Zeytin	Siyah ve Rengi Dönük Zeytin	1 Kasım	28 Şubat
	Yeşil Zeytin	1 Eylül	31 Ağustos

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Kalite Sınıflandırması

Lisanslı depolarda depolanabilecek ürünlerin kalite sınıflandırılması Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenmiştir. Bunların yanı sıra mısır için TSE standartları kullanılmaktadır.

- Nohut Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma
- Fındık Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma
- Pamuk Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma
- Ayçiçeği Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma
- Çeltik Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma
- Buğday ve Arpa Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma
- Kırmızı Mercimek Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma
- Yeşil Mercimek Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma
- Antepfıstığı Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma (Ben Kavlak) - (Boz Kavlak) - (Kırmızı Kabuklu)
- Çekirdeksiz Kuru Üzüm Kalite Kriterleri ve Sınıflandırma
- Kuru Kayısı Kalite Kriterleri

İleri Geri Bağlantılar

Lisanslı depoculukta depolanan ürünlerin çok geniş bir kullanım alanı olduğundan sistemin ileri geri bağlantıları da oldukça geniştir. Sistemin paydaşları başlıca üreticiler ve depo işletmecileridir. Bunların yanı sıra tacirler, sanayiciler, aracılar, yemciler, bankalar, sigorta şirketleri ve yatırımcılar da paydaşlar arasındadır. Ayrıca, paketlenme sektörü de sistemin bağlantıları arasında görülebilir.

Ticaret Bakanlığı, Ürün İhtisas Borsaları ve Yetkili Sınıflandırıcılar ise en önemli paydaşlardır.

Türkiye Lisanslı Depoculuk Kapasitesi

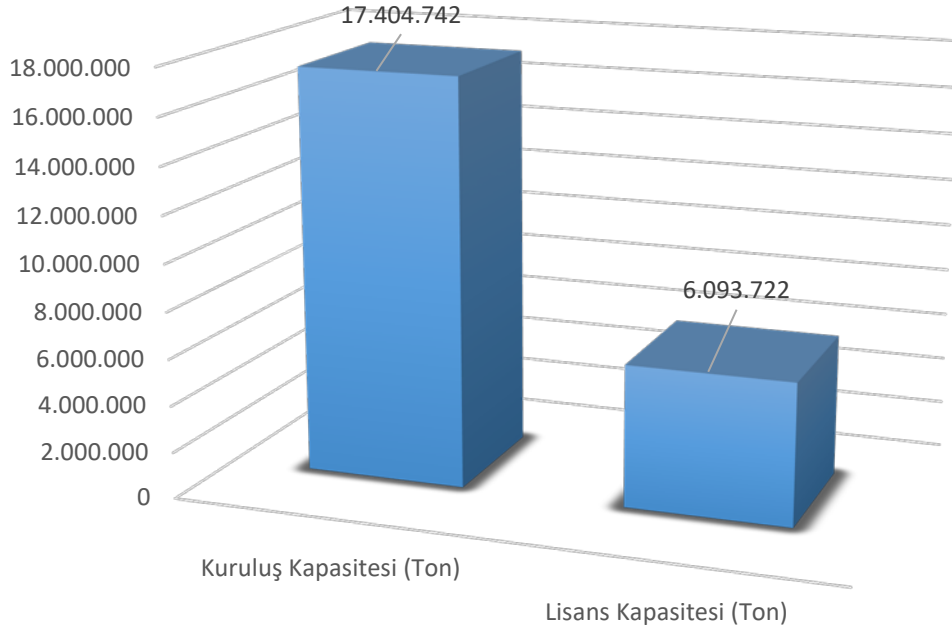
Türkiye’de lisanslı depoculuk sektörün büyüklüğü kuruluş izni verilen lisanslı depo kapasitesi (Kuruluş Kapasitesi) ve lisans verilen lisanslı depo kapasitesi (Lisans Kapasitesi) olmak üzere iki temel kriterle göre değerlendirilmektedir. Kuruluş Kapasitesi, belirlenmiş bir bölgede yatırım yapmak üzere Ticaret Bakanlığı’na başvurusu olumlu sonuçlanmış ve yatırım yapma izni alınmış kapasiteyi ifade eder. Lisans Kapasitesi ise yatırım tamamlandıktan ve Ticaret Bakanlığı onayından geçtikten sonra faaliyete başlamak üzere izni alınan fiili kapasiteyi ifade eder.

Tablo 10. Türkiye Depo Kapasitesi

	Kuruluş Kapasitesi (Ton)	Lisans Kapasitesi (Ton)
Türkiye	17.404.742	6.093.722

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Bu iki kriter üzerinden Türkiye değerlendirildiğinde ülke genelinde yatırım yapmak üzere 17.404.742 ton kuruluş kapasitesi izni alındığı ve bu kapasitenin yaklaşık %35’ine tekabül eden 6.093.722 tonluk kısmının yatırımlarının tamamlanıp lisans alarak lisanslı depoculuk faaliyetine başladıkları görülmektedir.

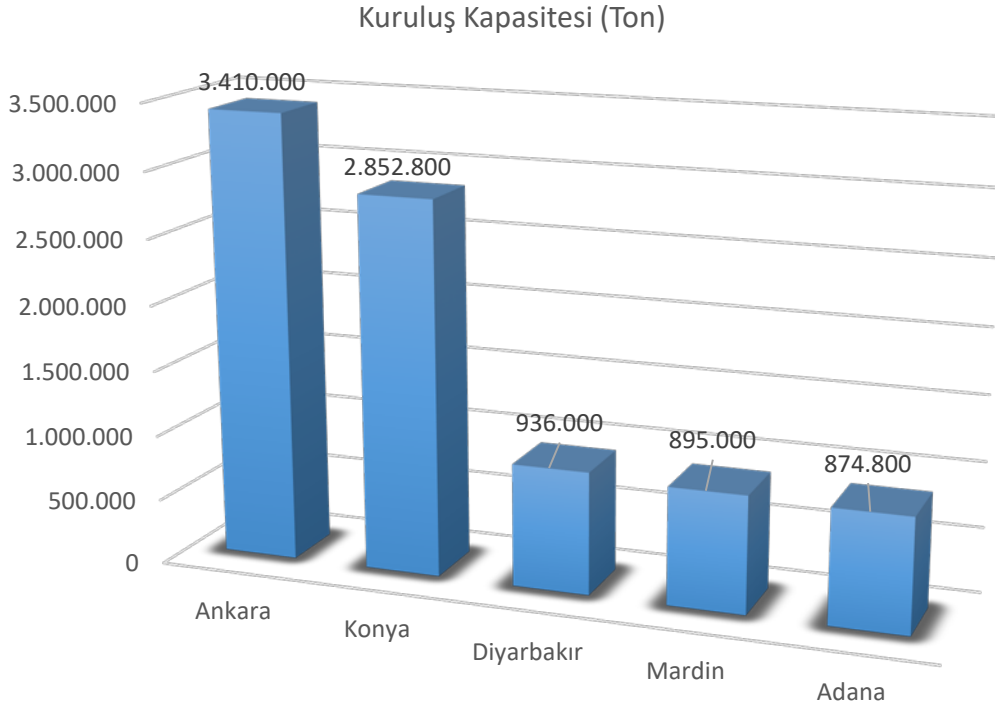
Şekil 4. Türkiye Lisanslı Depoculuk Kapasitesi**Kuruluş Kapasitesine Göre Sektörde Öne Çıkan İller****Tablo 11. Kuruluş Kapasitesine Göre İller Listesi**

Kuruluş Kapasitesine Göre İller		
İller	Kuruluş Kapasitesi (Ton)	%
Ankara	3.410.000	19,6%
Konya	2.852.800	16,4%
Diyarbakır	936.000	5,4%
Mardin	895.000	5,1%
Adana	874.800	5,0%
Türkiye Toplamı	17.404.742	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Kuruluş kapasitesine göre iller sırası ile Ankara, Konya, Diyarbakır, Mardin ve Adana olup bu illerdeki toplam kuruluş kapasitesi Türkiye’de yer alan 17.404.742 tonluk kapasitenin %51,5’ini oluşturmaktadır.

Şekil 5. Kuruluş Kapasitesine Göre İller

Lisans Kapasitesine Göre Sektörde Öne Çıkan İller

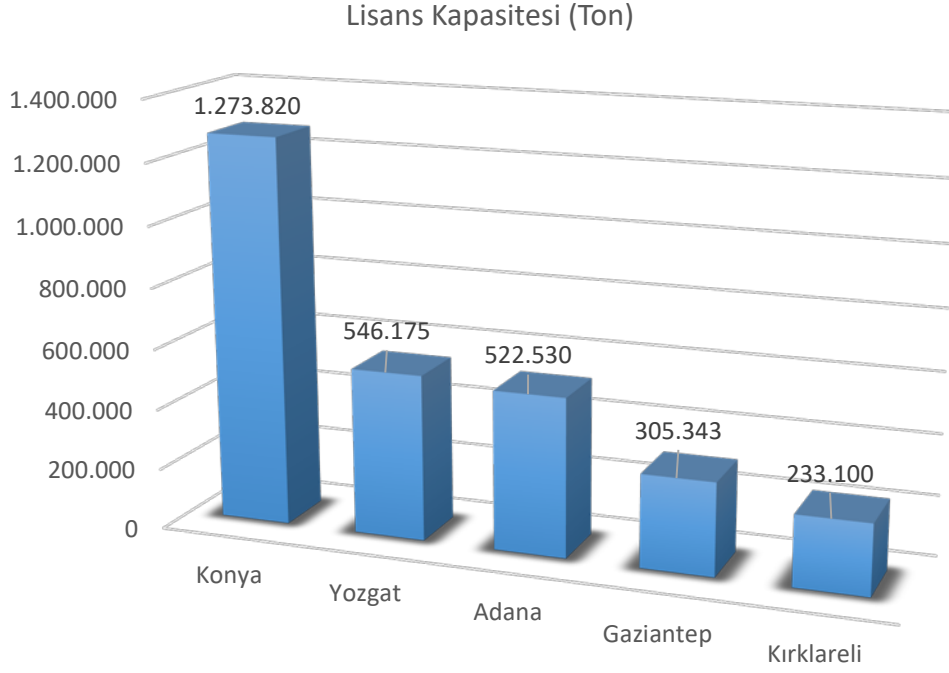
Tablo 12. Lisans Kapasitesine Göre İller Tablosu

Lisans Kapasitesine Göre İller		
İller	Lisans Kapasitesi (Ton)	%
Konya	1.273.820	20,9%
Yozgat	546.175	9,0%
Adana	522.530	8,6%
Gaziantep	305.343	5,0%
Kırklareli	233.100	3,8%
Türkiye Toplamı	6.093.722	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Lisans kapasitesine göre iller sırası ile Konya, Yozgat, Adana, Gaziantep, Kırklareli olup bu illerdeki toplam lisans kapasitesi Türkiye'de yer alan 6.093.722 tonluk kapasitenin %47,3'ünü oluşturmaktadır. Konya, Türkiye genelinde lisanslı depoculuk kapasitesinin yaklaşık %21 kısmını karşılamaktadır.

Şekil 6. Lisans Kapasitesine Göre İller

Kuruluş Kapasitesine Göre Sektörde Öne Çıkan Firmalar

Tablo 13. Kuruluş Kapasitesine Göre Firmalar

Sıra No	Firmalar	Firma Merkezi	Kuruluş Kapasitesi (Ton)	%
1	TK Lidaş	Ankara	3.183.622	18,3%
2	Matlı	Bursa	609.400	3,5%
3	Kainat	Konya	603.500	3,5%
4	Tmo-Tobb	Ankara	404.750	2,3%
5	Sentinus	Ankara	380.000	2,2%
6	Ulidaş	Samsun	368.950	2,1%
7	Mysilo	Aksaray	329.500	1,9%
8	Anadolu Selçuklu	Konya	329.000	1,9%
9	Toprak	Konya	328.000	1,9%
10	Tiryaki	Gaziantep	242.300	1,4%
11	Yıldırım Agro	İstanbul	170.000	1,0%
12	Saraç Hububat	Konya	161.250	0,9%
13	Sandıkçı	Adana	154.000	0,9%
14	Mutlular Gönen	Balıkesir	150.000	0,9%
15	Oba Lidaş	Gaziantep	150.000	0,9%
16	Tekin Lidaş	Batman	150.000	0,9%
17	Güzel Tarım	Konya	139.800	0,8%
18	Altınbilek	Eskişehir	130.000	0,7%
19	Evlik	Konya	126.000	0,7%
20	Trakya Evren	Tekirdağ	125.170	0,7%
21	Hacıömeroğlu Afm	Diyarbakır	120.000	0,7%

22	Polat Agro	Yozgat	120.000	0,7%
23	Altılar	Konya	111.750	0,6%
24	Köseoğlu	Adana	110.000	0,6%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Kuruluş kapasitesine göre Türkiye’de yer alan firmalar incelendiğinde Konya merkezli 7 firmanın da içinde yer aldığı 24 firmanın Türkiye’de yatırım yapmak için kuruluş izni alınan toplam kapasitenin %50’lik kısmını karşıladığı görülmektedir.

Lisans Kapasitesine Göre Sektörde Öne Çıkan Firmalar

Tablo 14. Lisans Kapasitesine Göre Firmalar

Sıra No	Firmalar	Firma Merkezi	Lisans Kapasitesi (Ton)	%
1	Anadolu Selçuklu	Konya	306.600	5,0%
2	Tmo-Tobb	Ankara	293.350	4,8%
3	Mysilo	Aksaray	266.200	4,4%
4	Kainat	Konya	266.000	4,4%
5	Tiryaki	Gaziantep	242.300	4,0%
6	Matlı	Bursa	157.400	2,6%
7	TK Lidaş	Ankara	145.122	2,4%
8	Toprak	Konya	138.000	2,3%
9	Ulidaş	Samsun	108.950	1,8%
10	Güzel Tarım	Konya	98.000	1,6%
11	Trakya Evren	Tekirdağ	95.170	1,6%
12	Altınbilek	Eskişehir	90.000	1,5%
13	Gap Şanlıurfa	Şanlıurfa	88.600	1,5%
14	Tekin Lidaş	Batman	81.700	1,3%
15	Kayseri Şeker	Kayseri	80.000	1,3%
16	Polat Agro	Yozgat	77.300	1,3%
17	Grain	Hatay	75.000	1,2%
18	Sandıkçı	Adana	73.400	1,2%
19	Saraç Hububat	Konya	72.050	1,2%
20	Ergünler	Elazığ	70.000	1,1%
21	Altınagro	Adana	67.300	1,1%
22	Özekizler	Adana	62.000	1,0%
23	Akbal Hububat	Gaziantep	60.000	1,0%
24	Evlik	Konya	60.000	1,0%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Lisans kapasitesine göre Türkiye’de yer alan firmalar incelendiğinde Konya’da yer alan 6 firmanın da içinde yer aldığı 24 firmanın Türkiye’de lisanslı depoculuk faaliyetini gerçekleştirmek üzere lisansı alınan toplam kapasitenin %50,5’lik kısmını karşıladığı görülmektedir.

Yıllar İtibari İle Ülke Kapasitesi

Tablo 15. Yıllar İtibari İle Ülke Kapasitesi

Türkiye	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Lisans Kapasitesi (Ton)	1.335.750	1.858.000	3.013.620	4.486.057	5.450.682	6.093.722

Kaynak: Ticaret Bakanlığı *30.07.2020 tarihli verilere göre

Türkiye'de lisanslı depoculuk alanında son 5 yılda alınan lisanslar sonucu depolama kapasitesine ilişkin veriler tabloda yer almaktadır. Son 5 yıllık rakamlar incelendiğinde yıllık ortalama %36,7'lik bir kapasite artışı gözlemlenmektedir. En yüksek artışın yaşandığı 2017 yılında ise bu oran %62,2 olarak gerçekleşmiştir.

Kapasite Projeksiyonu

Tablo 16. Kapasite Projeksiyonu

2020 (Tahmini)	2021 (Tahmini)	2022 (Tahmini)	2023 (Tahmini)
6.486.312	7.588.985	8.727.332	10.000.000

Lisanslı depoculuğun son 5 yıllık kapasitelerinin değişimine bakıldığında azalan oranlı bir artış dikkat çekmektedir. 11.Kalkınma Planında yer alan tedbirler, ilgili bakanlıkların sektör ile ilgili hedefleri, sektörün büyüme rakamları ve 2023 yılında 140 firmaya ve 10 milyon ton kapasiteye ulaşma hedefi ele alınarak yapılan projeksiyona göre sektörün kapasite değişim tahminine ilişkin tablo yukarıda yer almaktadır.

Ülke genelinde sektörde faaliyet gösteren firma sayısı

Ülke genelinde lisanslı depoculuk alanında faaliyet göstermek üzere kuruluş izni alan 213 firma bulunmaktadır. Bu firmaların 115'i ise faaliyete başlamak üzere lisanslarını almış bulunmaktadır.

Tablo 17. Faaliyet Gösteren Firma Sayısı

Kuruluş İzni Verilen Lisanslı Depo İşletmesi	213
Lisans Verilen Lisanslı Depo İşletmesi	115

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

İl genelinde sektörde faaliyet gösteren firmalar ve kapasiteleri

Tablo 18. İlde Faaliyet Gösteren Firma Sayısı

Kuruluş İzni Verilen Lisanslı Depo İşletmesi	46
Lisans Verilen Lisanslı Depo İşletmesi	26

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Konya genelinde lisanslı depoculuk alanında yatırım yapmak üzere kuruluş izni alan 46 firma bulunmaktadır. Bu firmaların 26'sı ise faaliyete başlamak üzere lisanslarını almış bulunmaktadır. Konya genelinde faaliyet gösteren firmaların son 5 yıllık kapasiteleri aşağıda yer alan tabloda verilmiştir.

Yıllar İtibari İle İl Kapasitesi

Tablo 19. Yıllar İtibari İle İl Kapasitesi

	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Lisans Kapasitesi (Ton)	401.100	601.750	888.650	1.019.570	1.142.720	1.273.820

Kaynak: Ticaret Bakanlığı *30.07.2020 tarihli verilere göre

Konya İlçe Verileri

Tablo 20. Konya İlçe Kapasite Verileri

İlçeler	KURULUŞ KAPASİTESİ (Ton)	%	LİSANS KAPASİTESİ (Ton)	%
Karatay	405.250	14,2%	266.970	21,0%
Karapınar	492.200	17,3%	201.700	15,8%
Selçuklu	215.600	7,6%	152.900	12,0%
Kulu	195.250	6,8%	146.850	11,5%
Çumra	372.000	13,0%	114.100	9,0%
Yunak	150.000	5,3%	99.600	7,8%
Cihanbeyli	270.800	9,5%	98.000	7,7%
Sarayönü	136.700	4,8%	66.700	5,2%
Kadınhanı	105.000	3,7%	55.000	4,3%
Çeltik	90.000	3,2%	31.200	2,4%
Altınekin	300.000	10,5%	30.000	2,4%
Beyşehir	30.000	1,1%	10.800	0,8%
Ereğli	90.000	3,2%	0	0,0%
Genel Toplam	2.852.800		1.273.820	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Lisanslı depoculuk kapasiteleri bakımından Konya ilçeleri detaylı incelendiğinde kuruluş kapasitesine göre 492.200 ton ile Karapınar ilk sırayı alırken lisans kapasitesine göre ise 266.970 ton ile Karatay ilk sırayı almaktadır.

Konya İlçe Bazlı Çiftçi Kayıt Sistemi Verileri

Konya'da çiftçi kayıt sisteminde yer alan çiftçilerin ilçe bazlı dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 21. Çiftçi Dağılımı

İlçeler	2015	2016	2017	2018	2019
Cihanbeyli	7.245	7.055	7.065	6.896	6.731
Ereğli	6.775	6.572	6.331	6.180	5.909
Karatay	6.728	6.362	6.104	5.974	5.886
Çumra	6.381	6.173	5.892	5.832	5.757
Karapınar	6.193	5.999	5.982	5.903	5.697

İlgın	5.406	5.636	5.658	5.566	5.303
Kulu	5.194	5.372	5.404	5.266	5.121
Yunak	5.554	5.409	5.213	5.146	4.945
Kadınhanı	5.282	5.267	5.111	5.108	4.931
Akşehir	4.856	5.193	4.883	4.814	4.577
Sarayönü	4.171	4.134	4.005	3.972	3.811
Altınekin	3.467	3.346	3.315	3.201	3.085
Beyşehir	3.303	3.271	3.247	3.166	3.042
Seydişehir	2.479	2.567	2.412	2.345	2.536
Meram	2.844	2.696	2.502	2.507	2.389
Doğanhisar	2.834	2.715	2.606	2.443	2.295
Selçuklu	2.353	2.224	2.101	2.034	1.968
Emirgazi	2.215	2.098	1.997	1.967	1.905
Tuzlukçu	2.176	2.055	1.928	1.905	1.816
Çeltik	1.981	1.894	1.842	1.747	1.677
Hüyük	1.752	1.795	1.732	1.660	1.634
Güneysınır	1.375	1.151	1.123	1.095	1.055
Hadim	1.088	1.218	1.161	1.106	1.035
Bozkır	1.145	985	1.001	999	966
Derbent	964	970	897	875	824
Akören	870	798	723	703	706
Halkapınar	491	528	499	544	499
Ahırlı	409	385	406	390	386
Taşkent	216	200	161	195	171
Derebucak	166	149	136	139	128
Yalıhöyük	133	134	124	130	118
TOPLAM	96.046	94.351	91.561	89.808	86.903

Kaynak: Konya Tarım ve Orman İl Müdürlüğü

2. 4. Dış Ticaret Ve Yurt İçi Talep

6'lı Kod Türkiye İthalat-İhracat Verileri

Hububat, Baklagiller ve Yağlı Tohumlar Lisanslı Depo Tebliğine göre buğday, arpa, çavdar, yulaf, mısır, çeltik, pirinç, sorgum, tiritikale, akdarı, mercimek, nohut, fasulye, bakla, bezelye, ayçiçeği, susam, keten tohumu, soya fasulyesi, yalancı safran tohumu, kolza ve haşhaş tohumu depolanabilir ürünler arasındadır. Bahsi geçen ürünlerin Konya'da en yaygın depolananlarının 5 yıllık Türkiye ithalat ve ihracat verileri 6'lı kod düzeyinde ilgili tablolarda paylaşılmıştır. Konya ilinde ise 6'lı kod düzeyinde verilere ulaşılamamıştır.

Tablo 22. Türkiye Ürün Dış Ticaret Miktarları

Arpa İthalatı (Ton)				
2015	2016	2017	2018	2019
195.229	134.661	447.202	822.084	562.776

Kaynak: TÜİK (100310, 100390 kodlu harmonize sistem ürünleri hesaplanmıştır.)

Arpa İhracatı (Ton)				
2015	2016	2017	2018	2019
426	95.559	87.648	205.327	41.188

Kaynak: TÜİK (100310, 100390 kodlu harmonize sistem ürünleri hesaplanmıştır.)

Buğday İthalatı (Ton)				
2015	2016	2017	2018	2019
4.248.699	4.354.865	5.187.623	5.941.601	10.005.055

Kaynak: TÜİK (100111, 100119, 100191, 100199, 100810, 100860 kodlu harmonize sistem ürünleri hesaplanmıştır.)

Buğday İhracatı (Ton)				
2015	2016	2017	2018	2019
99.178	126.847	228.580	197.065	135.301

Kaynak: TÜİK (100111, 100119, 100191, 100199, 100810, 100860 kodlu harmonize sistem ürünleri hesaplanmıştır.)

Mısır İthalatı (Ton)				
2015	2016	2017	2018	2019
1.880.367	1.150.028	2.777.943	2.863.843	4.347.476

Kaynak: TÜİK (100510, 100590 kodlu harmonize sistem ürünleri hesaplanmıştır.)

Mısır İhracatı (Ton)				
2015	2016	2017	2018	2019
471.405	693.171	754.154	544.125	691.566

Kaynak: TÜİK (100510, 100590 kodlu harmonize sistem ürünleri hesaplanmıştır.)

2'li Kod Türkiye ve Konya İthalat-İhracat Verileri

Ulusal ve yerel düzeyde karşılaştırma yapmak üzere 2'li kod düzeyinde (10 numaralı fasıl) Türkiye ve Konya 5 yıllık hububat ithalat ve ihracat verileri aşağıda paylaşılmıştır. İthal edilen ürünler yaygın olarak dâhilde işleme ve iç tüketim için kullanılmaktadır.

Tablo 23. Türkiye ve Konya Hububat Dış Ticaret Miktarları

Türkiye Hububat İthalatı (Ton)				
2015	2016	2017	2018	2019
6.910.607	6.228.494	8.967.597	10.051.095	15.454.869

Kaynak: TÜİK (Genel ticaret sistemi 10 numaralı fasıl)

Türkiye Hububat İhracatı (Ton)				
2015	2016	2017	2018	2019
869.883	1.287.408	1.379.726	1.183.209	1.080.058

Kaynak: TÜİK (Genel ticaret sistemi 10 numaralı fasıl)

Konya Hububat İthalatı (Ton)

2015	2016	2017	2018	2019
495.094	408.824	766.524	553.545	810.805

Kaynak: TÜİK (Genel ticaret sistemi 10 numaralı fasıl)

Konya Hububat İhracatı (Ton)

2015	2016	2017	2018	2019
18.355	9.790	1.495	10.959	8.056

Kaynak: TÜİK (Genel ticaret sistemi 10 numaralı fasıl)

İl Bazlı Üretim Verileri

Aşağıdaki tabloda, il bazında gerçekleştirilen üretim ile o ildeki mevcut depolama kapasitesini karşılaştırmak adına veriler paylaşılmıştır. İlgili tablolarda, lisanslı depoculuk mevzuatı kapsamında Konya'da yaygın olarak üretilen ve depolanan ürün bilgisi, ildeki toplam depo kuruluş kapasitesi ve kuruluş kapasitesinin 2019 yılındaki toplam üretime oranı verilmiştir. Depo kapasite bilgileri Haziran 2020'ye aittir.

Tablo 24. Konya 5 Yıllık Üretim Verileri

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	Konya'daki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	857.930	766.978	772.968	674.558	614.403	2.852.800 Ton %64 (1.273.820 Ton Lisans Kapasitesi)
Buğday	1.696.326	1.278.320	1.419.442	1.363.378	1.271.728	
Mısır	558.190	638.300	621.884	110.4538	1.345.064	
Arpa (Biralık)	118.943	75.246	77.481	111.637	140.169	
Arpa (Diğer)	853.627	734.012	795.535	856.917	1.00.6617	
Çavdar	19.042	22.779	28.561	32.081	34.429	
Yulaf	12.418	11.275	16.849	13.394	20.269	
Nohut (Kuru)	29.747	32.139	34.586	48.845	46.858	
Toplam	4.146.223	3.559.049	3.767.306	4.205.348	4.479.537	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablodaki ürünler temel alındığında, 2019 yılında Türkiye'de yaklaşık 34 milyon ton üretim gerçekleştirilmiştir. Yaklaşık 4,5 milyon ton ile Konya, bu üretimin %13,2'lik kısmını karşılamıştır.

İlçe Bazlı Üretim Verileri

Aşağıdaki tablolarda, ilçe bazında gerçekleştirilen üretim ile o ilçedeki mevcut depolama kapasitesini karşılaştırmak adına veriler paylaşılmıştır. İlgili tablolarda, lisanslı depoculuk mevzuatı kapsamında

Konya'da yaygın olarak üretilen ve depolanan ürün bilgisi, bölgedeki lisanslı depo kuruluş kapasitesi ve kuruluş kapasitesinin toplam üretime oranı verilmiştir. Bölgedeki mevcut lisans almış işletmelerin lisans kapasitesi de ayrıca verilmiştir. Oran bilgisi bulunmayan ilçelerde lisanslı depo bulunmamaktadır. Depo kapasite bilgileri Haziran 2020'ye aittir.

Tablo 25. Altınekin İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	19.921	16.398	16.157	23.409	21.830	300.000 Ton %110 (30.000 Ton Lisans Kapasitesi)
Buğday	129.687	92.603	98.040	74.230	53.437	
Mısır	40.221	64.750	74.594	115.095	147.163	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	49.445	35.700	36.513	37.064	48.624	
Çavdar	43	39	45	9	22	
Yulaf	280	104	100	94	104	
Nohut (Kuru)	1.086	868	755	1.095	999	
Toplam	240.683	210.462	226.204	251.155	272.179	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 26. Beyşehir İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	64.409	97.361	95.455	65.679	59.985	30.000 Ton %22 (10.800 Ton Lisans Kapasitesi)
Buğday	14.137	18.809	18.750	19.223	18.276	
Mısır	-	-	-	159	226	
Arpa (Biralık)						
Arpa (Diğer)	21.288	44.839	44.770	51.718	47.341	
Çavdar	9	32	38	43	50	
Yulaf	23	229	223	213	215	
Nohut (Kuru)	4.162	5.855	5.135	5.677	4.996	
Toplam	104.028	167.125	164.371	142.712	131.089	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 27. Cihanbeyli İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	12.732	15.617	15.242	15.964	15.794	270.800 Ton %53 (98.000 Ton Lisans Kapasitesi)
Buğday	301.060	159.356	164.878	288.817	267.051	
Mısır	22.532	36.169	40.653	60.803	84.927	
Arpa (Biralık)	112.321	69.791	72.206	106.735	136.347	
Arpa (Diğer)	-	-	-	-	-	
Çavdar	3.181	2.390	2.486	1.398	203	
Yulaf	1.083	1.003	964	610	310	
Nohut (Kuru)	342	911	2.732	5.811	5.234	
Toplam	453.251	285.237	299.161	480.138	509.866	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 28. Çeltik İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	12.637	9.917	10.819	4.989	53.911	90.000 Ton %93 (31.200 Ton Lisans Kapasitesi)
Buğday	72.520	57.137	57.355	48.087	10.911	
Mısır	403	1.702	10.641	23.792	25.695	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	10.289	8.250	6.563	5.080	5.773	
Çavdar	131	124	158	68	14	
Yulaf	-	-	-	77	226	
Nohut (Kuru)	119	82	72	34	2	
Toplam	96.099	77.212	85.608	82.050	96.532	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 29. Çumra İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	93.809	71.642	61.000	42.980	29.613	372.000 Ton %71 (114.100 Ton Lisans Kapasitesi)
Buğday	64.506	48.676	46.768	38.559	33.455	
Mısır	148.283	132.621	120.448	241.723	365.733	
Arpa (Biralık)	2.867	2.188	1.916	2.160	2.346	
Arpa (Diğer)	58.485	58.931	53.595	74.435	87.275	
Çavdar	139	107	127	114	116	
Yulaf	131	106	96	98	113	
Nohut (Kuru)	1.253	1.247	1.197	1.284	1.894	
Toplam	369.473	315.518	285.147	401.353	520.545	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 30. Ereğli İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	39.907	34.748	36.481	32.530	24.685	90.000 Ton %42
Buğday	49.111	45.680	54.468	49.511	44.699	
Mısır	48.092	58.722	47.012	64.629	84.894	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	36.210	35.017	43.655	42.122	39.645	
Çavdar	7.090	7.229	8.996	1.1705	16.256	
Yulaf	575	549	489	511	707	
Nohut (Kuru)	2.131	2.277	2.096	3.920	2.260	
Toplam	183.116	184.222	193.197	204.928	213.146	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 31. Kadınhanı İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	96.080	44.898	55.827	35.689	29.044	105.000 Ton %42 (55.000 Ton Lisans Kapasitesi)
Buğday	158.774	98.100	106.118	99.023	85.296	
Mısır	11.021	12.056	20.476	50.559	56.062	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	134.889	58.930	72.733	71.110	71.757	
Çavdar	177	171	207	-	-	
Yulaf	612	412	1.559	639	2.449	
Nohut (Kuru)	1.039	1.366	3.661	6.218	5.931	
Toplam	402.592	215.933	260.581	263.238	250.539	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 32. Karapınar İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	52.699	60.906	48.521	48.353	36.295	492.200 Ton %110 (201.700 Ton Lisans Kapasitesi)
Buğday	63.270	62.342	78.085	76.893	81.522	
Mısır	243.464	263.114	231.118	266.659	267.603	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	35.585	41.123	39.495	47.974	48.955	
Çavdar	3.030	9.024	10.949	10.553	10.741	
Yulaf	39	36	35	30	30	
Nohut (Kuru)	189	204	186	311	274	
Toplam	398.276	436.749	408.389	450.773	445.420	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 33. Karatay İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	40.584	36.343	40.930	23.444	10.630	405.250 Ton %85 (266.970 Ton Lisans Kapasitesi)
Buğday	285.146	212.967	251.626	139.280	170.241	
Mısır	12.879	12.733	15.301	144.970	165.653	
Arpa (Biralık)	1.014	1.179	1.191	998	-	
Arpa (Diğer)	77.018	58.107	65.543	75.421	128.616	
Çavdar	819	688	834	851	412	
Yulaf	1.264	912	857	365	499	
Nohut (Kuru)	501	444	417	453	523	
Toplam	419.225	323.373	376.699	385.782	476.574	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 34. Kulu İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	1.586	61	3.480	2.853	3.472	195.250 Ton %80 (146.850 Ton Lisans Kapasitesi)
Buğday	84.625	125.116	101.467	107.241	103.629	
Mısır	-	83	711	1018	1197	
Arpa (Biralık)	32	34	13	-	-	
Arpa (Diğer)	61.878	112.440	99.174	98.120	130.538	
Çavdar	420	270	874	120	127	
Yulaf	207	816	2.865	1.086	2.082	
Nohut (Kuru)	310	186	599	2.074	2.280	
Toplam	149.026	239.006	209.183	212.512	243.325	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 35. Sarayönü İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	19.898	22.254	24.441	24.637	9.082	136.700 Ton %68 (66.700 Ton Lisans Kapasitesi)
Buğday	72.568	85.369	116.880	106.045	99.648	
Mısır	986	6.454	7.971	24.718	34.605	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	23.831	29.594	48.922	38.369	49.866	
Çavdar	45	-	5	32	29	
Yulaf	1.048	1.030	2.227	2.066	3.601	
Nohut (Kuru)	640	538	1.034	2.527	4.091	
Toplam	119.016	145.239	201.480	198.394	200.922	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 36. Selçuklu İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	26.260	17.373	21.700	16.923	13.022	215.600 Ton %137 (152.900 Ton Lisans Kapasitesi)
Buğday	73.245	45.493	56.696	49.437	36.607	
Mısır	2.748	2.872	8.901	22.206	24.187	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	89.348	64.567	68.256	78.586	81.937	
Çavdar	182	117	142	68	79	
Yulaf	1.994	1374	1.057	613	418	
Nohut (Kuru)	1.406	1.009	762	531	628	
Toplam	195.183	132.805	157.514	168.364	156.878	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 37. Yunak İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	162.659	142.113	128.616	126.638	136.676	150.000 Ton %55 (99.600 Ton Lisans Kapasitesi)
Buğday	61.717	39.240	34.568	33.008	44.558	
Mısır	10.470	27.269	19.542	49.353	38.172	
Arpa (Biralık)	350	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	38.954	27.652	27.588	26.509	46.116	
Çavdar	30	29	35	33	-	
Yulaf	390	767	714	698	2.030	
Nohut (Kuru)	107	83	91	649	366	
Toplam	274.677	237.153	211.154	236.888	267.918	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Kuruluş izni ve lisans alınan yatırımların bulunduğu ilçeler incelendiği zaman bu yatırımların ağırlıklı olarak merkez, kuzey ve doğu ilçelerinde yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Akşehir, Tuzlukçu, Ilgın, Hüyük, Seydişehir, Bozkır ve Akören gibi Konya'nın batı ve güney kısmında öne çıkan ilçelerde herhangi bir yatırım ve girişim bulunmadığı, Beyşehir ilçesinde ise belirtilen ürünlerdeki toplam üretimin %22'sine cevap verecek kapasite olduğu tespit edilmiştir. Depo bulunmayan diğer ilçelerin üretim miktarlarına ilişkin veriler aşağıdaki tablolarda detaylandırılmıştır.

Tablo 38. Ahırılı İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	7.454	4.162	2.444	4.693	4.389	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	1.239	665	380	589	581	
Mısır	-	-	-	-	-	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	2.626	1.559	3.103	1.883	1.788	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	-	-	20	10	15	
Nohut (Kuru)	189	163	285	360	285	
Toplam	11.508	6.549	6.232	7.535	7.058	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 39. Akören İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	10.424	7.614	7.564	13.662	9.112	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	9.523	5.054	5.084	8.927	5.242	
Mısır	561	851	1.105	1.824	2.082	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	5.078	3.177	3.387	6.871	4.139	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	38	37	53	51	25	
Nohut (Kuru)	1.083	1.106	1.035	1.135	2.141	
Toplam	26.707	17.839	18.228	32.470	22.741	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 40. Akşehir İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	6.575	4.174	8.450	8.076	8.702	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	32.856	21.746	39.735	40.230	50.443	
Mısır	-			287	831	
Arpa (Biralık)	-			2	1	
Arpa (Diğer)	19.625	8.529	16.108	20.783	30.238	
Çavdar	13	10	18	10	6	
Yulaf	224	145	125	1007	1051	
Nohut (Kuru)	341	332	334	465	361	
Toplam	59.634	34.936	64.770	70.860	91.633	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 41. Bozkır İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	630	736	837	1027	963	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	4.626	5.508	6.736	8.481	7.297	
Mısır	-	-	1	10	11	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	1.692	1.603	1.737	1.746	1.641	
Çavdar	1	-	-	-	4	
Yulaf	6	5	7	7	7	
Nohut (Kuru)	1.792	1.109	1.297	1.866	1.449	
Toplam	8.747	8.961	10.615	13.137	11.372	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 42. Derbent İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	4.813	3.877	3.930	4.711	3.289	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	5.716	4.605	5.118	5.759	4.197	
Mısır	-	-	-	-	33	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	2.689	2.357	2.362	3.142	2.810	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	160	165	155	196	710	
Nohut (Kuru)	1.191	1.277	1.134	1.252	856	
Toplam	14.569	12.281	12.699	15.060	11.895	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 43. Derebucak İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	2.255	2.609	2.285	2.238	1.917	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	614	740	575	516	534	
Mısır	-	-	-	-	-	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	154	201	201	194	186	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	-	-	-	-	-	
Nohut (Kuru)	23	24	40	74	63	
Toplam	3.046	3.574	3.101	3.022	2.700	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 44. Doğanhisar İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	11.258	9.605	7.481	5.645	5.095	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	12.623	10.334	7.943	7.851	6.842	
Mısır	16	16	10	73	17	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	7.620	6.213	5.420	4.796	3.697	
Çavdar	25	73	82	68	40	
Yulaf	30	105	91	76	206	
Nohut (Kuru)	1699	1532	1488	1464	722	
Toplam	33.271	27.878	22.515	19.973	16.619	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 45. Emirgazi İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	1.563	1.991	4.079	3.991	1.309	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	50.146	13.555	29.885	31.901	28.521	
Mısır	2.936	4.486	3.500	3.523	3.334	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	47.448	14.957	28.663	44.998	50.094	
Çavdar	1.818	585	1.420	4.877	4.354	
Yulaf	75	38	154	51	88	
Nohut (Kuru)	78	43	59	54	39	
Toplam	104.064	35.655	67.760	89.395	87.739	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 46. Güneysınır İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	7.987	15.422	13.672	15.619	13.713	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	6.305	10.671	903	964	989	
Mısır	120	234	726	2.247	3.167	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	5.964	12.598	4.269	5.367	5.835	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	258	293	122	128	97	
Nohut (Kuru)	1.363	2.299	1.815	2.838	2.298	
Toplam	21.997	41.517	21.507	27.163	26.099	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 47. Hadim İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	14	4	6	5	-	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	502	147	187	178	307	
Mısır	1	1	-	-	-	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	20	13	18	15	31	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	-	-	-	-	-	
Nohut (Kuru)	48	30	30	28	53	
Toplam	585	195	241	226	391	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 48. Halkapınar İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	1.011	949	953	865	817	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	2.924	2.671	2.801	2.474	1.872	
Mısır	-	-	-	-	180	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	2.854	2.701	2.670	1.870	1.777	
Çavdar	1.586	1.629	1.598	1.369	975	
Yulaf	72	69	61	64	75	
Nohut (Kuru)	606	769	712	812	729	
Toplam	9.053	8.788	8.795	7.454	6.425	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 49. Hüyük İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	19.862	22.625	21.003	21.107	18.087	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	7.485	6.587	5.682	5.469	4.374	
Mısır	-	-	-	26	-	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	13.701	15.942	13.723	14.600	16.621	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	279	161	134	138	91	
Nohut (Kuru)	1.471	1.542	1.712	1.297	1.399	
Toplam	42.798	46.857	42.254	42.637	40.572	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 50. Ilgın İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	35.491	27.720	27.458	27.247	20.294	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	39.873	31.826	33.042	31.882	29.779	
Mısır	38	28	213	958	4.819	
Arpa (Biralık)	1.458	1.440	1.500	1.219	1.100	
Arpa (Diğer)	52.712	40.893	40.970	39.542	35.568	
Çavdar	90	87	107	103	259	
Yulaf	2.655	2.410	2.634	2.535	3.087	
Nohut (Kuru)	3.621	4.040	3.678	3.475	3.754	
Toplam	135.938	108.444	109.602	106.961	98.660	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 51. Meram İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	56.544	37.870	55.829	46.971	29.537	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	32.643	15.801	33.264	28.356	21.715	
Mısır	13.359	14.042	17.146	23.792	19.622	
Arpa (Biralık)	901	614	655	523	375	
Arpa (Diğer)	14.079	11.922	15.033	13.999	15.717	
Çavdar	50	35	47	34	33	
Yulaf	634	488	374	321	235	
Nohut (Kuru)	1.619	1.106	1.098	1.077	1.357	
Toplam	119.829	81.878	123.446	115.073	88.591	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 52. Seydişehir İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	23.264	41.041	37.407	33.617	36.789	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	41.795	43.375	38.754	38.009	43.421	
Mısır	-	11	1.105	3.701	11.012	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	22.634	26.569	33.787	30.081	28.836	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	-	-	-	-	-	
Nohut (Kuru)	723	911	257	973	535	
Toplam	88.416	111.907	111.310	106.381	120.593	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 53. Taşkent İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	-	-	-	-	-	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	428	397	283	286	183	
Mısır	2	2	1	1	1	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	35	33	28	27	22	
Çavdar	22	23	14	13	15	
Yulaf	4	4	4	3	3	
Nohut (Kuru)	431	542	501	476	515	
Toplam	922	1.001	831	806	739	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 54. Tuzlukçu İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	20.595	12.388	16.742	16.790	13.054	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	14.104	11.477	21.071	19.932	14.306	
Mısır	58	84	709	2.412	3.838	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	14.607	7473	15.234	18.507	19.398	
Çavdar	141	117	379	613	694	
Yulaf	337	17	1.729	1.707	1.795	
Nohut (Kuru)	64	45	89	312	558	
Toplam	49.906	31.601	55.953	60.273	53.643	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

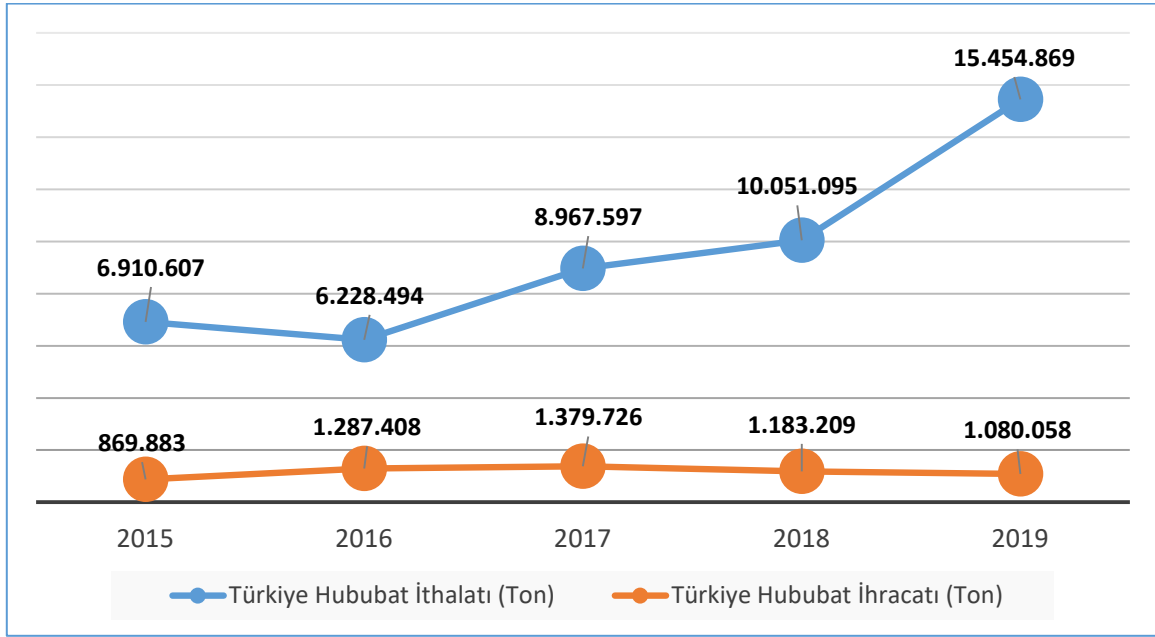
Tablo 55. Yalınhüyük İlçesi 5 Yıllık Üretim ve Depolama Bilgileri (Ton)

Ürün Adı	2015	2016	2017	2018	2019	İlçedeki Toplam Kuruluş Kapasitesi ve İlçedeki Toplam Üretime Oranı – 2020 (Ton, %)
Durum Buğdayı	5.009	4.560	4.159	4.206	3.297	Bölgede lisanslı depo yatırımı mevcut değildir.
Buğday	2.558	2.273	2.300	2.220	1.795	
Mısır	-	-	-	-	-	
Arpa (Biralık)	-	-	-	-	-	
Arpa (Diğer)	2.869	2.122	2.015	1.988	1.776	
Çavdar	-	-	-	-	-	
Yulaf	-	-	-	-	-	
Nohut (Kuru)	120	199	285	303	266	
Toplam	10.556	9.154	8.759	8.717	7.134	

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

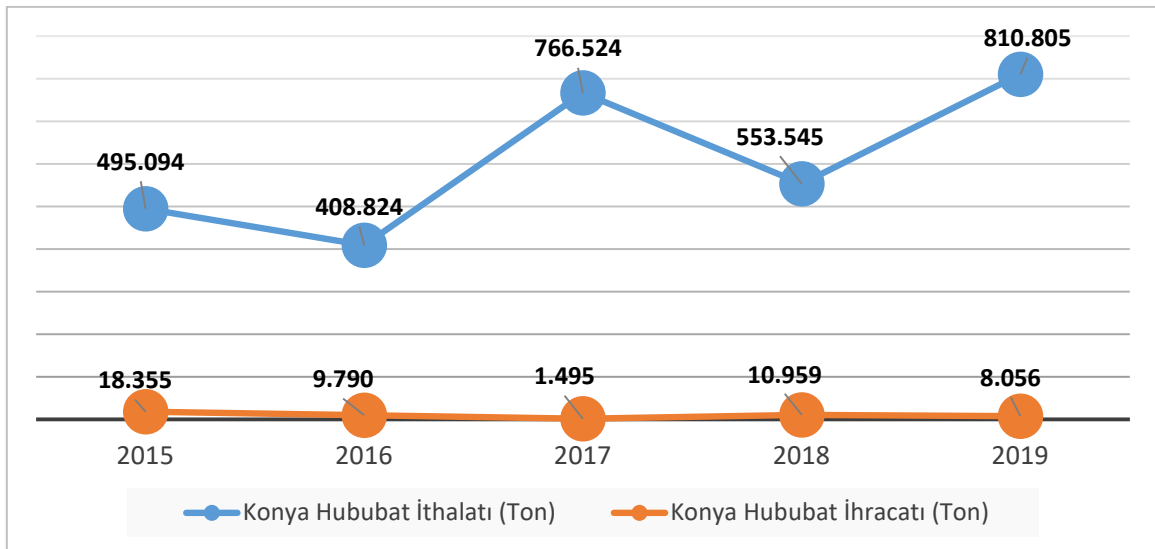
2. 5. ÜRETİM, KAPASİTE VE TALEP TAHMİNİ**Dış Ticaret**

Türkiye'nin 5 yıllık hububat ithalat ve ihracatına bakıldığında, 2015 ve 2019 yılları arasında ihracatın genelde sabit olduğu, öte yandan, ithalatta ise %123'lük bir artış olduğu gözlemlenmiştir. İhracatın ithalata göre daha düşük seyretmesi ise ithal edilen ürünlerin iç tüketim ve dâhilde işlemeye yönelik olarak ülkemize sokulması olarak açıklanabilir. 2016 yılı hariç her yıl artan ithalat rakamları ve artan nüfusla beraber gerçekleşen tüketim göz önüne alınırsa önümüzdeki 5 yıl için iki kata yakın bir artış oranı beklenebilir.

Şekil 7. Türkiye 5 Yıllık Hububat Dış Ticareti (Ton)

Kaynak: TÜİK (Genel ticaret sistemi 10 numaralı fasıl)

Dış ticarete Konya özelinde bakıldığında ise Konya ithalatının Türkiye'ye göre daha dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. Buna rağmen 2015 ve 2019 yılları arasında Konya'nın hububat ithalatında %64'lük bir artış yaşanmıştır. Konya'daki ithalat oranı Türkiye'ye göre daha dalgalı olsa da önümüzdeki 5 yıl için %50'ye yakın bir oranda artış beklenebilir.

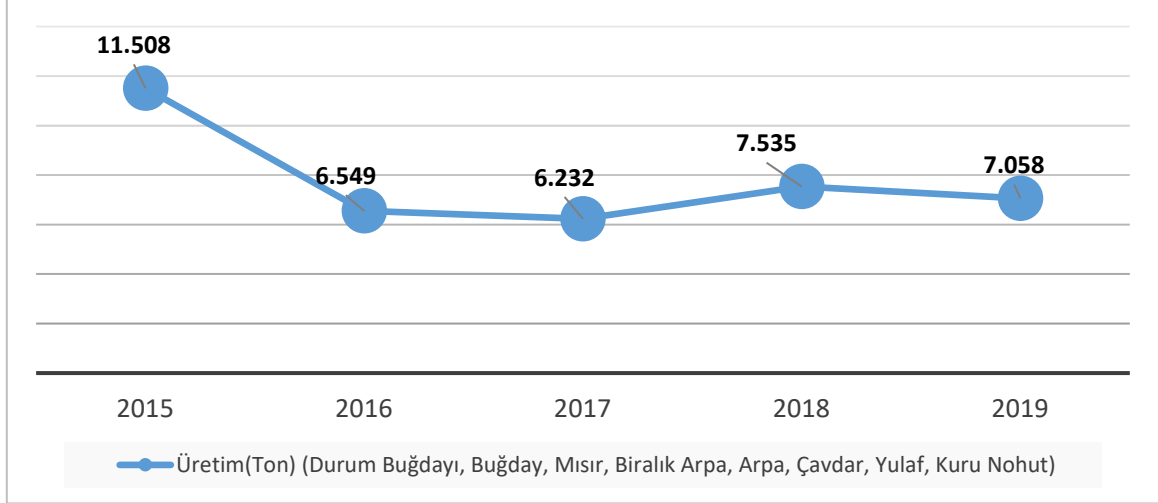
Şekil 8. Konya 5 Yıllık Hububat Dış Ticareti (Ton)

Kaynak: TÜİK (Genel ticaret sistemi 10 numaralı fasıl)

Üretim

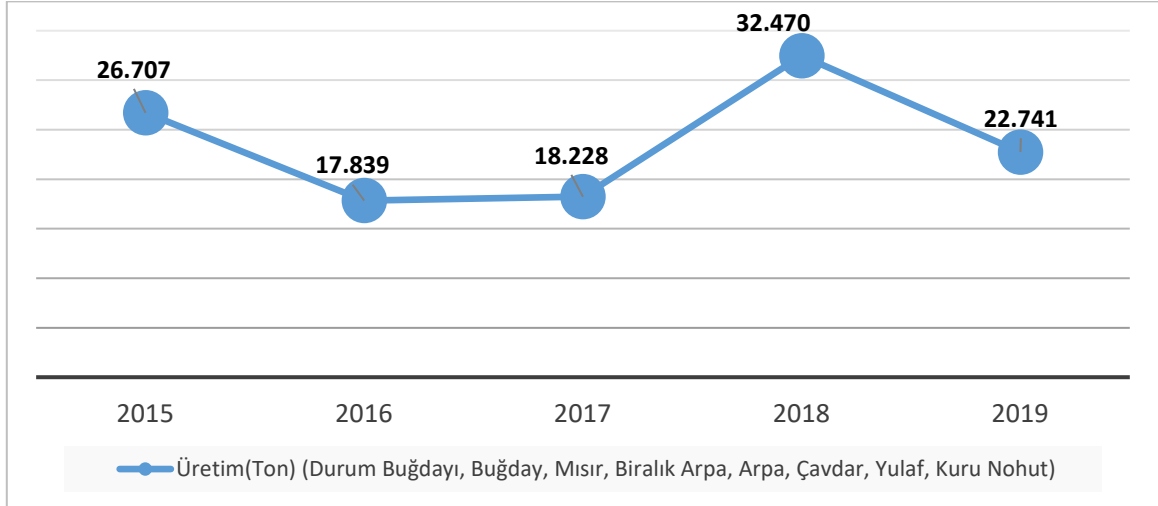
Aşağıdaki grafiklerde, Konya'nın 31 ilçesinin 5 yıllık toplam üretim miktarlarının çizgisel olarak grafikleri paylaşılmıştır. Toplam ürün miktarında, buğday (durum buğdayı dâhil), mısır, arpa (biralık arpa dâhil), çavdar, nohut ve kuru nohut üretimi hesaplanmıştır.

Şekil 9. Ahırlı İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

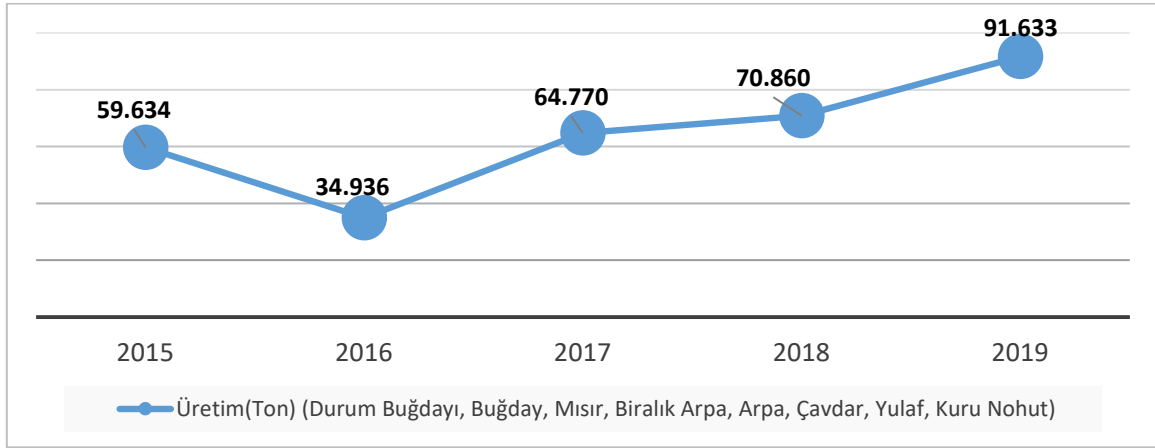

Kaynak: TÜİK

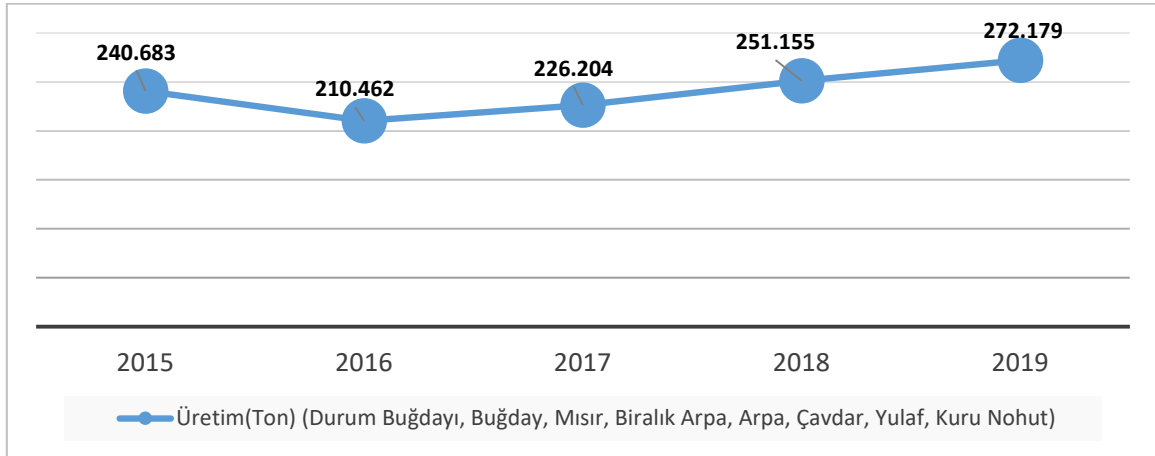
Şekil 10. Akören İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

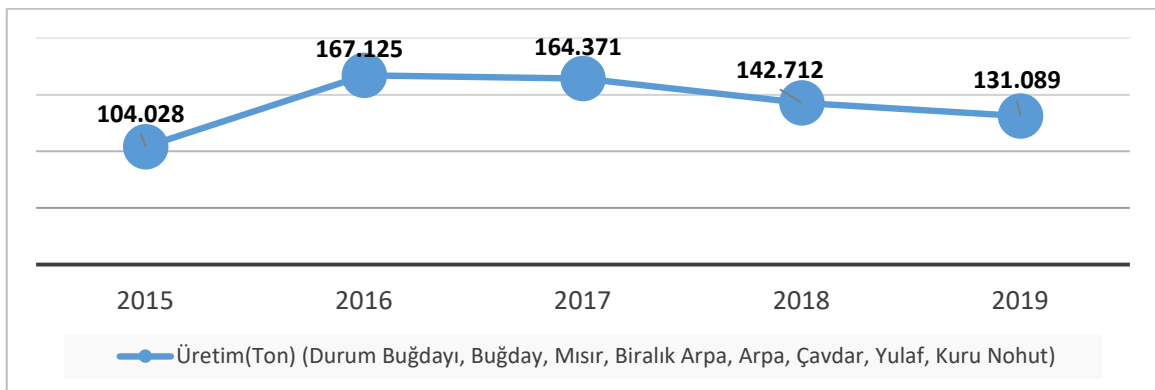
Kaynak: TÜİK

Şekil 11. Akşehir İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

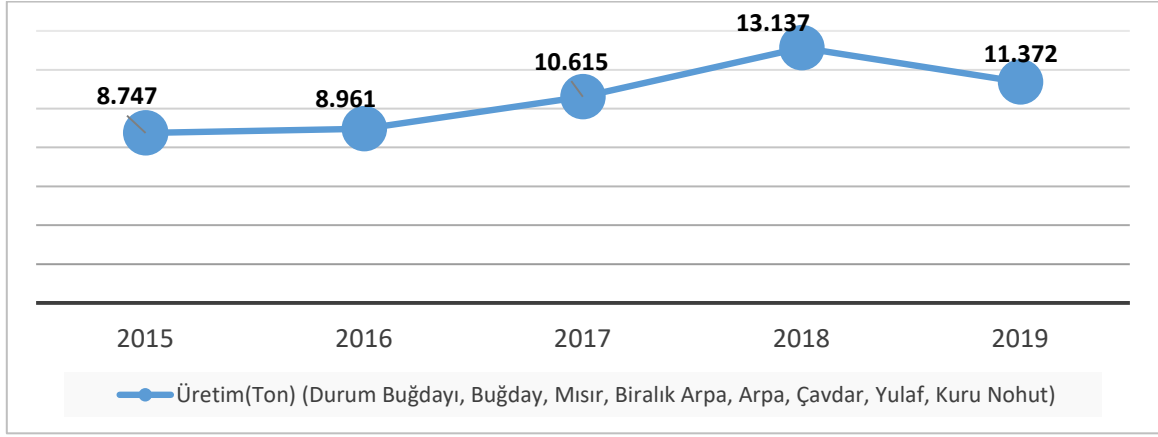
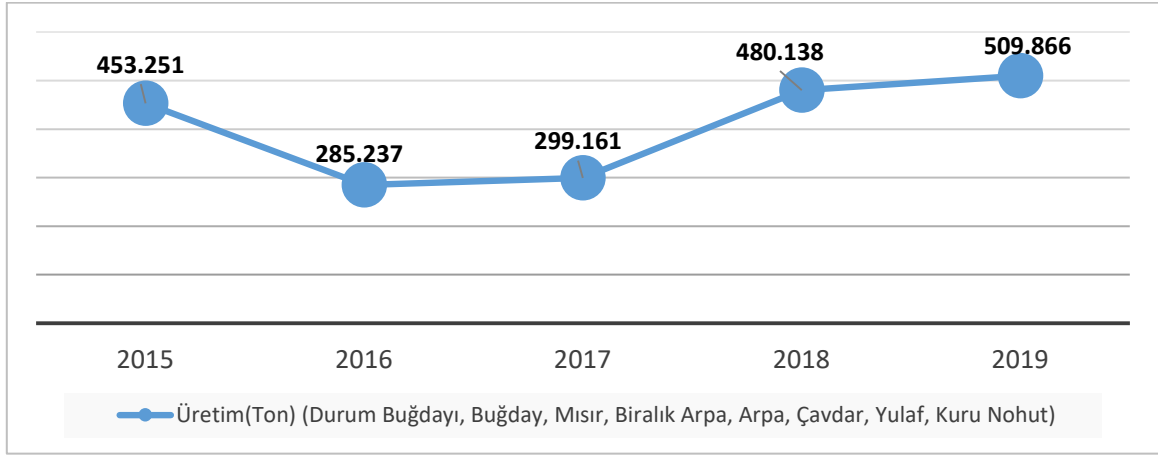
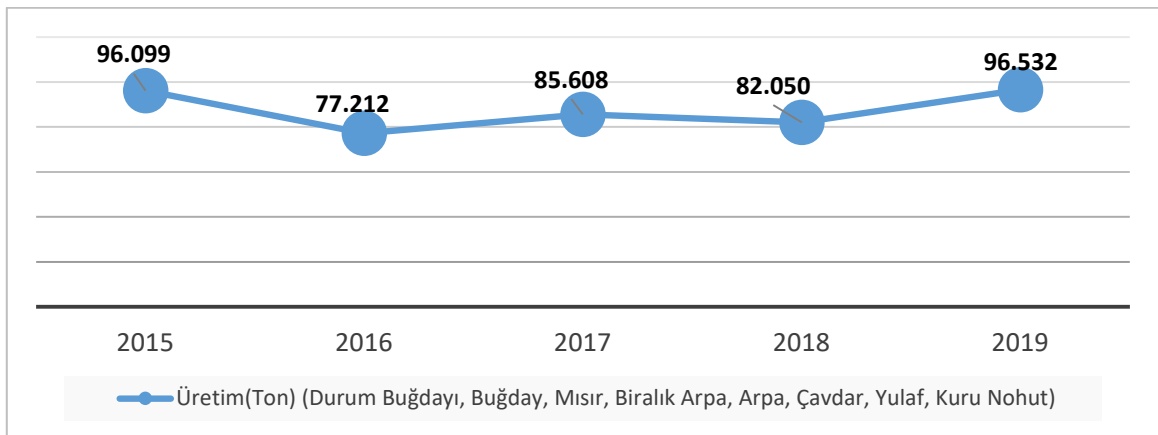
Kaynak: TÜİK

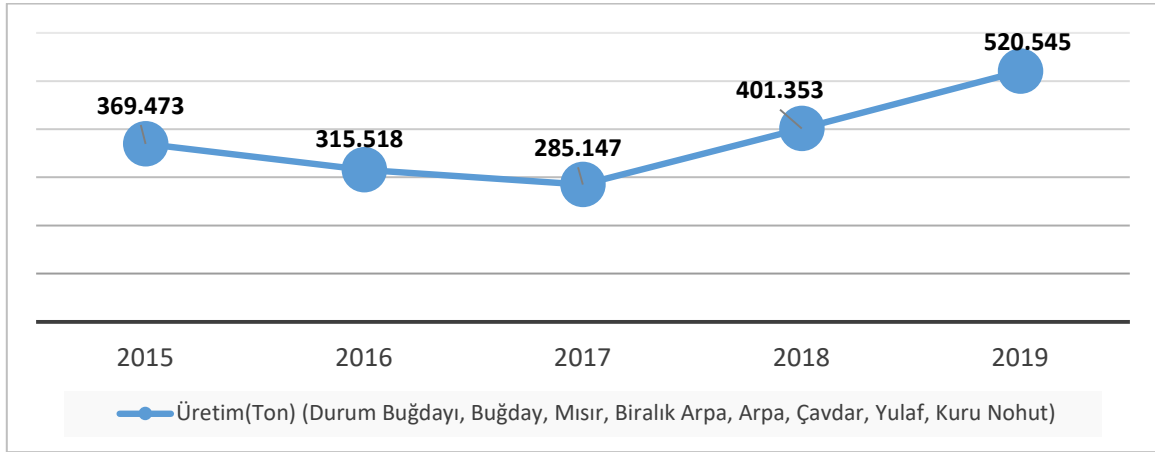
Şekil 12. Altınekin İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

Kaynak: TÜİK

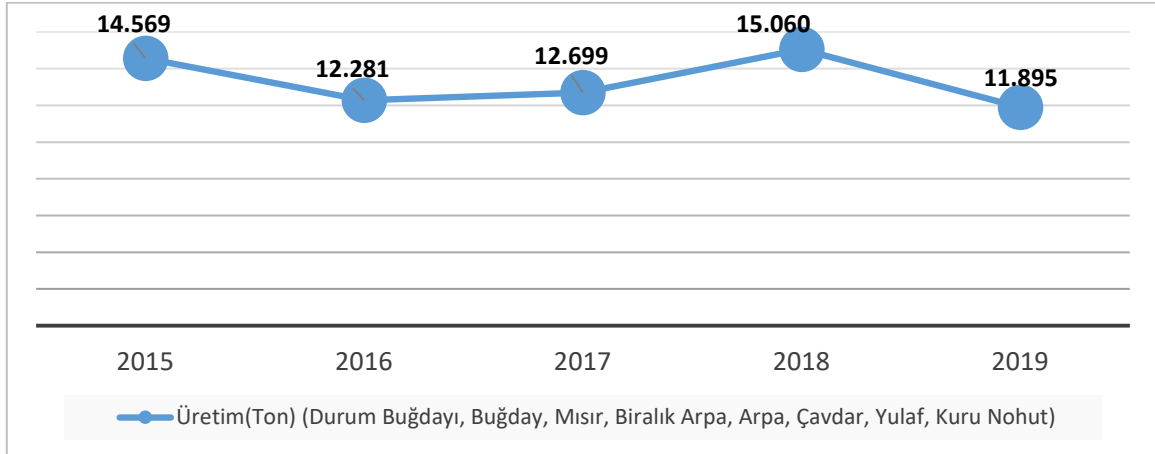
Şekil 13. Beyşehir İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

Kaynak: TÜİK

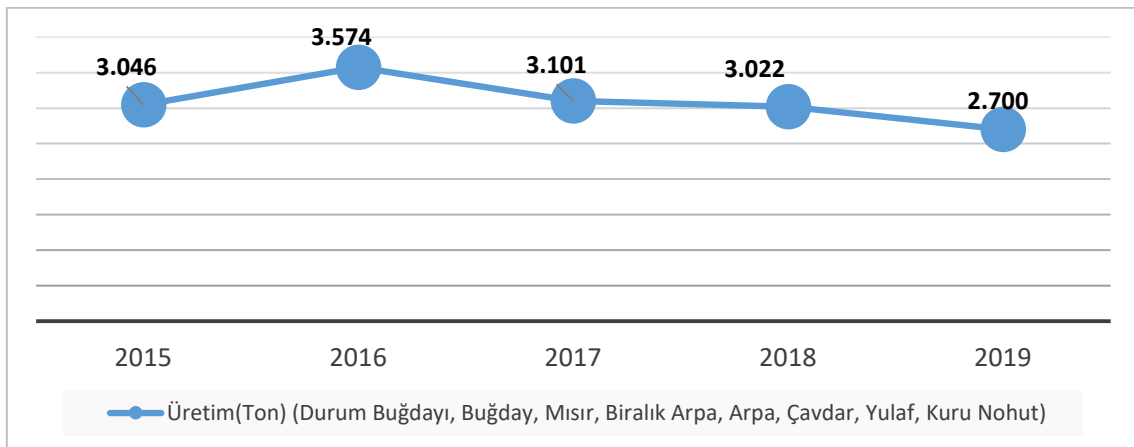
Şekil 14. Bozkır İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)*Kaynak: TÜİK***Şekil 15. Cihanbeyli İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)***Kaynak: TÜİK***Şekil 16. Çeltik İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)***Kaynak: TÜİK*

Şekil 17. Çumra İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

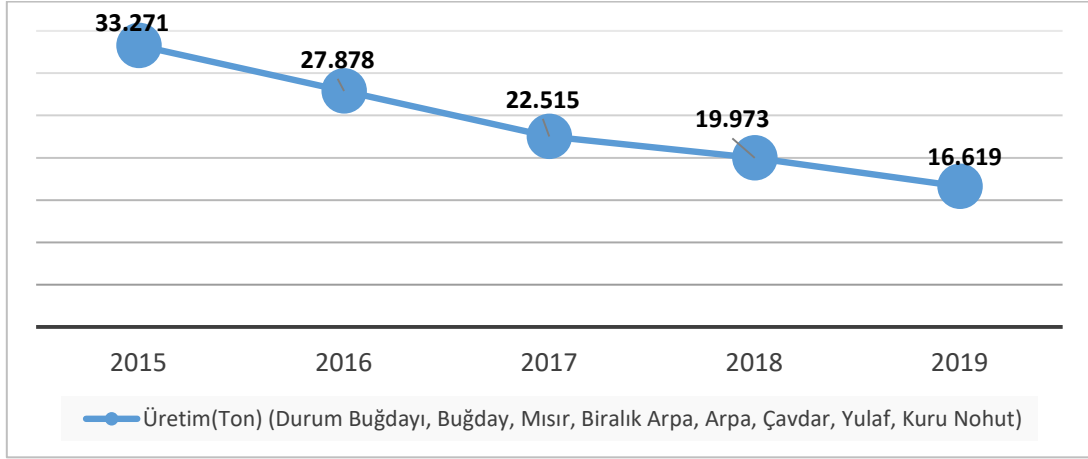
Kaynak: TÜİK

Şekil 18. Derbent İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

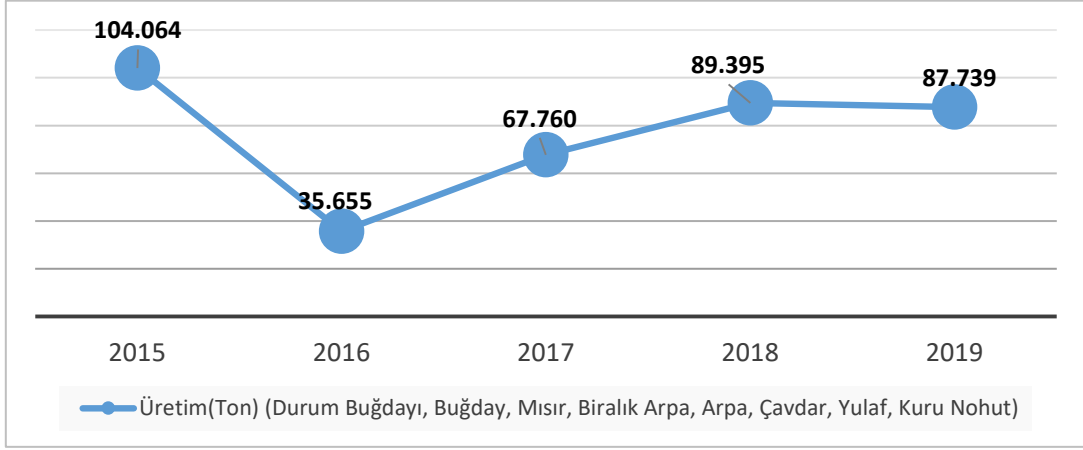
Kaynak: TÜİK

Şekil 19. Derebucak İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

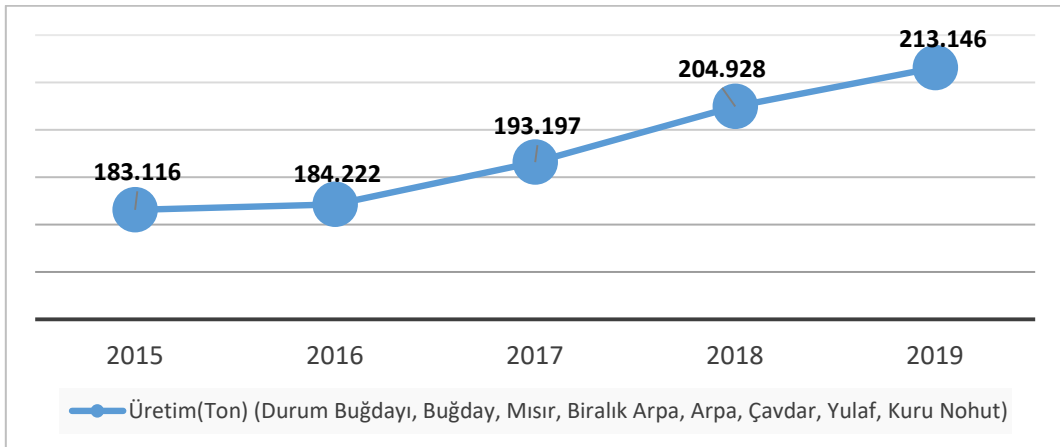
Kaynak: TÜİK

Şekil 20. Doğanhisar İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

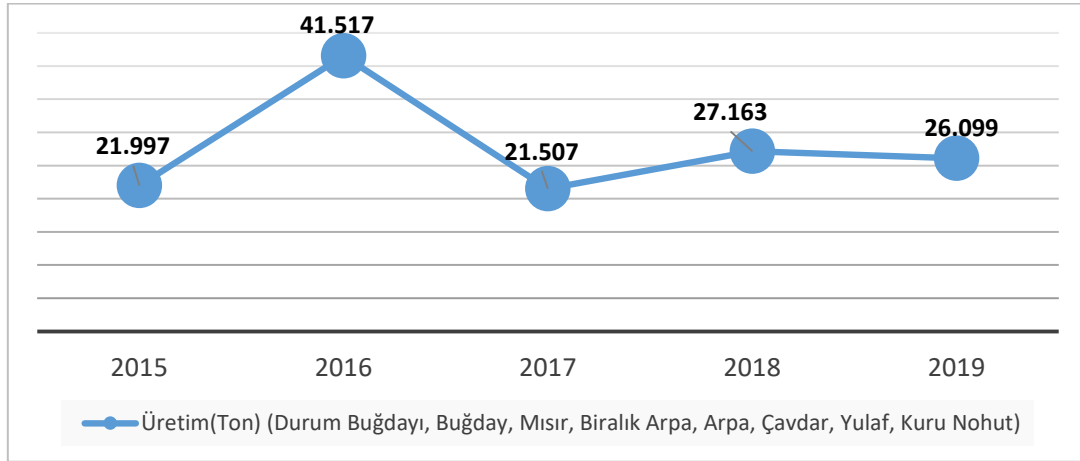
Kaynak: TÜİK

Şekil 21. Emirgazi İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

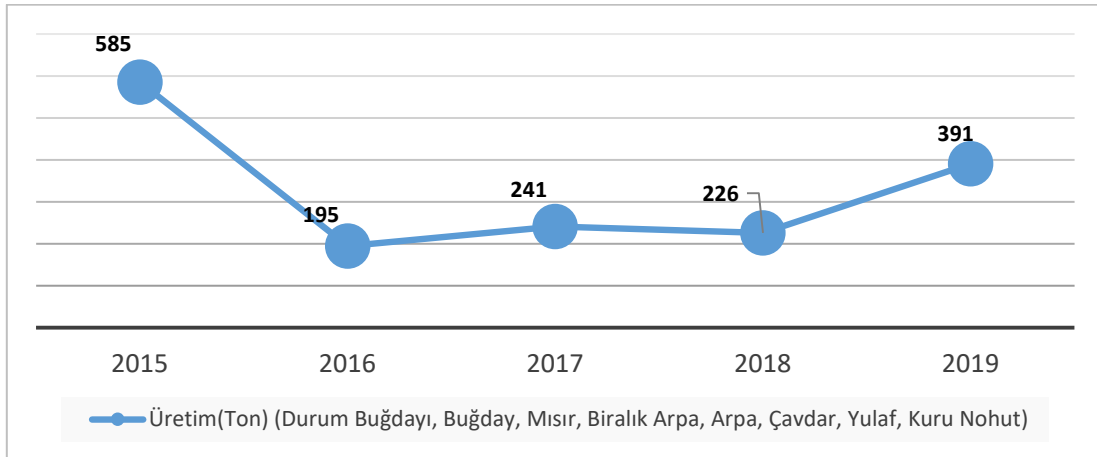
Kaynak: TÜİK

Şekil 22. Ereğli İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

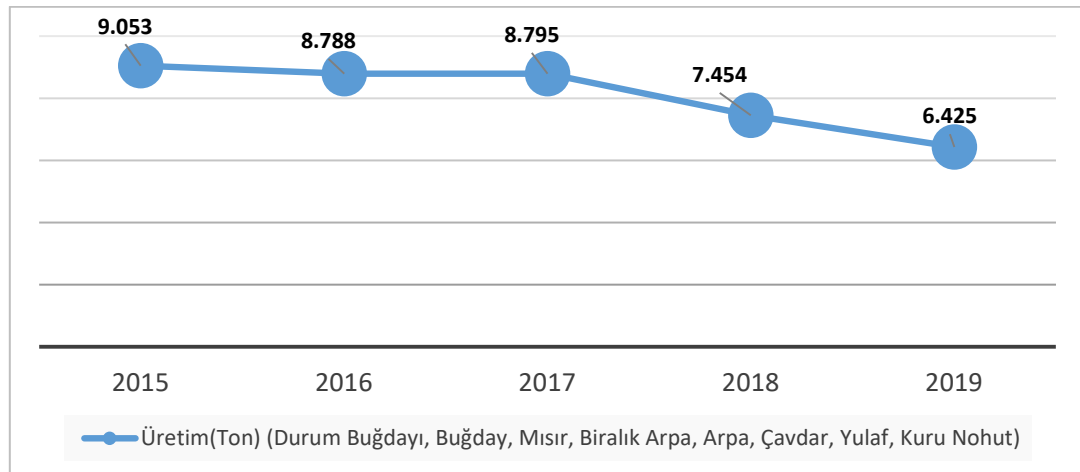
Kaynak: TÜİK

Şekil 23. Güneysınır İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

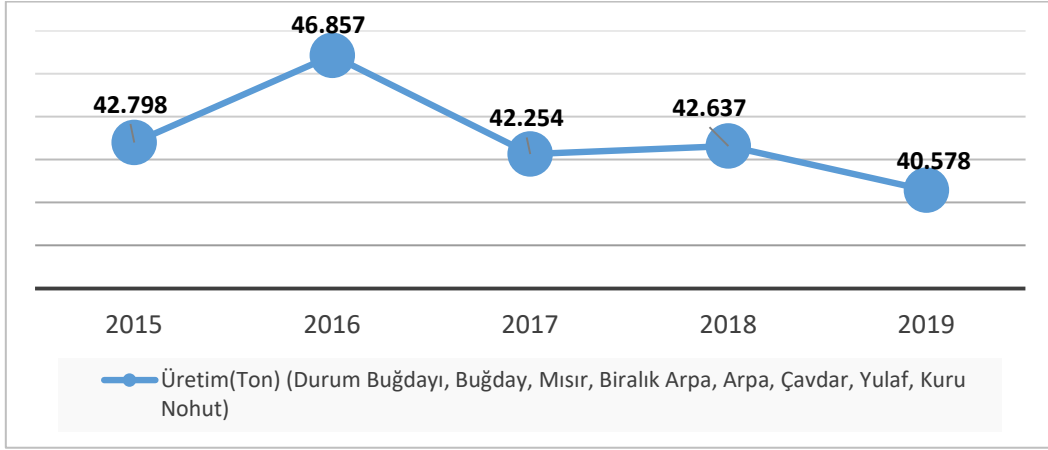
Kaynak: TÜİK

Şekil 24. Hadim İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

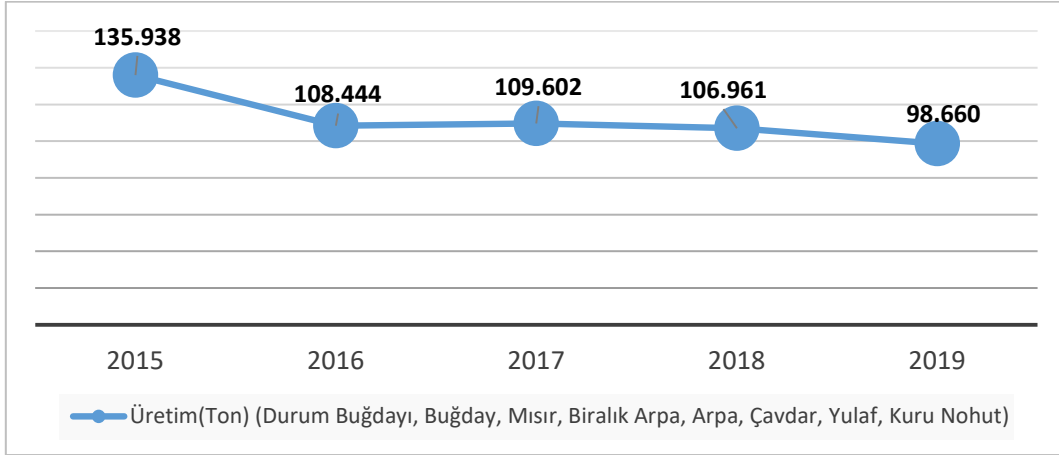
Kaynak: TÜİK

Şekil 25. Halkapınar İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı

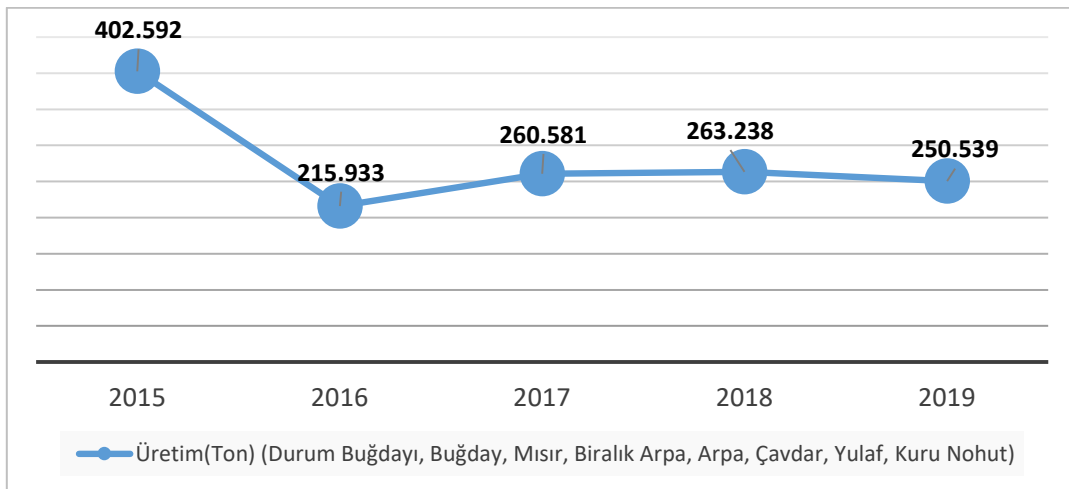
Kaynak: TÜİK

Şekil 26. Hüyük İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

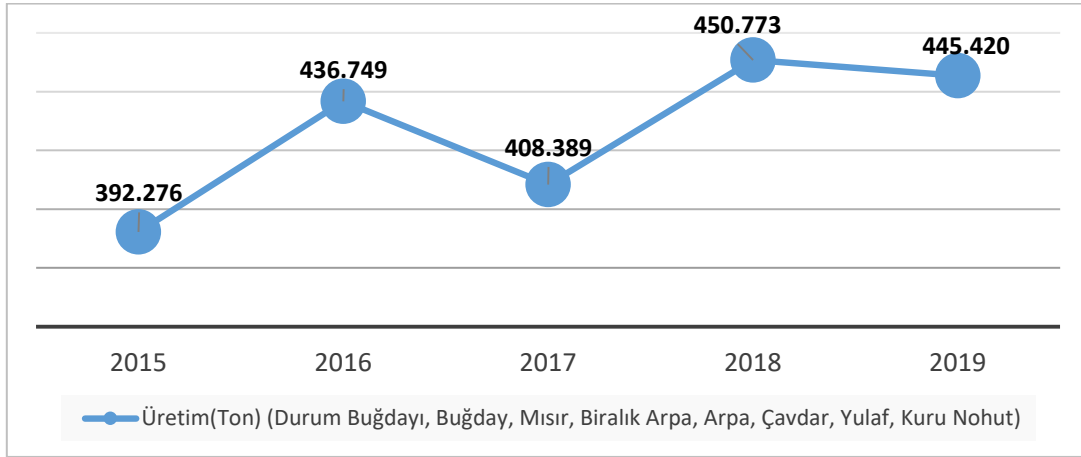
Kaynak: TÜİK

Şekil 27. Ilgın İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

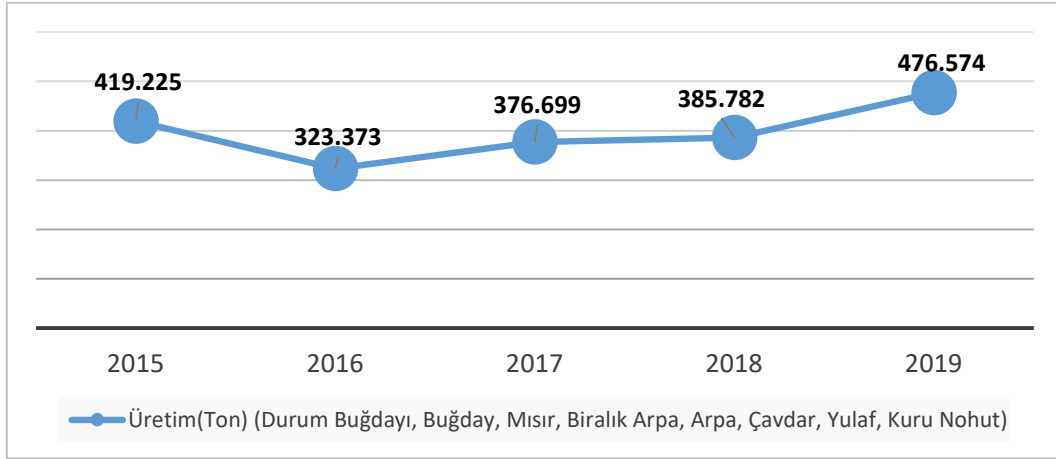
Kaynak: TÜİK

Şekil 28. Kadınhanı İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

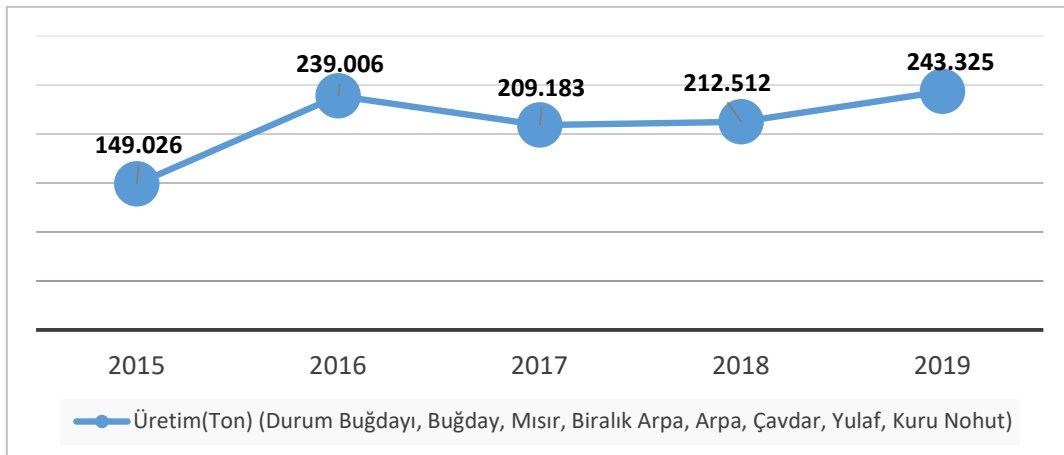
Kaynak: TÜİK

Şekil 29. Karapınar İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

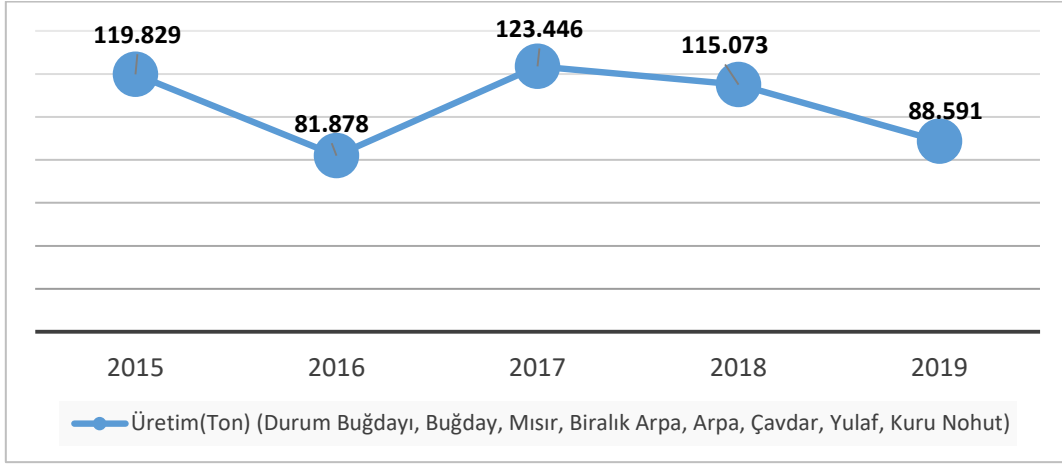
Kaynak: TÜİK

Şekil 30. Karatay İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

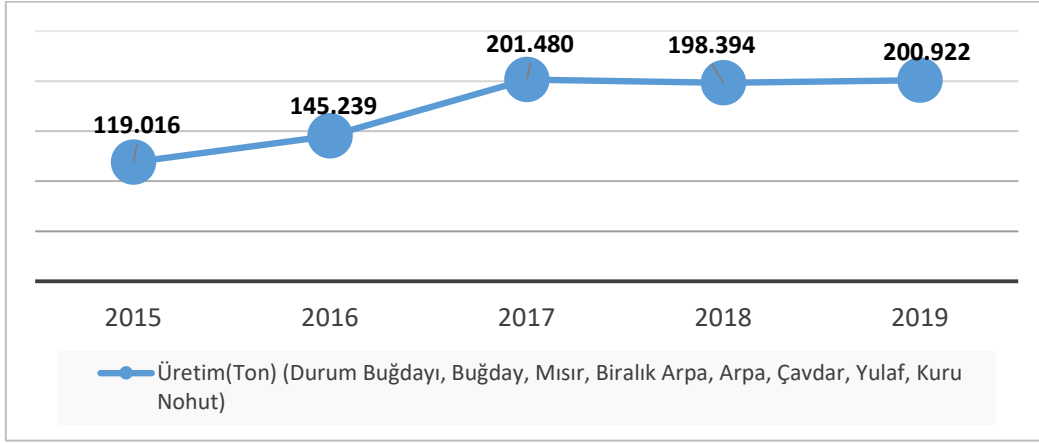
Kaynak: TÜİK

Şekil 31. Kulu İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

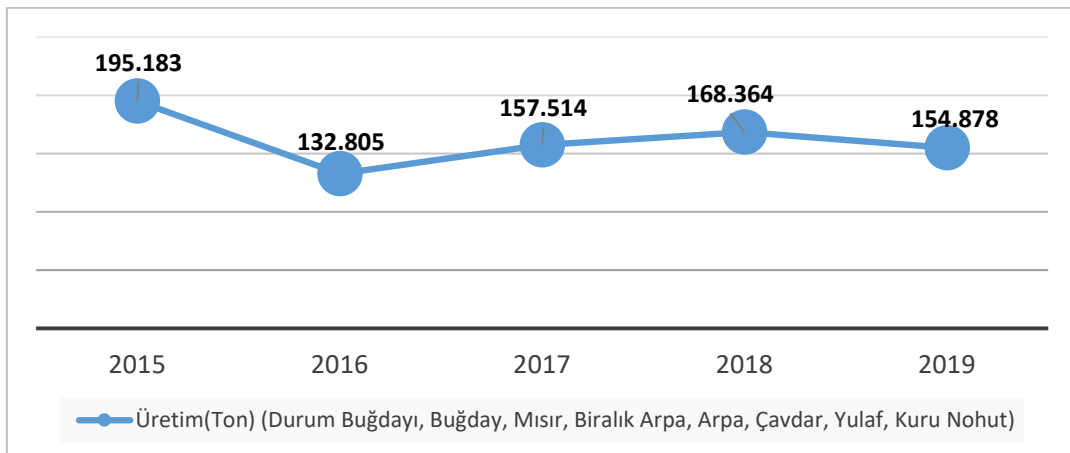
Kaynak: TÜİK

Şekil 32. Meram İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

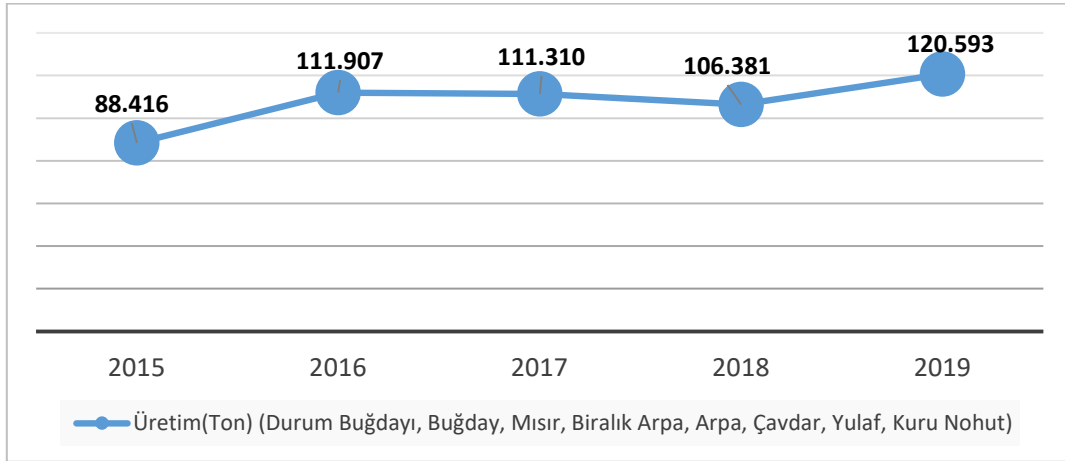
Kaynak: TÜİK

Şekil 33. Sarayönü İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

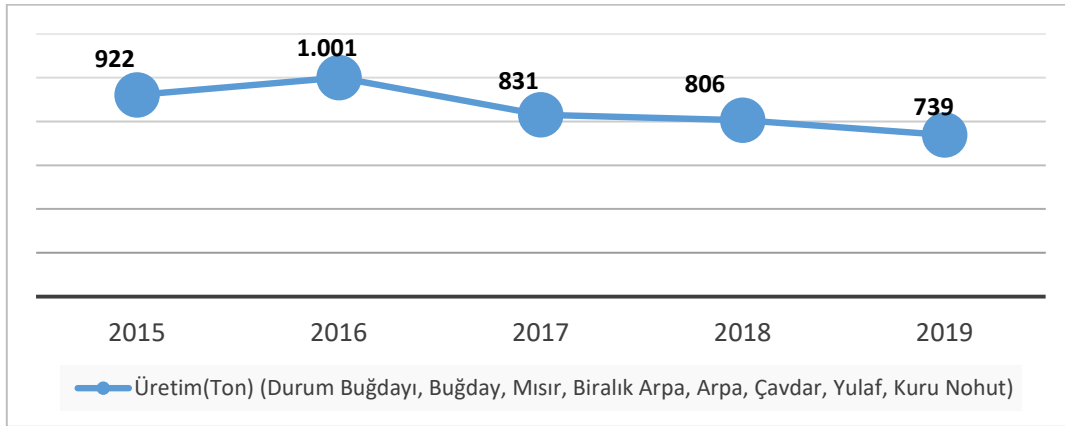
Kaynak: TÜİK

Şekil 34. Selçuklu İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

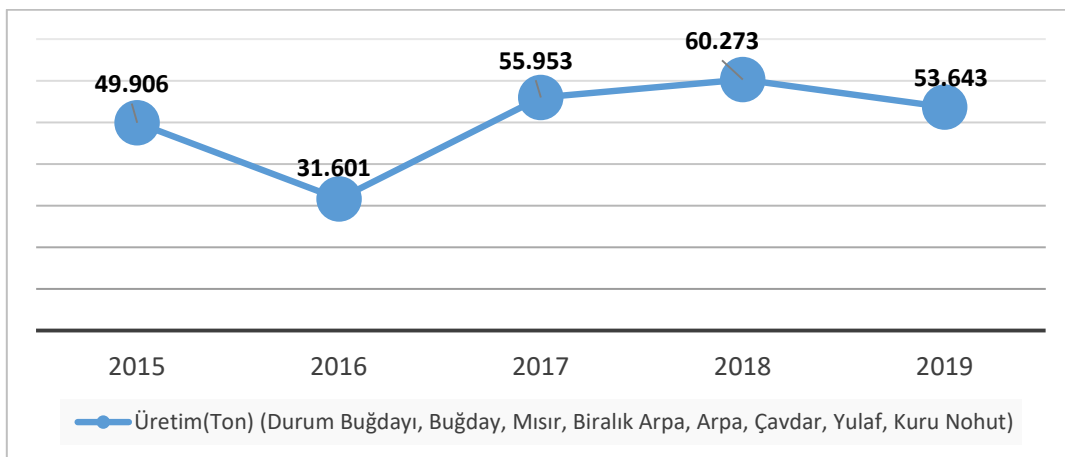
Kaynak: TÜİK

Şekil 35. Seydişehir İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

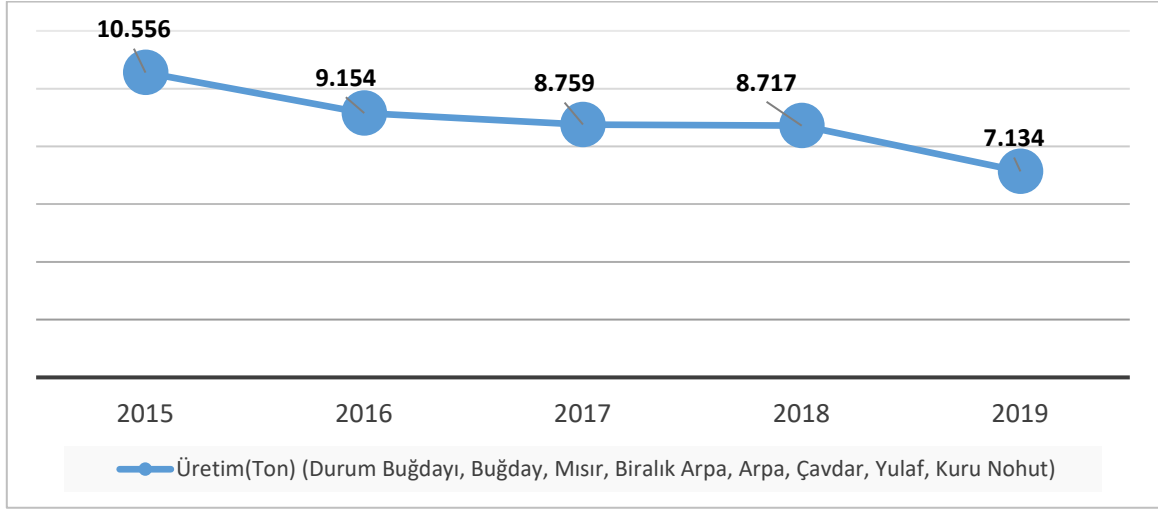
Kaynak: TÜİK

Şekil 36. Taşkent İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

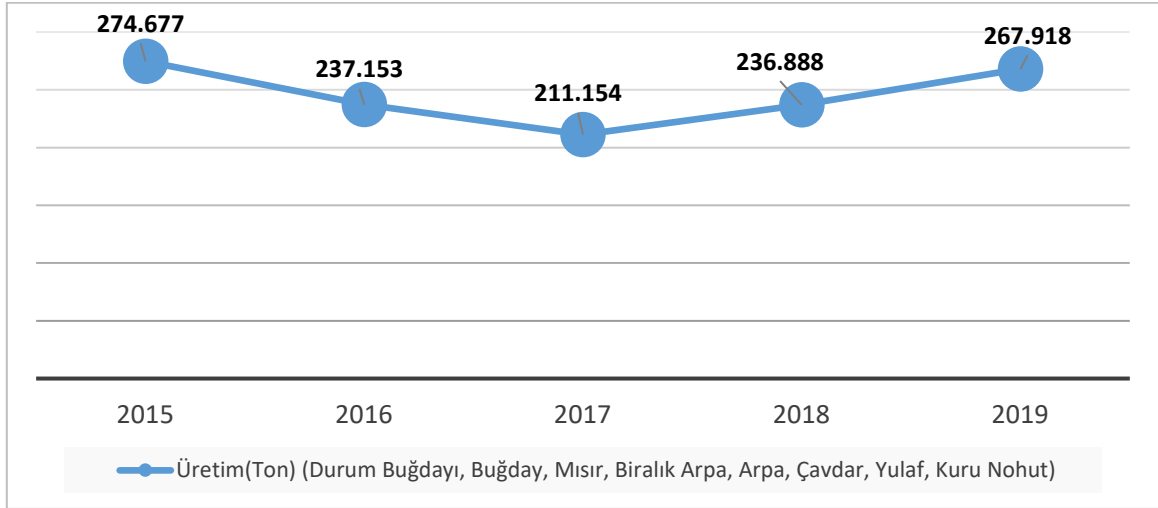
Kaynak: TÜİK

Şekil 37. Tuzlukçu İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

Kaynak: TÜİK

Şekil 38. Yalınhüyük İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

Kaynak: TÜİK

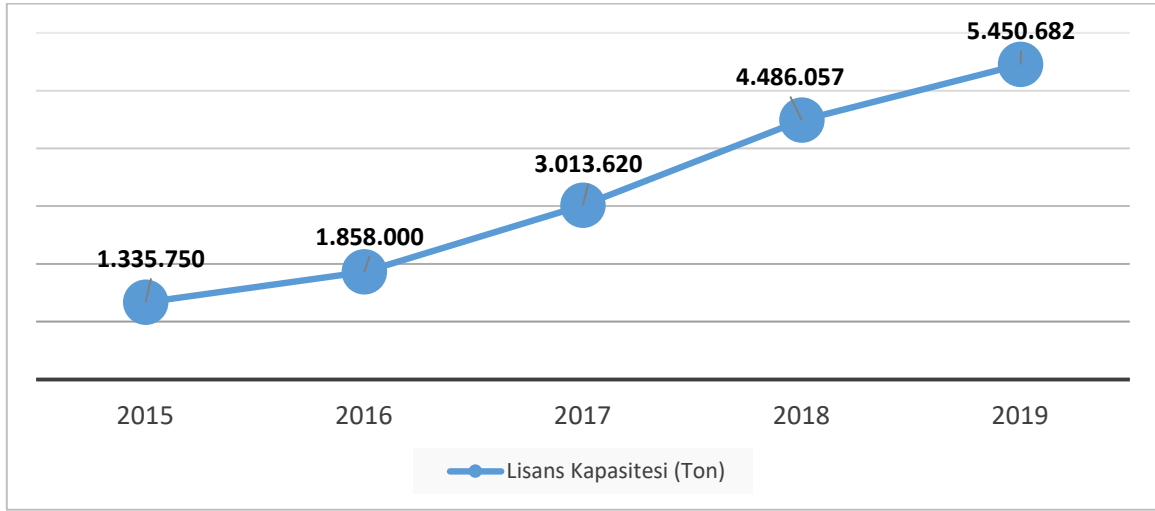
Şekil 39. Yunak İlçesi 5 Yıllık Üretim Miktarı (Ton)

Kaynak: TÜİK

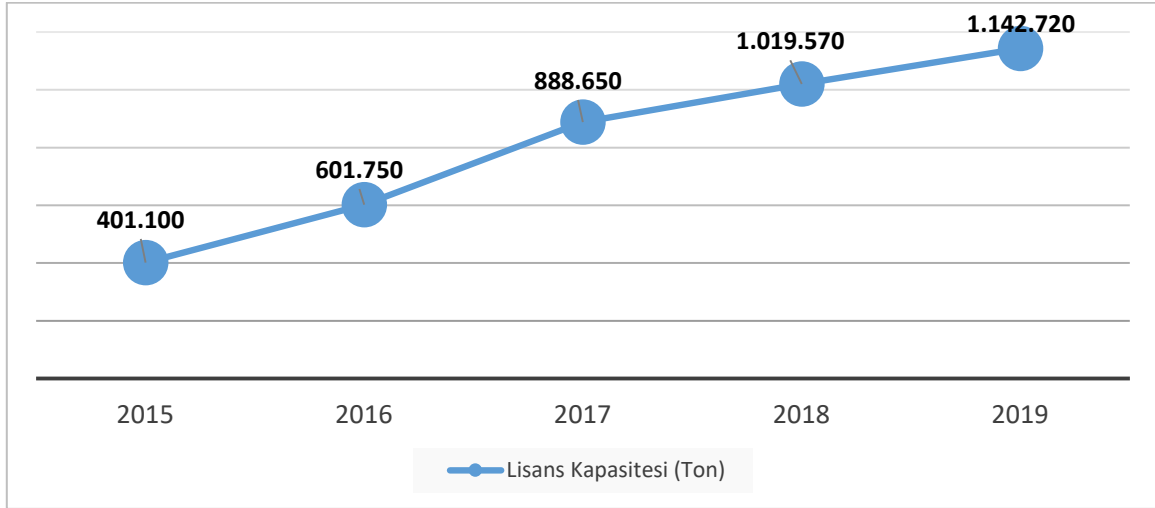
İlçelerin 5 yıllık üretim verileri incelendiğinde, öne çıkan Akşehir, Çumra, Ereğli, Karapınar, Kulu, Sarayönü ve Seydişehir ilçelerinde 2015-2019 yılları arasında üretimlerinde diğer ilçelere nazaran daha belirgin artış olduğu gözlemlenmiştir. Bu ilçelerden Akşehir ve Seydişehir’de lisanslı depo bulunmamaktadır.

Lisans Kapasitesi

Aşağıdaki tablolardan da incelenebileceği üzere, Türkiye’deki lisanslı depoların kapasitesi 2015 ve 2019 yılları arasında yaklaşık 4 milyon ton artarak %300 artış göstermiştir. Konya da ise kapasite 5 yılda 700 bin ton artarak %184 artış göstermiştir. 2019 yılı verilerine göre Konya, Türkiye’deki depo kapasitesinin %21’ine ev sahipliği yapmaktadır.

Şekil 40. Türkiye 5 Yıllık Lisans Kapasitesi (Ton)

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Şekil 41. Konya 5 Yıllık Lisans Kapasitesi

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tarım ve Orman Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı yetkililerinin açıklamalarına göre, 2023 yılına kadar Türkiye'deki lisanslı depoculuk kapasitesini 8 ila 10 milyon ton aralığına çıkarılması amaçlanmaktadır. Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın basına yaptıkları açıklamalara göre 10 milyon tonluk kapasite hedefinin gerçekleştirilmesi için çalışılacağı belirtilmiştir.* Konya ilinin mevcut durumda Türkiye'deki %21'lik kapasiteye ev sahipliği yaptığı hesaba katıldığında, aynı kapasite oranı korunmak istenirse önümüzdeki 5 yıl içerisinde lisanslı depo kapasitesinin 2 ila 4 milyon ton arasında bir kapasiteye kavuşması beklenebilir.

*Haber 1: <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/bakan-pekcan-lisansli-depoculukta-hedefimiz-kapasiteyi-10-milyon-tona-cikarmak/1758320>

*Haber 2: <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/tarim-ve-orman-bakani-pakdemirli-lisansli-depoculukta-hedef-10-milyon-ton/1863442>

2.6. Girdi Piyasası

Konya'da 2019 yılında seçili hububatlarda toplam üretim miktarı yaklaşık 4,5 milyon tondur. Ancak üretilen bu hububatin kalite ve standartları bakımından hepsi lisanslı depoculuğa konu olmamaktır. Öte yandan, tarladan direk satış, elektronik ürün borsasında satış ve adi depolarda saklanma gibi faktörler göz önüne alındığında lisanslı depoculuğa konu ürün oranı düşmektedir.

Lisanslı depoculuk kapsamında saklanabilecek ürünlerin üretim miktarının genel olarak %70'i ticarete değerlendirilmekte, geri kalan miktarı ise genelde tohumluk veya üreticilerin kendi kullanımı için ayrıldığı varsayılmıştır. Kuruluş yeri seçimi yapılırken, saha araştırmaları ve literatür taramaları ışığında bu miktarın yaklaşık olarak %25'inin depolanacak nitelikte ve potansiyelde olduğu tahmini üstünden bu çalışma yürütülmüştür. Uygun görülecek yer ve kapasite konusunda nihai karar ve yönlendirme merciinin Ticaret Bakanlığı olduğu, yatırım yeri uygunluk kararının Bakanlığın kriter ve standartları doğrultusunda belirlendiği unutulmamalıdır.

2.7. Pazar ve Satış Analizi

Çiftçilerin ürünlerini saklamak ve uzun vadede piyasa sürebilmek için depolama yapmaları elzemdir. Bu durumda çiftçiler bireysel depolama yöntemlerini de tercih edebilirler. Ancak bireysel depolama için depo inşa etmek ve depoların bakımını sürdürmek finansal olarak maliyetlidir. Ayrıca bu işlem için bir alan ayırmak da gerekmektedir ki bu da mevcut sınırlı alanların kullanımını zorlaştırmaktadır. Bu nedenlerle lisanslı depoların kullanımını avantajlı olduğu düşünülmektedir.

Konya lisanslı depoculukta önde gelen illerden biridir. Hububat depolama ağırlıklarına bakıldığında 507.530 ton ile Adana, 371.345 ton ile Yozgat, 20.179 ton ile Şanlıurfa, 205.015 ton ile Mardin Türkiye'de öne çıkan illerdir. Ancak Konya tek başına 1.086.930 ton depolama kapasitesi ile en önde gelmektedir. Konya lisans kapasitesine göre ülke genelindeki toplam kapasitenin %21'ine sahiptir.

Coğrafi konumu gereği ulaşım ve lojistikte ayrıcalıklı konumu Konya'yı lisanslı depoculuk için önemli bir il yapmaktadır. Konya ana ulaşımını sağlayan doğu-batı ve kuzey-güney yönlerinde uzanan karayolu bağlantıları ile önemli bir kavşak noktası halindedir. Bu konumu sayesinde Konya önemli dağıtım kanallarının merkezindedir. Konya, Kuzey-Güney aksında Ankara-Konya-Antalya yolu ile Doğu-Batı aksında Aksaray-Konya-Afyon karayollarının kesişiminde yer almaktadır.

2013 yılında MEVKA koordinasyonunda hazırlanan erişilebilirlik analizinde TR 52 Bölgesi ilçeler ölçeğinde belirtilen yöntem marifeti ile erişilebilirlik çalışması yapılmış, farklı ulaşım modlarına göre ve belirlenmiş erişim merkezlerine göre farklı erişilebilirlik endeks ve haritaları çıkarılmıştır. Erişilebilirlik çalışması kapsamında ayrıca ilçeler ölçeğinde kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşım modlarının tümünün endekse olan etkileri de hesaba katılarak sentez erişilebilirlik endeksi ve haritası da ortaya çıkarılarak değerlendirilmiştir. Bu çalışmada lisanslı depoculuk yatırımı için değerlendirilen üç ilçeden birisi olan Seydişehir erişilebilirlik analizine göre ilçe karayolu erişilebilirlik endeksine göre 15.sırada, havayolu 18.sırada yer almış olup ortalamanın üzerinde değerlere sahiptir. Diğer bir ilçe ise Cihanbeyli olarak belirlenmiştir. Yukarıda bahsedilen erişilebilirlik analizinde Cihanbeyli beşinci sırada almaktadır. Buradan hareketle Cihanbeyli'nin karayolları ile erişilebilirlik kapsamında oldukça avantajlı bir konumda olduğunu söylemek mümkündür. Son olarak Ilgın da erişilebilirlik analizinde ortalamanın üstünde çıkan ilçelerden biridir. Ayrıca Akşehir-Tuzlukçu-Ilgın üçgeninde hububat üretiminin oldukça fazla olmasına

karşın bu üçgende herhangi bir lisanslı depo işletmesinin bulunmaması Ilgın'ı önemli bir nokta haline getirmektedir.

Konya bölgesinde en çok depolanan ürünler arpa, buğday ve mısırdır. 2019 yılı için bu üç ürünün depolama bedelleri şu şekildedir:

Tablo 56. 2019 Yılı Depolama Bedelleri

Ürün	(TL / TON / GÜN)
Buğday	0,300
Mısır	0,316
Arpa	0,333

Bu çalışma kapsamında seçilen üç ilçede mevcut bir deponun olmaması, ilçelerdeki üretim oranları ve TMO'nun da kendi depolarına ürün kabulden önce lisanslı depolara yönlendirme yapması göz önüne alındığında 20.000 tonluk bir depo yatırımında buğday için 13.000 ton, mısır için 2.000 ton ve arpa için de 5 ton olacak şekilde depolama hizmeti verileceği düşünülerek tam kapasite bir hesaplama yapıldığında yaklaşık 2,3 milyon TL yıllık kiralamadan kaynaklı gelir elde edilecektir. Ücretlere KDV dâhildir ve depolama hizmetinin bedelleri depodan ürün çıkarma esnasında kaldığı süre hesaplanarak ödenmektedir.

Çalışmada bahsedilen üç ilçedeki çiftçi sayıları ve toplam üretim verilerini incelemek hitap edilen pazarı anlamak bakımından faydalı olacaktır. Ilgın-Tuzlukçu-Akşehir bölgesinde herhangi bir lisanslı depo yoktur. Ancak bu bölgede Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı yaklaşık 12.000 çiftçi vardır. Yine bu üç ilçede 2019 verilerine göre toplamda yaklaşık 10.000 ton mısır, 138.000 ton buğday ve 55.000 ton arpa üretilmektedir. Cihanbeyli ilçesinde ise 2019 yılı verilerine göre toplam yaklaşık 285.000 ton buğday, 85.000 ton mısır ve 140.000 ton arpa üretilmektedir. Cihanbeyli'de ÇKS'ye kayıtlı 7.000 çiftçi vardır. Seydişehir'de ÇKS'ye kayıtlı yaklaşık 3.000 çiftçi olmakla birlikte 2019 yılında yaklaşık 80.000 ton buğday, 12.000 ton mısır ve 28.000 ton arpa üretilmiştir.

Bu çalışma kapsamında söz konusu yatırımın tamamlanması ve işletmeye geçmesi tarihi olarak Ocak ayı kabul edilmiştir. Yatırımın geri dönüş süresi bölümünde daha ayrıntılı anlatılacağı üzere bu ayda çalışma kapasitesi %70 olarak varsayılmıştır. Aylara göre bu oranın aşağıdaki gibi değiştiği varsayılmıştır.

Tablo 57. Aylık Kapasite Kullanım Oranları

Ocak	70%
Şubat	60%
Mart	50%
Nisan	50%
Mayıs	50%
Haziran	90%
Temmuz	100%
Ağustos	100%
Eylül	90%
Ekim	85%
Kasım	80%
Aralık	75%

3. TEKNİK ANALİZ

3.1 Kuruluş Yeri Seçimi

Lisanslı depoculuk kapsamında saklanabilecek ürünlerin üretim miktarının genel olarak %70'i ticarete değerlendirilmekte, geri kalan miktarı ise genelde tohumluk veya üreticilerin kendi kullanımı için ayrılmaktadır. Kuruluş yeri seçimi yapılırken, saha araştırmaları ve literatür taramaları ışığında bu miktarın yaklaşık olarak %25'inin depolanacak nitelikte ve potansiyelde olduğu varsayılmıştır. Uygun görülecek yer ve kapasite konusunda nihai karar ve yönlendirme merciinin Ticaret Bakanlığı olduğu, yatırım yeri uygunluk kararının Bakanlığın kriter ve standartları doğrultusunda belirlendiği unutulmamalıdır.

Konya'da lisanslı depo kurulabilecek potansiyel lokasyonların daha net belirlenmesi adına, depolamaya konu ürünlerin (buğday, mısır, arpa, çavdar, yulaf, kuru nohut) üretiminin, mevcutsa kuruluş kapasitesinin ve depo sayısı bilgisinin verildiği karşılaştırmalı tablo aşağıda paylaşılmıştır. Depolama açısından potansiyel sahibi gözükten ilçeler yeşil olarak, üretimden daha fazla depolama yapılan ilçeler ise kırmızı olarak işaretlenmiştir. Tabloda Toprak Mahsulleri Ofisinin depolama bilgilerine yer verilmemiştir. Toprak Mahsulleri Ofisi, bölgede kendi deposu olmasına rağmen, bölgedeki çiftçilerin ürünlerini teslim edilmek üzere lisanslı depoları önceliklendirmektedir.

Tablo 58. Detaylı İlçe Analizi

İlçe	2019 Yılı Toplam Üretim (Ton)	Kuruluş Kapasitesi (Ton)	Üretim- Kapasite Farkı	Kuruluş Kapasitesi- Üretim Oranı (%)	Bölgedeki Lisanslı Depo Sayısı
Ahırlı	7.058	-	7.058	-	-
Akören	22.741	-	22.741	-	-
Akşehir	91.633	-	91.633	-	-
Altınekin	272.179	300.000	-27.821	%110	2
Beyşehir	131.089	30.000	101.089	%22	1
Bozkır	11.372	-	11.372	-	-
Çeltik	96.532	90.000	6.532	%93	2
Çumra	520.545	372.000	148.545	%71	3
Cihanbeyli	509.866	270.800	239.066	%53	2
Derbent	11.895	-	11.895	-	-
Derebucak	2.700	-	2.700	-	-
Doğanhisar	16.619	-	16.619	-	-
Emirgazi	87.739	-	87.739	-	-
Ereğli	213.146	90.000	123.146	%42	-
Güneysınır	26.099	-	26.099	-	-
Hadim	391	-	391	-	-
Halkapınar	6.425	-	6.425	-	-
Hüyük	40.572	-	40.572	-	-
Ilgın	98.660	-	98.660	-	-
Kadınhanı	250.539	105.000	145.539	%42	1
Karapınar	445.420	492.200	-46.780	%110	5
Karatay	476.574	405.250	71.324	%85	6
Kulu	243.325	195.250	48.075	%80	4
Meram	88.591	-	88.591	-	-
Sarayönü	200.922	136.700	64.222	%68	2
Selçuklu	156.878	215.600	-58.722	%137	5
Seydişehir	120.593	-	120.593	-	-
Taşkent	739	-	739	-	-
Tuzlukçu	53.643	-	53.643	-	-
Yalıhüyük	7.134	-	7.134	-	-
Yunak	267.918	150.000	117.918	%55	3

Kaynak: Ticaret Bakanlığı ve TÜİK verileriyle hazırlanmıştır.

Daha önce de belirtildiği üzere, üretimin %70'inin ticarete konu olduğu, bu miktarın ise %25'inin depolanacağı varsayıldığında, Cihanbeyli ve Seydişehir ilçeleri ön plana çıkmaktadır. Birbirine yakın olan Akşehir, Ilgın ve Kadınhanı ilçeleri de bir arada düşünüldüğünde cazip olabilecek diğer bir lokasyon olarak gözükmemektedir. Aşağıdaki tabloda, bölgedeki kuruluş kapasitesi toplam üretimin %70'inden çıkarılmış, kalan miktarın ise dörtte biri hesaplanmıştır. Tabloya göre, Cihanbeyli, Seydişehir, Kadınhanı, Ilgın ve Akşehir ilçeleri 20 bin tonluk bir lisanslı depo için değerlendirilebilir niteliktedir.

Tablo 59. Öne Çıkan İlçeler

İlçe	2019 Yılı Toplam Üretim (Ton)	Üretimin Ticarete Konu Olduğu Oran %70	Kuruluş Kapasitesi (Ton)	Ticarete Konu Olan Kısım - Kapasite Farkı (Ton)	Depolanacağı Varsayılan Miktar (%0,25) (Ton)
Cihanbeyli	509.866	356.906	270.800	86.106	21.527
Seydişehir	120.593	84.415	0	84.415	21.104
Kadınhanı	250.539	175.377	105.000	70.377	17.594
Ilgın	98.660	69.062	0	69.062	17.266
Akşehir	91.633	64.143	0	64.143	16.036
Meram	88.591	62.014	0	62.014	15.503
Beyşehir	131.089	91.762	30.000	61.762	15.441
Emirgazi	87.739	61.417	0	61.417	15.354
Ereğli	213.146	149.202	90.000	59.202	14.801
Tuzlukçu	53.643	37.550	0	37.550	9.388
Yunak	267.918	187.543	150.000	37.543	9.386
Hüyük	40.572	28.400	0	28.400	7.100
Güneysınır	26.099	18.269	0	18.269	4.567
Akören	22.741	15.919	0	15.919	3.980
Doğanhisar	16.619	11.633	0	11.633	2.908
Derbent	11.895	8.327	0	8.327	2.082
Bozkır	11.372	7.960	0	7.960	1.990
Yalıhüyük	7.134	4.994	0	4.994	1.248
Ahırlı	7.058	4.941	0	4.941	1.235
Halkapınar	6.425	4.498	0	4.498	1.124
Sarayönü	200.922	140.645	136.700	3.945	986
Derebucak	2.700	1.890	0	1.890	473
Taşkent	739	517	0	517	129
Hadim	391	274	0	274	68

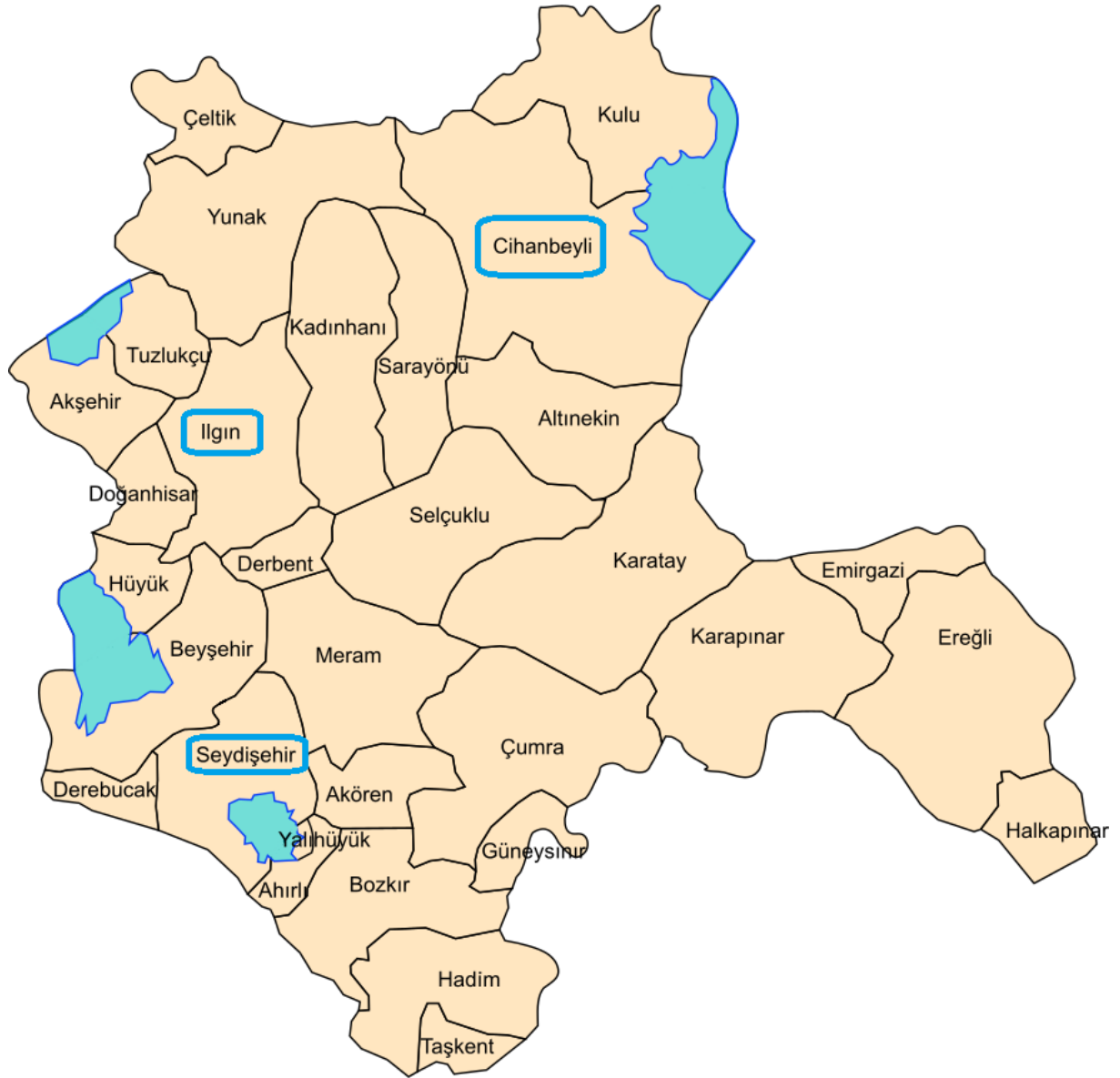
Kaynak: Ticaret Bakanlığı ve TÜİK verileriyle hazırlanmıştır.

Bu çalışmada, Konya ilinde lisanslı depo kurulabilecek alanlar;

- İlçelerin üretim durumu ve miktarı (ürün bilgileri önceki tablolarda belirtilmiştir),
- Mevcut lisanslı depo kapasitesi,
- Toprak Mahsulleri Ofisi temsilcilikleri,
- Yakın bölgelerdeki depo varlığı ve
- Ulaşım yolları ve ulaşılabilirlik yönleriyle ele alınmış ve tahmini depo kapasitesi belirlenmiştir.

Potansiyel sahibi bölgeler belirlenirken, ilçe ve komşu ilçelerin üretiminin yüksek olmasına, bölgedeki üretimle depolama kapasitesi arasında fark bulunmasına, TMO deposunun olmamasına ve ulaşım açısından ana ulaşım güzergâhı ve şehir merkezine giden yollar üzerinde olmasına dikkat edilmiştir. Yapılan inceleme sonucunda Cihanbeyli, Seydişehir ve Ilgın ilçeleri aday bölgeler olarak belirlenmiştir.

Şekil 42. Konya Haritası

Cihanbeyli Bölgesi

Cihanbeyli ilçesi, Konya'nın kuzeyinde, Ankara yolu üzerinde bulunmaktadır ve 53 bin nüfusa sahiptir. Cihanbeyli yıllık 500 bin ton üretime sahip olup, aynı güzergâhtaki Altınekin ve Kulu ilçeleriyle birlikte yaklaşık 1 milyon ton depolamaya konu olabilecek ürün hacmine sahiptir.

Cihanbeyli'de 2, Altınekin'de 2, Kulu'da ise 4 depo bulunmaktadır. İlçede TMO deposu da bulunmaktadır. Öte yandan, daha önceki tablolarda gözüktüğü üzere, Altınekin'de yaklaşık 28 bin ton depo kapasite fazlası olmasına rağmen Kulu ve Cihanbeyli ilçelerinde toplamda 287 bin ton depolama açığı gözükmemektedir.

Bir üst tablodaki hesaplama yöntemine göre ise Cihanbeyli ilçesinde 21 bin tonluk lisanslı depo potansiyeli gözükmemektedir. Cihanbeyli'nin Konya merkeze 100 kilometrelik, Ankara merkeze ise 160 kilometrelik uzaklığı bulunmakla beraber, ana ulaşım yolu üzerinde olması, arsa fiyatlarının merkeze

göre daha uygun olması ve bölgenin halen depolama potansiyeli taşıması ilçeyi cazip kılmaktadır. Bu kapsamda Kulu-Cihanbeyli arasında kurulacak 20 bin tonluk lisanslı bir deponun talep göreceği değerlendirilmektedir.

Seydişehir Bölgesi

Seydişehir ilçesi, Konya'nın güney batısında, Antalya yolu üzerinde bulunmaktadır ve 65 bin nüfusa sahiptir. Seydişehir yıllık 120 bin tonluk üretime sahip olup, yakın bölgedeki Ahırlı, Akören, Bozkır, Derebucak ve Yalılıyük ilçeleriyle birlikte yaklaşık 172 bin tonluk depolamaya konu ürünün üretim hacmine sahiptir. Hüyük, Beyşehir, Seydişehir ilçe üçlemesine bakıldığında ise bölge toplamda 262 bin tonluk depolamaya konu üretim hacmine sahiptir.

Seydişehir'de lisanslı depo bulunmamakla beraber, komşu ilçelerden Beyşehir'de 30 bin tonluk kuruluş kapasitesi ve bir adet lisanslı depo yatırımı bulunmaktadır. Seydişehir'e komşu olan Derebucak ilçesinin Pınarbaşı mevkiinde ise TMO'ya ait bir depo bulunmaktadır.

Raporun hesaplama yöntemine göre Seydişehir ilçesinde 21 bin tonluk lisanslı depo potansiyeli gözükmemektedir. Ahırlı, Akören, Bozkır, Derebucak ve Yalılıyük ilçeleri ile birlikte bu potansiyel yaklaşık 45 bin tona çıkmaktadır. Seydişehir'in Konya merkeze 90 kilometre, Antalya'ya ise yaklaşık 200 kilometre uzaklıkta olup, iki şehir arasındaki ana ulaşım güzergâhında olması, Antalya'dan gelebilecek talepleri karşılama avantajına sahip olması, arsa fiyatlarının merkeze göre daha uygun olması ve bölgede lisanslı depo bulunmaması ilçeyi cazip kılmaktadır. Bu çerçevede, Seydişehir'de kurulacak 20 bin tonluk bir lisanslı deponun talep göreceği düşünülmektedir.

İlgın Bölgesi

İlgın ilçesi, Konya'nın iç kısmının kuzey batısında, Afyonkarahisar-İstanbul yolu üzerinde bulunmaktadır ve 55 bin nüfusa sahiptir. İlgın yıllık yaklaşık olarak 100 bin tonluk üretime sahip olup, yakın bölgedeki Akşehir, Doğanhisar, Kadınhanı ve Tuzlukçu ilçeleriyle birlikte yaklaşık 500 bin tonluk depolamaya konu ürünün üretim hacmine sahiptir.

İlgın'da lisanslı depo bulunmamakla beraber, komşu ilçelerden Kadınhanı'nda 105 bin tonluk kuruluş kapasitesi ve bir adet lisanslı depo yatırımı bulunmaktadır. Bahsi geçen bölgede TMO'ya ait bir depo bulunmamaktadır.

Ön fizibilite raporunun hesaplama yöntemine göre İlgın ilçesinde 17 bin tonluk lisanslı depo potansiyeli gözükmemektedir. Akşehir, Doğanhisar, Kadınhanı ve Tuzlukçu ilçeleri ile birlikte bu potansiyel 64 bin tona çıkmaktadır. İlgın'ın Konya merkeze 100 kilometre, Afyonkarahisar'a ise 130 kilometre uzaklıkta olup, iki şehir arasındaki ana ulaşım güzergâhında olması, İstanbul yolunun da aynı güzergâhta olması, bu bölgelerden gelebilecek talepleri karşılama avantajına sahip olması, arsa fiyatlarının merkeze göre daha uygun olması ve ilçede lisanslı depo bulunmaması ilçeyi cazip kılmaktadır. Bu çerçevede, İlgın'da kurulacak 20 bin tonluk bir lisanslı deponun talep göreceği öngörülmüştür.

3.2 Üretim Teknolojisi

20.000 ton kapasiteli bir lisanslı depoda gerekli makine teçhizat listesi şu şekildedir:

- Konik/Düz Tabanlı Çelik Silo
- Silo Aksesuarları
- Havalandırma Sistemi
- Silo İçi Sıcaklık Görüntüleme Sistemi
- Silo içi Boşaltma Sistemi
- Silo İçi Dip Sıyırıcı Sistem
- Havalandırma Sistemi
- Silo İçi Sıcaklık Görüntüleme Sistemi
- Kule Tipi Hububat Kurutma Makinası
- Kamyon Yükleme Silosu
- Kamyon Yükleme Silosu Ekipmanları
- Silo Taşıyıcı Ekipman Sistemi
- Silo İçi Azot Gazı Püskürtme Sistemi
- Mal Alım Çukur Izgarası
- Manuel Kapak
- Zincirli Konveyör
- Elektrikli Klape
- Kovalı Elevatör
- Elevatör Kulesi
- Elektrikli Kapak
- Silo Radar Seviye Ölçüm Sistemi
- Yürüme Yolu Silodan Destek Ayakları
- Döküş Borusu
- Silo Ankrajları
- Silo Çelik Konstrüksiyon
- Zemin Üstü Tır Kantarı
- Otomatik Numune Alma Sondası
- Laboratuvar Ekipmanı
- Bilgisayar Sistemi (Server)
- Ofis Ekipmanları

Lisanslı Depolarda Bulunması Gereken Asgari Nitelikler

12/04/2013 tarihli 28616 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hububat Baklagiller ve Yağlı Tohumlar lisanslı depo tebliğinde lisanslı depolarda bulunması gereken asgari nitelikler aşağıdaki maddelerde belirtilmiştir:

- i. Taban, iç ve dış duvar yüzeyleri ile çatısının, ürüne yabancı madde karışmasını ve kirlenmesini önleyecek ve rutubeti geçirmeyecek, ürünü her türlü koku ve hava etkisi ile iç ve dış zararlardan koruyacak şekil ve nitelikte olması,
- ii. Kapalı olması, ürünlerin depolara aktarılması ya da depodan tahliyesi amacıyla ihtiyaç duyulan nakil ve diğer araç ve gereçlerin rahatça çalışabileceği genişlikte boş alanların ve geçiş yerlerinin bulunması,
- iii. Farklı yıl ürünü ile çeşitli bitki türü, cins, grup, sınıf ve derecelerdeki ürünün karışmasını, niteliklerinin bozulmasını, fazla basınç altında bulunmasını önleyecek önlemlerin alınmasına elverişli büyüklükte ve nitelikte olması,
- iv. Yeterli havalandırma sistemi, belgelendirilmesi suretiyle yeterli yangın söndürme sistemi, kaçak akıma ve neme karşı korumalı özel muhafazalı elektrik sistemi ile ürünün depolara nakledilmesi için gerekli altyapı ve nakil sistemine sahip olması,
- v. Toz toplama riski olan nakil ve aktarma ekipmanları da dâhil toz emme sistemine sahip olması,
- vi. Depolama hizmetleri ve depolamayla ilgili ihtiyaç duyulan diğer yan hizmetleri yerine getirebilecek teknik donanımına sahip bulunması gereklidir.

Kapasitesine bakılmaksızın çelik silolarda bulunması gereken teknik özellikler ve ekipmanlar şunlardır:

- Betonarme galerili,
- Aynı anda doldurma ve boşaltma yapılabilecek şekilde,
- Ekipmanların yer alacağı çelik konstrüksiyon ve etrafı açık makine dairesi,
- PLC kontrol sistemi,
- SCADA Sistemi
- Elektrik motorlu klapeler,
- El kumandalı kapasite sürgüleri,
- Zincirli konveyörler,
- Helezon konveyörler (dip sıyrıcılar)
- Elevatörler,
- Tahıl akış boruları
- Çok yönlü elektrik motorlu dağıtıcılar,
- Toz toplama sistemi (jet filtreli),
- Aspirasyon (emiş) kanalları ve toz boruları,
- Basıncılı hava sistemi,
- Havalandırma sistemi,
- Sıcaklık ölçme ve takip sistemi,
- Yangın söndürme sistemi,
- Yangın alarm sistemi,
- Telefon sistemi,
- Paratoner,
- İdari bina,

- Laboratuvar,
- Saha betonu ve ihata.

Silolarda Aynı Anda Yapılacak İşlemler

Çelik silolar, depoya ürün alımı yaparken gerektiğinde aynı anda araç yüklenebilecek şekilde tasarlanmış olup, aynı anda aşağıda belirtilen işlemler yapılabilecektir.

- 1- Karayolundan iki farklı ürünün (iki ayrı hat ile 2 x150 t/h) siloya alımı.
- 2- Silodaki iki farklı ürünün (iki ayrı hat ile 2 x150 t/h) karayoluna sevki.
- 3- Karayolundan 150 t/h kapasiteyle siloya ürün alımı ve aynı anda 150 t/h kapasiteyle silodan ürün sevki,
- 4- Yukarıda 1. ve 2. maddelerdeki işlemlerden birisi yerine kuyular arası transfer yapılması işlemi, yapılabilmektedir.

Tesis Özellikleri

Lisanslı depo tesisinde, silo kuyuları, makine dairesi, kamyon sundurmasının yerleştirileceği alan, numune alma ve idari bina, laboratuvar, vasıta baskülü platformu, araç sirkülasyon alanı, saha betonu ve çevre ihatası bulunacaktır. İdari bina ve laboratuvar aşağıda belirtildiği şekilde planlanmalıdır.

20.000 ton kapasiteli olarak planlanan depolama tesisleri için yaklaşık 10.000 m² alan gerekmektedir.

Tesis idari bölümler ve laboratuvar bölümlerinden oluşacaktır.

3.3 İnsan Kaynakları

Nüfus Verileri

2019 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre Konya'nın nüfusu 2.232.374 kişi olup 83.154.997 olan Türkiye nüfusunun %2,7'sini oluşturmaktadır. İller bazında kıyaslama yapıldığında Konya, Türkiye'nin 7. büyük şehridir. Yüzölçümü itibari ile ise Türkiye'nin en büyük şehridir. Kilometrekare başına düşen kişi sayısı ise 57'dir.

Konya ilinin genç nüfusu diyebileceğimiz 35 yaş altı grup toplam nüfusun %55,1'ine karşılık gelmektedir. 35 altı toplam nüfus 1.229.811 kişidir.

Konya nüfusunun yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda 15-64 yaş grubunda bulunan çalışma çağındaki nüfus, toplam nüfusun % 66,6'sını oluşturmaktadır. İl nüfusunun % 24'ü 0-14 yaş grubunda, % 9,5'i ise 65 ve daha yukarı yaş grubunda bulunmaktadır.

Tablo 60. Yıllara Göre Nüfus Verileri

Yıllar	Çalışma Çağındaki Nüfus	Toplam Nüfus	Çalışma Çağındaki Nüfusun Toplam Nüfus Payı (%)
2015	1.417.650	2.130.544	66.5
2016	1.443.656	2.161.303	66.8
2017	1.454.330	2.180.149	66.7

2018	1.469.218	2.205.609	66.6
2019	1.486.190	2.232.374	66.6

Kaynak: TÜİK

Genç nüfusun çalışma çağındaki nüfusa oranı ise 2019 yılı itibarıyla 25,2'dir.

Yıllar	Genç Nüfus	Genç Nüfusun Çalışma Çağındaki Nüfusa Oranı (%)
2015	370.091	26,1
2016	374.809	26,0
2017	373.014	25,6
2018	371.374	25,3
2019	373.837	25,2

Kaynak: TÜİK

Personel

Saha bilgileri ve literatür taramaları sonucunda kurulması planlı 20.000 tonluk lisanslı depoda on iki kişilik bir ekip gerektiği yönünde bir kanaata ulaşılmıştır. Bu ekibin içinde hem idari işleri yürütecek personel hem de teknik elemanlar mevcuttur.

Tablo 61. Personel Listesi

Pozisyon	Sayı	Maaş (TL)
Müdür	1	7.000,00
Muhasebeci	1	4.500,00
Eksper	2	3.500,00
Sekreter	1	2.324,70
Teknisyen	1	3.074,70
Tartıcı	1	2.574,70
Numuneci	1	2.574,70
İşçi	1	2.324,70
Elektrik Teknisyeni	1	3.074,70
Bilgi işlem	1	2.824,70
Temizlik görevlisi	1	2.324,70
Güvenlik görevlisi	2	2.324,70
Toplam	14	36.097,60

4. FİNANSAL ANALİZ

4.1 Sabit Yatırım Tutarı

Lisanslı depoculuk yatırımlarında yatırım maliyetini oluşturan ana unsurlar hem oransal olarak hem de tutar olarak yatırım cinsine göre değişiklik göstermektedir. Düz tabanlı silo ve konik tabanlı silo olmak üzere 2 farklı şekilde inşa edilebilen silolar yatırım maliyeti ve işlevsellik açısından farklılıklar oluşturmaktadır.

Düz tabanlı siloların daha çok uzun süreli ve yüksek tonajlı depolamalarda kullanımı uygun iken konik tabanlı siloların ise daha çok sürekli dolum boşaltım durumlarının olduğu depolamalarda kullanımı verimliliği artırıp maliyet ve zaman kaybını azaltmaktadır.

Bu 2 farklı yatırım türüne sabit yatırım harcamaları aşağıdaki gibidir:

Tablo 62. Sabit Yatırım Harcamaları

Sabit Yatırım Harcamaları (\$)	Düz Tabanlı	Konik Tabanlı
Arsa	100.000	100.000
Bina İnşaat	756.000	960.000
Makine Teçhizat	936.000	920.000
Montaj	108.000	120.000
Diğer	19.000	21.000
Toplam Sabit Yatırım (\$)	1.919.000	2.121.000

4.2 Yatırımın Geri Dönüş Süresi

Lisanslı depoculuk yatırımı için geri dönüş süresi hesaplanırken geliri oluşturan depolama hizmetlerine ilişkin yılın farklı aylarında farklı kapasitelerde hizmet verileceği varsayımıyla gelir modellemesi oluşturulmuştur. Aşağıda yer alan tabloda detayları verilen aylık kapasite kullanım oranlarına göre yıllık gelir hesaplanmıştır. Gelir hesaplaması yapılırken gelirler depolama hizmetleri ve diğer gelirler olmak üzere 2 ana grupta toplanmıştır. Diğer gelirler grubunda sektörün doğası gereği doldurma-boşaltma gelirleri, kamyon tartımı, vb. gelirler yer almaktadır.

Gider modellemesi yapılırken ise firmada detayları raporun insan kaynakları bölümünde yer aldığı şekli ile 14 kişi istihdam edildiği varsayımı ile personel giderleri oluşturulmuştur. Personel giderleri hesaplanırken maliyetler yatırımın yatırım teşvik belgeli olarak yapılacağı varsayımı ile sigorta primi işveren hissesi payı düşülerek belirlenmiştir.

Sektörün önemli gider kalemlerinden biri olan enerji gideri belirlenirken kurulacak tesisin 20.000 tonluk kapasitesine göre yıllık enerji ihtiyacının 480.000 kWh olduğu varsayımı ile hesaplama yapılmıştır. Vergi kısmında ise yatırımın yatırım teşvik belgeli yapılacağı varsayımı ile tahakkuk eden verginin %80 indirimli olarak ödeneceği ön görülmüştür ve hesaplamalar buna göre yapıp yıllık net kar tutarı belirlenmiştir.

Bu varsayımlardan hareketle gelir gider projeksiyonu tablosunda detaylarını göreceğiniz üzere 12. yılın sonunda 1.929.562 \$ toplam net gelir elde edilmekte olup, yatırımın 12 yıl içerisinde geri dönüşünü sağlayacağı tahmin edilmektedir.

Tablo 63. Aylık Kapasite Kullanım Oranları

Ocak	70%
Şubat	60%
Mart	50%
Nisan	50%
Mayıs	50%
Haziran	90%
Temmuz	100%
Ağustos	100%
Eylül	90%
Ekim	85%
Kasım	80%
Aralık	75%

Tablo 64. Gelir-Gider Projeksiyonu

\$	1. yıl	2. yıl	3. yıl	4. yıl	5. yıl	6. yıl	7. yıl	8. yıl	9. yıl	10. yıl	11. yıl	12. yıl
Gelirler	230.795	311.573	336.498	363.418	392.492	423.891	450.172	486.186	525.081	567.087	612.454	661.451
<i>Depolama Geliri</i>	177.534	239.671	258.845	279.553	301.917	326.070	346.286	373.989	403.908	436.221	471.119	508.808
<i>Diğer Gelirler</i>	53.260	71.901	77.653	83.866	90.575	97.821	103.886	112.197	121.173	130.866	141.336	152.643
Giderler	170.583	184.230	198.968	214.886	232.076	250.643	270.694	310.341	335.169	361.982	390.941	422.216
<i>Personel Giderleri</i>	89.138	96.269	103.970	112.288	121.271	130.973	141.450	170.758	184.419	199.173	215.106	232.315
<i>Enerji Giderleri</i>	31.627	34.158	36.890	39.841	43.029	46.471	50.189	54.204	58.540	63.223	68.281	73.744
<i>Diğer Yönetim Giderleri</i>	49.818	53.803	58.108	62.756	67.777	73.199	79.055	85.379	92.210	99.586	107.553	116.157
Vergi Öncesi Kar	60.211	127.343	137.530	148.533	160.415	173.249	179.478	175.845	189.912	205.105	221.514	239.235
Vergi	2.649	5.603	6.051	6.535	7.058	7.623	7.897	7.737	8.356	9.025	9.747	10.526
Net Kar	57.562	121.740	131.479	141.997	153.357	165.626	171.581	168.108	181.556	196.081	211.767	228.709

5. ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİ ANALİZİ

Lisanslı depoculuk yatırımı 16/12/2003 tarih ve 25318 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Yönetmeliğı kapsamına giren faaliyetlerden değildir. Fakat bu durumun da Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından belgelenmesi gerekmektedir. Bu nedenle yatırımcıların ilgili Müdürlük ile irtibata geçmesinde fayda görölmektedir.

KAYNAKLAR

Afyonkarahisar Ticaret Borsası Hububat Lisanslı Depoculuk Fizibilite Raporu, 2018

DOĞAKA Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Araştırması ve Ön Fizibilite Çalışması, 2014

Hububat, Baklagiller ve Yağlı Tohumlar Lisanslı Depo Tebliği, www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=17277&MevzuatTur=9&MevzuatTertip=5 (erişim tarihi: Ekim 2020).

MEVKA Erişilebilirlik Raporu, 2013, <https://www.mevka.org.tr/Yukleme/Uploads/DsyQMk6eo43201834232PM.pdf>, (erişim tarihi: Ekim 2020).

Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliği, www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=17274&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5, (erişim tarihi: Ekim 2020).

Ticaret Bakanlığı

Toprak Mahsulleri Ofisi Konya Şubesi

TR81 Bölgesi Lisanslı Depoculuk Yatırımı Ön Fizibilitesi Raporu, 2017

Türkiye İstatistik Kurumu

Ek-1

Yatırımcı tarafından hazırlanacak detaylı fizibilitede, aşağıda yer alan analizlerin asgari düzeyde yapılması ve makine-teçhizat listesinin hazırlanması önerilmektedir.

Ekonomik Kapasite Kullanım Oranı (KKO)

Sektörün mevcut durumu ile önümüzdeki dönem için sektörde beklenen gelişmeler, firmanın rekabet gücü, sektördeki deneyimi, faaliyete geçtikten sonra hedeflediği üretim-satış rakamları dikkate alınarak hesaplanan ekonomik kapasite kullanım oranları tahmini tesis işletmeye geçtikten sonraki beş yıl için yapılabilir.

Ekonomik KKO= Öngörülen Yıllık Üretim Miktarı /Teknik Kapasite

Üretim Akım Şeması

Fizibilite konusu ürünün bir birim üretilmesi için gereken hammadde, yardımcı madde miktarları ile üretimle ilgili diğer prosesleri içeren akım şeması hazırlanacaktır.

İş Akış Şeması

Fizibilite kapsamında kurulacak tesisin birimlerinde gerçekleştirilecek faaliyetleri tanımlayan iş akış şeması hazırlanabilir.

Toplam Yatırım Tutarı

Yatırım tutarını oluşturan harcama kalemleri yıllara sari olarak tablo formatında hazırlanabilir.

Tesis İşletme Gelir-Gider Hesabı

Tesis işletmeye geçtikten sonra tam kapasitede oluşturması öngörülen yıllık gelir gider hesabına yönelik tablolar hazırlanabilir.

İşletme Sermayesi

İşletmelerin günlük işletme faaliyetlerini yürütebilmeleri bakımından gerekli olan nakit ve benzeri varlıklar ile bir yıl içinde nakde dönüşebilecek varlıklara dair tahmini tutarlar tablo formunda gösterilebilir.

Finansman Kaynakları

Yatırım için gerekli olan finansal kaynaklar; kısa vadeli yabancı kaynaklar, uzun vadeli yabancı kaynaklar ve öz kaynakların toplamından oluşmaktadır. Söz konusu finansal kaynaklara ilişkin koşullar ve maliyetler belirtilebilir.

Yatırımın Kârlılığı

Yatırımı değerlendirmede en önemli yöntemlerden olan yatırımın kârlılığının ölçümü aşağıdaki formül ile gerçekleştirilebilir.

Yatırımın Kârlılığı= Net Kâr / Toplam Yatırım Tutarı

Nakit Akım Tablosu

Yıllar itibariyle yatırımda oluşması öngörülen nakit akışını gözlemlemek amacıyla tablo hazırlanabilir.

Geri Ödeme Dönemi Yöntemi

Geri Ödeme Dönemi Yöntemi kullanılarak hangi dönem yatırımın amorti edildiği hesaplanabilir.

Net Bugünkü Değer Analizi

Projenin uygulanabilir olması için, yıllar itibariyle nakit akışlarının belirli bir indirgeme oranı ile bugünkü değerinin bulunarak, bulunan tutardan yatırım giderinin çıkarılmasıyla oluşan rakamın sıfıra eşit veya büyük olması gerekmektedir. Analiz yapılırken kullanılacak formül aşağıda yer almaktadır.

$$NBD = \sum_{t=0}^n (NA_t / (1+k)^t)$$

NA_t : t. Dönemdeki Nakit Akışı

k: Faiz Oranı

n: Yatırımın Kapsadığı Dönem Sayısı

Cari Oran

Cari Oran, yatırımın kısa vadeli borç ödeyebilme gücünü ölçer. Cari oranın 1,5-2 civarında olması yeterli kabul edilmektedir. Formülü aşağıda yer almaktadır.

Cari Oran = Dönen Varlıklar/ Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

Likidite Oranı, yatırımın bir yıl içinde stoklarını satamaması durumunda bir yıl içinde nakde dönüşebilecek diğer varlıklarıyla kısa vadeli borçlarını karşılayabilme gücünü gösterir. Likidite Oranının 1 olması yeterli kabul edilmektedir. Formülü aşağıda yer almaktadır.

Likidite Oranı= (Dönen Varlıklar- Stoklar)/Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

Söz konusu iki oran, yukarıdaki formüller kullanılmak suretiyle bu bölümde hesaplanabilir.

Başabaş Noktası

Başabaş noktası, bir firmanın hiçbir kar elde etmeden, zararlarını karşılayabildiği noktayı/seviyeyi belirtir. Diğer bir açıdan ise bir firmanın, giderlerini karşılayabildiği nokta da denilebilir. Başabaş noktası birim fiyat, birim değişken gider ve sabit giderler ile hesaplanır. Ayrıca sadece sabit giderler ve katkı payı ile de hesaplanabilir.

Başabaş Noktası = Sabit Giderler / (Birim Fiyat–Birim Değişken Gider)

Ek-2: Yerli/İthal Makine-Teçhizat Listesi

[illegible]

Konevi Mahallesi Feritpaşa Caddesi No:18 42040 Meram/KONYA
Tel: 0 (332) 236 32 90 – Faks: 0 (332) 236 46 91
E-posta: bilgi@mevka.gov.tr | www.mevka.org.tr

ISBN

Kalkınma Ajansı Yayınları Bedelsizdir, Satılamaz